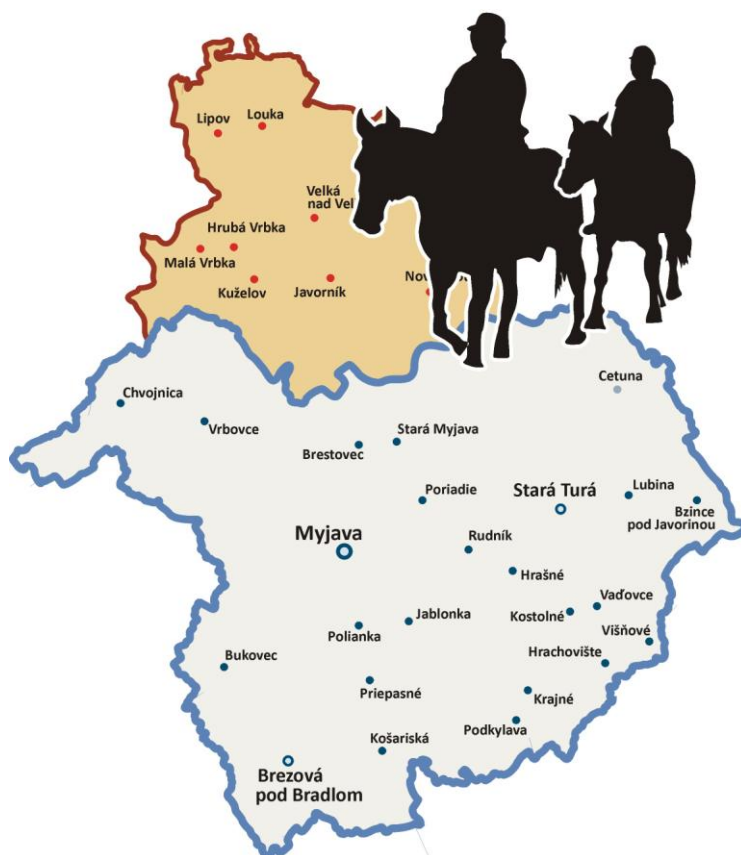

VYTRASOVANIE JAZDECKÝCH CIEST V KOPANIČIARSKOM A HORŇÁCKOM REGIÓNE

ŠTÚDIA ROZVOJA HIPOTURISTIKY

„Spoločné dokumenty na podporu rozvoja cestovného ruchu regiónu pod Veľkou Javorinou“

Jún 2014

Obsah

1 Úvod	4
2 Analytická časť – Kopaničiarsky región	5
2.1 História	5
2.2 Definícia územia kopaničiarskeho a hornáckeho regiónu	5
2.3 Stajne v regióne	6
2.4 Služby a atrakcie v regióne	8
2.4.1 Stravovacie a ubytovacie zariadenia	8
2.4.2 Zaujímavosti a POI („point of interest“)	10
2.5 Zákony usmerňujúce pohyb na koni	11
2.5.1 Lesný zákon č. 326/2005 Z. z.	11
2.5.2 Ochrana prírody	11
2.5.2.1 Kategórie CHÚ podľa Zákona č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny	11
2.5.2.2 Regulatívy vo vzťahu k využívaniu chránených území pre jazdeckú turistiku	13
2.6 Zoznam chránených území	14
2.7 Existujúce jazdecké trasy a proces tvorby trás na Slovensku	18
2.7.1 Jazdecká trasa	18
2.7.2 Vhodná jazdecká trasa	19
2.7.3 Postup pri tvorbe jazdeckých trás	19
2.7.4 Náročnosť jazdeckých trás	20
2.8 Značenie jazdeckých trás	20
2.8.1 Metodika značenia jazdeckých trás	20
2.8.2 Pravidlá značenia jazdeckých trás	21
2.8.3 Doplnková infraštruktúra jazdeckej trasy	25
2.8.4 Údržba jazdeckých trás	26
2.8.5 Všeobecné pravidlá pohybu na jazdeckej trase	27
3 Návrhová časť – Kopaničiarsky región	28
3.1 Trasa č. 1: Veľký okruh kopaničiarskym regiónom	28
3.1.1 Podrobný popis úseku: Podkylava – Bukovec	29
3.1.2 Podrobný popis úseku: Bukovec – Vrbovce	30
3.1.3 Podrobný popis úseku: Vrbovce – Veľká Javorina	32
3.1.4 Podrobný popis úseku: Veľká Javorina – Hrušové	33
3.1.5 Podrobný popis úseku: Hrušové – Podkylava	35
3.2 Trasa č. 2: Priepasné, časť Dlhý vršok - Babulicov vrch – Dubník	36
3.3 Trasa č. 3: Mohyla gen. M.R.Štefánika - Hurbanova dolina - Turá Lúka	38
3.4 Trasa č. 4: Klvače - Žalostiná - Kobyla - Sedlo Tri Kamene	39
3.5 Trasa č. 5: Okruh Podkylava	40
3.6 Trasa č. 6: Podkylava – Farma Etelka	42
3.7 Trasa č. 7: Vrbovce - Zimovci - Vaňkovci - Turá Lúka	43
3.8 Trasa č. 8: Žalostiná - Kopánky - Sedlo Tri Kamene	45
3.9 Trasa č. 9: Krúžok - Stará Myjava	46
3.10 Trasa č. 10: Odbočka do Chvojnice - časť Šífflovci	47
3.11 Trasa č. 11: Odbočka do JK Betty	48
3.12 Trasa č. 12: Spojka k Agrofarme	49
3.13 Trasa č. 13: Odbočka do Krajného	50

4 Analytická časť – Hornácky región.....	51
4.1 Východiska pro zpracování strategie.....	51
4.2 Globální strategické cíle.....	54
4.3 Prioritní oblasti	55
4.3.1 Rozšířit a zkvalitnit nabídku a kvalitu služeb.....	55
4.3.2 Rozšířit, zkvalitnit a zkoordinovat informační systém	56
4.3.3 Zvýšit využití stávajících tradičních aktivit subjektů hipoproduktu pro rozvoj cestovního ruchu	57
4.3.4 Vybudovat jezdecké trasy a rozšířit tak nabídku hipoproduktu v regionu	59
4.4 Metodologie tvorby a značení hiposteze v ČR.....	61
4.4.1 Výhody zřízení jezdeckých stezek.....	61
4.4.2 Ekonomický přínos	62
4.4.3 Vliv pohybu koní z hlediska turistické atraktivity území	62
4.4.4 Rizika	62
4.4.5 Návrh tras jezdeckých stezek	63
4.4.6 Klasifikační stupnice jezdeckých tras.....	63
4.4.7 Kritéria vedení trasy	64
4.4.8 Povrch, vedení stezky v terénu	65
4.4.9 Schvalování tras jezdeckých stezek	65
4.4.10 Pojmenování stezek	66
4.4.11 Metodika značení stezek	67
4.4.11.1 Pravidla značení jezdeckých stezek	67
4.4.11.2 Vybavení stezek.....	69
4.4.12 Cenová kalkulace značení jezdeckých tras	73
4.4.13 Návrh systému péče o jezdecké trasy.....	74
4.4.14 Pravidla chování jezdců na koňských trasách.....	75
5 Návrhová časť – Hornácky región.....	77
5.1 Návrh pilotní hipostezy.....	77
5.1.1 Detailní popis stezek.....	78
5.1.2 Zdůvodnění hiposteze.....	83
6 Navrhované cezhraničné prepojenia.....	84
6.1 Tri kamene.....	84
6.2 Veľká Javorina.....	85
7 Odporúčané hraničné prepojenie.....	87
7.1 Bukovina.....	87
8 Navrhovaná infraštruktúra na jazdeckých trasách.....	88
9 Záver	92
10 Zoznam použitej literatúry.....	93
11 Zoznam obrázkov.....	94
12 Zoznam tabuliek.....	96
13 Zoznam príloh.....	97

1 Úvod

Jazdecká turistika a značené hipotrazy sú ako v slovenskom i českom prostredí pomerne novým javom. Odlišnosť od pešej a cykloturistiky je najmä v masovosti. Z toho vyplýva i malá informovanosť o jazdeckej turistike, chýbajúca infraštruktúra a najmä samotné značené trasy pre kone. Turistika na koni sa však môže stať mimoriadne atraktívnym spôsobom trávenia voľného času a podobne ako iné formy turizmu, môže aj táto aktivita priniesť nové možnosti a priestor pre rozvoj cestovného ruchu v regiónoch. Vyznačenie vhodných jazdeckých trás pre širokú verejnosť môže vytvoriť množstvo príležitostí pre regióny, najmä v podobe ďalšieho atraktívneho produktu cestovného ruchu. Jazdecká turistika sa dá veľmi dobre kombinovať s ďalšími typmi aktivít, ktoré už v regióne existujú alebo je pre ich vytvorenie vysoký potenciál.

Zmyslom tvorenia siete hipotrás je prepojenie turisticky atraktívnych miest a staníc s koňmi, a tiež vybudovanie pútavých trás pre jazdeckú turistiku. Samozrejmosťou je preto zapojenie miestnych staníc a ľudí, ktorí s koňmi v regiónoch pracujú, na čo nadväzuje vytvorenie a zahustenie samotnej ponuky pre návštevníka regiónov v podobe nových služieb a celkovej infraštruktúry.

2 Analytická časť – Kopaničiarsky región

2.1 História

Na Slovensku má samotná jazdecká turistika pomerne mladú históriu. Ako taká sa rozvinula až po roku 1989, keď začalo vznikať viacero súkromných chovov a stajní. Kôň sa začal masovejšie používať na rekreačné účely a jazdenie sa stalo spôsobom na trávenie voľného času. Pritom samotný chov koní má v priestore Slovenska bohatú históriu. Kone sa tu chovali už pred našim letopočtom a pokračovalo mnoho storočí až do súčasnosti. Počas histórie však Slovensku nebolo samostatným štátom a tak chov koní ovplyvňovali najmä potreby vládnuvších vrstiev a vývoj historických udalostí. Prvé pokusy v jazdeckej turistike urobil na Slovensku Klub slovenských turistov, ktorý založil i svoju vlastnú sekciu venovanú jazdeckej turistike. Vyznačiť sa im však nepodarilo dodnes ani jednu trasu. V regiónoch Slovenska vznikli rôzne miestne značené trasy, ktoré však väčšinou postupom času zanikli, resp. neboli dlhé roky obnovené.

V okolitých krajinách, najmä v Rakúsku, Nemecku a Česku je jazdecká turistika oveľa rozšírenejšia, čo však pramení najmä z veľmi odlišných pomerov v daných krajinách.

2.2 Definícia územia kopaničiarskeho a hornáckeho regiónu

Územie Kopaničiarskeho regiónu a región Horňácko a Ostrožsko je cezhraničné územie slovensko – českého pohraničia. Rozloha územia je takmer 462 km² na slovenskej strane a 228 km² na strane českej.

Kopaničiarsky región sa nachádza na západe Slovenska. Leží z veľkej časti v Myjavskej pahorkatine medzi Malými Karpatami a Bielymi Karpatami. Zo severu hraničí s Českou republikou, kde sa nad oboma štátmi týči majestátna Veľká Javorina – symbol česko-slovenského priateľstva. Zo západu je ohraničený Čachtickým hradom, známym povestami o krvilačnej grófke Alžbete Báthory, z východu zrúcaninou Brančského hradu, oddelujúceho tento región od Záhoria a z juhu vrchom Bradlo s Mohylou M. R. Štefánika – významného predstaviteľa 1. česko – slovenskej republiky. Z administratívneho hľadiska tvoria región okres Myjava, západná časť okresu N. Mesto nad Váhom, čo je okolie mesta Stará Turá. Kopaničiarskymi obcami sú i obce Prašník z Piešťanského okresu, Podbranč a z časti i Sobotište zo Senického okresu. Rozloha územia je 462 km² na slovenskej strane.

Tento kraj je typickým predstaviteľom územia s rozptýleným kopaničiarskym osídlením, čiže so stovkami usadlostí resp. kopaníc rôznej veľkosti, v ktorých žije

spolu 43 000 obyvateľov. V kopcoch sa nachádzajú malé osady, kde už dnes trvalo žije veľmi málo ľudí. Obyvateľstvo je koncentrované v hlavných centrách regiónu, ktorými sú mestá Myjava, Stará Turá a Brezová pod Bradlom.

Územie Hornácka sa nachádza v juhovýchodnej časti Slovácka. K významným miestam v regióne patrí mesto Veselí nad Moravou.

Z hľadiska prírodných, kultúrnych a spoločenských podmienok sa jedná o významnú turistickú oblasť nielen v rámci Hornácka, ale tiež Českej republiky. Celá oblasť nachádzajúca sa v CHKO Biele Karpaty je vyhľadávaná pre svoje jedinečné prírodné hodnoty a príťažlivé rekreačné možnosti ako v lete, tak aj v zime. Malebná a drsná krajina má špecifický ráz daný osídlením tejto časti karpát v 17. Storočí pastiermi oviec. Vďaka tomu sú tunajšie lesy potlačené pastvinami – „polanami“ s rozptýleným osídlením. Skvostnú prírodnú scenériu dopĺňa celá rada kultúrnych pamiatok, ktoré sa vyskytujú na území vyššie uvedených obcí a pravidelne usporadúvajú najrôznejšie spoločenské akcie.

2.3 Stajne v regióne

Riešené územie ponúka pre rozvoj hipoturistiky pomerne slušný počet stajní. V oblasti je veľa súkromných osôb, ktoré chovajú alebo ustajňujú kone rôznych plemien. Reakcie na budovanie, rozvoj a udržiavanie hipoturistických trás v regióne boli pozitívne. Niektorí oslovení majú záujem spolupracovať aj aktívne – poskytnutie stajne na prenocovanie, občerstvenie a nakŕmenie koňa i jazdca, poznávacie jazdy na koni, zážitkové okruhy, hipoterapia, jazdecký výcvik či prenájom koní spolu so sprievodcom.

➤ JK BETTY

- 40 koní (Furioso, Muránsky norik)
- ustajnenie koní, pripúšťanie koní
- výcvik vozenia na koni, voltíž (gymnastika na koni), starostlivosť o kone, jazdecké tábory, príprava na jazdeckú licenciu SJF
- jazdiareň, krytá hala, výlety do voľnej prírody
- Kontakt: Bukovec 58
906 14 Bukovec
0905 892 830
suelin@myjavanetportal.sk

➤ AGROPENZIÓN ADAM – FARMA CHAROLAIS

- farma je súčasťou Agropenziónu Adam so stravovacími, ubytovacími a relaxačnými službami
- ustajnenie 20 vlastných koní + voľná kapacita na ustajnenie cudzích koní v boxoch v počte 18 ks

- kompletne zoo-veterinárne služby s kvalifikovaným personálom
- ubytovanie jazdcov a ďalších členov sprievodu v drevených chatkách rozdielneho štandardu so sociálnym zariadením s kapacitou 15 ľudí (zateplená chatka) a 20 ľudí (nezateplená chatka)
- krytá jazdiareň – 500 m², hijópárty – prekryté sedenie pre 150 ľudí, športový areál, 50 ha plocha pre jazdu v teréne
- Kontakt: Podkylava 188
916 16
032/777 21 01
repcia@penzion-adam.sk

➤ **FARMA ETELKA**

- chov kôz a kráv plemena Jersey, plemenný cap, preprava zvierat
- ponuka mliečnych výrobkov a produktov
- Kontakt: Martin a Katarína Bagárovci
Pod Čelom 232
922 01 Prašník
0948 007 282
etelka@etelka.sk

➤ **FARMA HRAŠNÉ, ŽREBČÍN CETUNA**

- Kontakt: Katarína Žiaková
Bzince pod Javorinou – Cetuna
906 14
0908 703 401
equi@post.sk

➤ **RANCH JAVORINA**

- Kontakt: Ing.Podolanová
0911 288 427
rodeolubina@centrum.sk

➤ **JS SALOON CETUNA**

- Kontakt: Peter Trenčanský
Bzince pod Javorinou – Cetuna
906 14
0902 100 500
kovbojpity@salooncetuna.sk

➤ **MIDDLE FARM**

- Kontakt: 906 05 Sobotište, časť Valcha
0904 126 115

➤ **Súkromné osoby ponúkajúce možnosť krátkeho zastavenia a občerstvenia:**

- p. Dvořák– Myjava – časť Turá Lúka – 0917 900 496
- p. Kubica – Vrbovce – 0905 797 981
- p. Holič – Myjava – časť Turá Lúka – 0908 057 969
- p. Czere – Prieipasné – Farma Czereho vrch – 0907 747 667

2.4 Služby a atrakcie v regióne

2.4.1 Stravovacie a ubytovacie zariadenia

Na území Kopaničiarskeho regiónu sa nachádza viacero možností, kde sa dá najesť a ubytovať. Problémom pri budovaní hipoprojektu môže byť, že tieto zariadenia sú v regióne nerovnomerne rozmiestnené. Pokiaľ v jednej oblasti je možností veľa, tak sú aj oblasti, kde v okruhu niekoľko km nie je žiadna možnosť.

Ďalším problémom môže byť, že množstvo z týchto zariadení je mimo navrhovaných jazdeckých trás a tak k nim musia jazdci na koňoch odbočiť. Takmer v každej obci, kadiaľ navrhované jazdecké trasy prechádzajú, sa nachádza minimálne nejaká miestna krčma alebo potraviny, kde je možnosť sa občerstviť. Pri budovaní projektu akým je hipoturistika je potrebná spolupráca a komunikácia s miestnymi podnikateľmi a ich zapojenie. Bez adekvátnych služieb samotné značenie jazdeckých trás nemá zmysel.

Zoznam stravovacích a ubytovacích zariadení na navrhovaných jazdeckých trasách:

- **Reštaurácia u Anny – stravovanie**
obec Jablonka
kontakt: 034/ 621 6688
- **U Juhása – stravovanie**
obec Košariská
kontakt: 0915 981 955
- **Holotech Víška – ubytovanie a stravovanie**
obec Košariská
kontakt: 0903 792 499
- **Gurmán – stravovanie**
obec Košariská
kontakt: 0905 691 622

- **Agropenzión u Adama – ubytovanie, stravovanie, ustajnenie koní a iné**
obec Podkylava
kontakt: 032/777 2101
- **Rekreačné stredisko Prašník – ubytovanie, stravovanie a iné**
obec Prašník
kontakt: 0911 288 834
- **Reštaurácia Dúbrava – stravovanie**
obec Prašník
kontakt: 033/778 0538
- **Miroslav Švok – reštaurácia Bzince pod Javorinou – stravovanie**
obec Bzince pod Javorinou
kontakt: 0903 236 926
- **Saloon Cetuna – stravovanie**
obec Bzince pod Javorinou, časť Cetuna
kontakt: 0902 100 500
- **Holubyho chata – Veľká Javorina – ubytovanie, stravovanie**
obec Lubina
kontakt: 0903 435 947
- **Reštaurácia Chata Bradlo**
obec Prieipasné
- **Rekreačné zariadenie Stará Myjava – ubytovanie, stravovanie, letné tábory**
obec Stará Myjava
kontakt: 0948 027 692
- **Reštaurácia Dalmacija – stravovanie**
obec Stará Myjava
kontakt: 0904 388 889
- **Gazdovský dvor v Turej Lúke**
obec Majava, časť Turá Lúka
kontakt: 0907 202 126
- **Chalupa Jesienka**
osada u Černákov – Vrbovce
kontakt: 0903 612 899
- **Ubytovanie v súkromí Samuel**
Obec Stará Myjava - Uhliská
kontakt: 0905 219 239

* Pri návšteve daného zariadenia odporúčame vopred sa informovať o možnosti uviazania koňa

2.4.2 Zaujímavosti a POI („point of interest“)

Budovanie produktu jazdeckej turistiky zahŕňa samozrejme i prepojenie atrakcií v regióne. Tak ako trasy prepájajú stajne, tak by mali prepájať i turisticky atraktívne miesta. Medzi ne patria napríklad historické, kultúrne, stavebné či prírodné pamiatky, ktorých Kopaničiarsky región ponúka množstvo. Ponúka však najmä krásne výhľady, keďže celé územie tvorí pahorkatina a mierne kopce. Navrhované jazdecké trasy sú vedené tak, aby prepojili čo najviac zaujímavostí a ponúkli tak jazdcom nezabudnuteľný zážitok z jazdeckej turistiky.

Zoznam turistických zaujímavostí:

- Mohyla M. R. Štefánika
- Čachtický hrad
- Pamätník SNP Roh
- Veľká Javorina
- Holubyho chata
- Dibrovov pomník
- Rozhľadňa Poľana
- Rozhľadňa Žalostiná
- Rozhľadňa Hrajky
- Hrad Branč
- Gazdovský dvor
- Chodníčky za poznaním slovensko-moravského pohraničia

Zoznam vodných nádrží:

- VN Stará Myjava
- VN Vrbovce
- VN Dubník I
- VN Dubník II
- Polder Svacenický jarok
- VN Drvniská
- Požiarna nádrž Vankovia

2.5 Zákony usmerňujúce pohyb na koni

Na Slovensku neexistuje žiaden zákon, ktorý by konkrétne riešil jazdeckú turistiku, resp. budovanie jazdeckých trás, ich značenie a infraštruktúru. O značení trás vhodných na jazdeckú turistiku sa hovorí iba v STN 01 8025 „Turistické značenie“. Táto norma je však iba nezáväzná, a preto si prakticky môže ktokoľvek značiť jazdecké trasy akýmkoľvek spôsobom. Norme STN 01 8025 a značeniu jazdeckých trás sa bližšie venuje bod 2.8.

Samotný pohyb na koni a jazdenie však slovenské zákony usmerňujú vo viacerých zákonoch, to však iba veľmi okrajovo. Zákony, v ktorých sa spomína jazdenie na koni, sú nasledujúce: zákon o lesoch 326/2005 Z.z. a Zákon o ochrane prírody 543/2002. Takisto sa pri budovaní jazdeckých trás treba držať občianskeho zákonníka, ktorý definuje vlastnícke práva, ktoré deklaruje samotná ústava.

2.5.1 Lesný zákon č. 326/2005 Z. z.

Lesný zákon rieši pohyb na koni v jedinom svojom paragrafe. A to konkrétne v piatom dieli, § 31 – Zákaz niektorých činností v bode 1, písmeno d. Zákon hovorí: *“Na lesných pozemkoch je zakázané jazdiť alebo stáť motorovým vozidlom, skútrom, motorovou trojkolkou alebo štvorkolkou mimo vyznačených miest a jazdiť na bicykli alebo na koni mimo lesnej cesty 45a) alebo vyznačenej trasy.”*¹

Jazdiť na koni je možné iba po lesných cestách. Lesné cesty definuje príslušná STN 73 6108 v bode 6 (Príloha A: Bod 6, STN 73 6108). Do kategórie lesných ciest spadá široká paleta lesných ciest.

Samotný lesný zákon však žiadnym spôsobom nerieši jazdeckú turistiku i značenie jazdeckých trás. Preto je postup pri legalizácii jazdeckých trás rovnaký ako pri značení cykloturistických trás, peších trás či lyžiarskych trás. Pri značení jazdeckých trás treba postupovať v zmysle platných zákonov a organizácia, ktorá bude trasu značiť musí osloviť každého obhospodarovateľa lesa. To však platí iba pri značení trás. Pri hlbšom zásahu do terénu ako napríklad rôzne terénne úpravy, budovania odpočívadiel a inej infraštruktúry je potrebné získať povolenia od samotných majiteľov pozemkov a takisto od príslušného lesného úradu.

2.5.2 Ochrana prírody

2.5.2.1 Kategórie CHÚ podľa Zákona č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

Chránená krajinná oblasť – druhý stupeň ochrany

¹ § 31, ods. 1, písm. d) zákona č. 326/2005 Z. z., o lesoch, v znení neskorších predpisov

Rozsiahlejšie územie, spravidla o výmere nad 1 000 ha, s rozptýlenými ekosystémami, významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability, s charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia môže ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom ustanoviť za chránenú krajinnú oblasť.²

Národný park – tretí stupeň ochrany

Rozsiahlejšie územie, spravidla o výmere nad 1 000 ha, prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou alebo v jedinečnej a prirodzenej krajinej štruktúre, tvoriace nadregionálne biocentrá a najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, v ktorom je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti, môže vláda nariadením vyhlásiť za národný park.³

Chránený areál – štvrtý stupeň ochrany

Menšie územie, spravidla o výmere do 1 000 ha, ktoré v prevažnej miere predstavujú biokoridory, interakčné prvky alebo biocentrá miestneho alebo regionálneho významu, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za chránený areál.⁴

Za chránený areál možno vyhlásiť aj územie s trvalejším výskytom chránených druhov živočíchov alebo s náleziskami chránených druhov rastlín, nerastov a skamenelín, plochy slúžiace na prírodovedecké a kultúrno – výchovné účely a niektoré časti prírody dotvorené ľudskou činnosťou, najmä umelé vodné plochy, arboréta, parky, záhrady a lomy.⁵

Prírodná rezervácia – piaty stupeň ochrany

Menšie územie, spravidla o výmere do 1 000 ha, ktoré predstavuje pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené ekosystémy a biocentrá, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za prírodnú rezerváciu.⁶ Prírodnú rezerváciu, spravidla predstavujúcu nadregionálne biocentrum ako súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú rezerváciu.⁷

² § 13, ods. 1 zákona č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

³ § 14, ods. 1 zákona č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

⁴ § 16, ods. 1 zákona č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

⁵ § 16, ods. 2 zákona č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

⁶ § 17, ods. 1 zákona č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

⁷ § 17, ods. 2 zákona č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

Prírodná pamiatka – piaty stupeň ochrany

Bodové, líniové alebo iné maloplošné ekosystémy, ich zložky alebo prvky, spravidla o výmere do 50 ha, ktoré majú vedecký, kultúrny, ekologický, estetický alebo krajinotvorný význam, najmä odkryvy, skalné útvary, kamenné moria, prelomové doliny, presypy, časti vodných tokov, pramene, ponory, jazerá, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za prírodnú pamiatku.⁸

Jedinečnú prírodnú pamiatku, ktorá predstavuje súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú pamiatku.⁹

2.5.2.2 Regulatívy vo vzťahu k využívaniu chránených území pre jazdeckú turistiku

1. stupeň ochrany

Prvý stupeň ochrany platí všeobecne na území Slovenskej republiky, ktorému sa neposkytuje územná ochrana čiže na území mimo osobitne vyhlásených chránených území. Pre jazdeckú turistiku nie sú stanovené žiadne regulatívy.

2. stupeň ochrany

Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany pre jazdeckú turistiku nie sú stanovené žiadne regulatívy. Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

- budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,
- umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia za hranicami zastavaného územia obce

3. stupeň ochrany

Na území, na ktorom platí 3. stupeň ochrany, je zakázané:

- táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký a skalolozecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce

Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

⁸ § 18, ods. 1 zákona č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

⁹ § 18, ods. 2 zákona č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

- budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,
- umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia, ako aj akéhokoľvek iného reklamného alebo propagačného pútača, alebo tabule

4. a 5. stupeň ochrany

Na území, na ktorom platí 4. a 5. stupeň ochrany, je zakázané:

- táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký a skalolozecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce
- umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu

Na území, na ktorom platí štvrtý a piaty stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

- budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy

Z uvedeného vyplýva, že budovanie jazdeckých trás je v zásade možné aj v chránených územiach, pokiaľ to odsúhlasí orgán ochrany prírody.

2.6 Zoznam chránených území

793. Bučkova jama

Katastrálne územie: Vrbovce

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: PP je vyhlásená na ochranu najväčšieho komplexu zachovaných bielokarpatských zosuvových lúk a výberkových lesov masívu Žalostinej s výskytom mnohých chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

775. Chvojnica

Katastrálne územie: Častkov, Lopašov, Trnovec, Vidovany, Chvojnica, Oreské, Močidl'any, Radošovce

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: PP je vyhlásená na ochranu najzachovalejšieho toku západnej časti CHKO Biele Karpaty a príslušného územia na ochranu hodnotnej

teplomilnej pahorkatinnej hydrofauny a zachovalých prirodzených brehových porastov. V CHKO Biele Karpaty leží časť územia.

81. Kožíkov vrch

Katastrálne územie: Vrbovce

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Územie predstavuje posledné zvyšky pôvodných lúčnych spoločenstiev, ktoré neboli zasiahnuté procesmi intenzifikácie poľnohospodárskej výroby. Tvorí cenné refúgium lúčnych vstavačovitých rastlín v nižších polohách flyša Bielych Karpát.

98. Malejov

Katastrálne územie: Vrbovce

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: CHÚ je vyhlásené na ochranu fragmentov bielokarpatských lúk s cennými populáciami *Orchis ustulata* a *Dactylorhiza incarnata*. Výskyt ohrozených rastlinných druhov z čeľade Orchidaceae indikuje možný výskyt ohrozených taxónov hmyzu a malakofauny v CHÚ.

1011. Rieka Myjava

Katastrálne územie: Stará Myjava, Prietrž, Brestovec, Jablonica, Myjava, Osuské, Podbranč

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Ochrana prirodzeného vodného toku so zachovalými brehovými porastami, ktorý má veľký ekostabilizačný a hydromelioračný význam a predstavuje regionálny biokoridor.

1073. Ševcova skala

Katastrálne územie: Brezová pod Bradlom

Stupeň ochrany: 4 – prírodná rezervácia

Odôvodnenie návrhu ochrany: Ochrana lokality s výskytom rastlinného druhu prvosenky holej (*Primula auricula*) na území CHKO Malé Karpaty.

898. Šifflovské

Katastrálne územie: Chvojnica

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Za CHÚ je vyhlásená jednoduchá pramenisková lúka s penovcovým prameniskom s početnou populáciou ohr. druhu *Dactylorhiza incarnata* a ďalších druhov čeľade Orchideace a s prameniskovou biocenózou.

166. Štefanová

Katastrálne územie: Vrbovce

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Ochrana zvyškov lúk masívu Žalostinej na flyšových zosuvoch s cennými populáciami ohrozených druhov rastlín, vrátane čeľade vstavačovitých, dôležitého z hľadiska vedeckovýskumného, kultúrneho a ochrany genofondu.

896. Žalostiná

Katastrálne územie: Chvojnica

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Za CHÚ je vyhlásené jedno z mála zachovalých zosuvných pramenísk v západnej časti Bielych Karpát. Pramenná mokraď je v zosuvnej jame s veľkou pestrosťou biotopov na malej ploche s výskytom ohrozených druhov flóry a fauny.

14. Borotová

Katastrálne územie: Stará Turá

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: PP je vyhlásená na ochranu pramennej slatiny s cennou flórou a faunou. Jedna z najbohatších lokalít *Dactylorhiza majalis*. V rámci okolitých bučín jedno z mála dôležitých miest, kde užitočný hmyz zo širokého okolia získava nektár.

1054. Cetuna

Katastrálne územie: Stará Turá

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Účelom vyhlásenia PP je ochrana významnej slatinnej lúky v masíve Javoriny s výskytom chránených a ohrozených druhov vstavačovitých rastlín (*Gymnadenia densiflora*, *Epipactis palustris*, *Eriophorum latifolium*). Žije tu reliktný mäkkýš *Vertigo moulisiana*.

1175. Pavúkovo jarok

Katastrálne územie: Stará Turá

Stupeň ochrany: 4 – chránený areál

Odôvodnenie návrhu ochrany: Účelom vyhlásenia chráneného areálu je ochrana biotopov európskeho významu: Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (91E0), Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a druhov európskeho významu: spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), modráčik bahniskový (*Maculinea nausithous*), ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*) a kunka žltobruchá (*Bombina variegata*).

130. Plešivec

Katastrálne územie: Čachtice, Častkovce

Stupeň ochrany: 4 – prírodná rezervácia

Odôvodnenie návrhu ochrany: CHÚ je vyhlásené na ochranu zachovalého, esteticky významného krajinného prvku so svojráznymi geobiocenózami charakteru skalnej stepi a lesostepi, na ktoré sa viaže bohatý výskyt vzácneho tepla a suchomilného rastlinstva a živočíšstva.

164. Šašnatá

Katastrálne územie: Stará Turá

Stupeň ochrany: 4 – prírodná pamiatka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Ochrana zachovalých brehových porastov typického potoka Myjavskej pahorkatiny so samočistiacov a filtračnou schopnosťou, ktorá je znásobená močaristou nivou potoka. Okrem ved. a výskum. hodnoty má územie významnú krajnotvornú a ekostabilizačnú funkciu.

182. Veľká Javorina

Katastrálne územie: Lubina, Bzince pod Javorinou

Stupeň ochrany: 5 – prírodná rezervácia

Odôvodnenie návrhu ochrany: Ochrana prirodzeného spoločenstva javorovo-bukového lesa v najvyšších polohách Bielych Karpát.

192. Záhradská

Katastrálne územie: Lubina

Stupeň ochrany: 4 - prírodná rezervácia

Odôvodnenie návrhu ochrany: Ochr. prirodzených spoločenstiev aluviálnych slatín s bohatou populáciou kruštíka močiarného (*Epipactis palustris*) na vedeckovýskumné a náučné ciele, záchranu genofondu ohrozeného rastlinného druhu.

CHKO Biele Karpaty

Katastrálne územie: Okres Myjava, okres Nové Mesto nad Váhom

Stupeň ochrany: 2

CHKO Malé Karpaty

Katastrálne územie: Okres Myjava, okres Nové Mesto nad Váhom

Stupeň ochrany: 2

2.7 Existujúce jazdecké trasy a proces tvorby trás na Slovensku

Vo všeobecnosti sa dá povedať, že jazdecká turistika je na Slovensku na začiatku. Pritom samotné jazdenie na koni, chov koní, ich výcvik a jazdectvo ako šport majú na Slovensku bohatú históriu. Konceptne však na Slovensku riešená jazdecká turistika nie je, jazdí sa hlavne individuálne a v okolí staníc. Je všeobecné zaužívané, že miestni jazdci na koňoch využívajú lokálne lesné a poľné cesty, rôzne chodníčky či pešie alebo cykloturistické značené trasy na jazdenie.

Oficiálne na Slovensku existuje iba jedna legálne povolená a vyznačená jazdecká trasa, ktorá bola vyznačená v zmysle platnej STN. Táto trasa vznikla však iba v roku 2014 a prechádza z Pezinka do Svätého Jura.

V minulosti samozrejme vznikli v regiónoch i ďalšie značené trasy pre kone. Jednalo sa však väčšinou o trasy vyznačené mimo normy, značenie sa vykonalo jednorazovo a časovo množstvo trás i zaniklo.

2.7.1 Jazdecká trasa

Asi najdôležitejším faktorom pri tvorbe jazdeckých trás je správny výber vhodnej trasy. Každá trasa je však obmedzená legislatívou a platnými slovenskými zákonmi. Tu však platí pravidlo, že pri správnom jednaní je možné vybaviť výnimky zo zakázaných činností a trasu tak vyznačiť i tam, kde to zákon neumožňuje. To však vplynie až zo samotného legalizačného konania k jednotlivej trase.

Pre výber vhodnej trasy je však z hľadiska bezpečnosti lepšie sa vyvarovať pri plánovaní trasy nasledujúcim miestam:

- sídla (mestá a obce)

- frekventované úseky ciest
- dlhé asfaltové úseky
- husto využívané cykloturistické a pešie trasy
- strmé stúpania a klesania

2.7.2 Vhodná jazdecká trasa

Pre vedenie jazdeckej trasy je ideálnym povrchom pevná a pružná cesta. Keďže pri značení jazdeckých trás väčšinou využívame existujúcu sieť ciest, tak z tohto dôvodu tieto podmienky najlepšie splňajú lesné a poľné cesty, hrádze s prírodným povrchom, okraje lúk a polí a podobne.

Podmienkou pri tvorbe nových jazdeckých trás by malo byť zapojenie do procesu tvorby samotných trás najmä miestne stanice a stajne. Dôležitým faktorom všetkých jazdeckých trás je sieť možností pre ustajnenie a napojenie koňa, občerstvenie jazdca a prípadné prenocovanie. Pozitívom je i zapojenie miestnych podnikateľov a samospráv. Bez dostupných služieb a nevybudovanej infraštruktúry je vybudovanie atraktívnych jazdeckých trás ako ich poznáme zo zahraničia iba utópiou. Trasy by sa mali značiť najmä v miestach, kde to má zmysel i z hľadiska budovania zmysluplného produktu cestovného ruchu.

Výhodou pri tvorbe koncepcie jazdeckých trás je i ich vedenie zaujímavým prostredím a takisto možnosť využitia infraštruktúry na peších a cykloturistických trasách.

2.7.3 Postup pri tvorbe jazdeckých trás

Pri tvorbe novej jazdeckej trasy je vhodné dodržať nasledujúcu postupnosť krokov:

1. plánovanie (vytipovanie vhodných miest pre vedenie trasy, vytvorenie alternatív)
2. prieskum terénu (obhliadka terénu, zmapovanie danej trasy, digitalizácia dát)
3. predbežné jednania s majiteľmi a obhospodarovateľmi pozemkov
4. vytvorenie finálnej verzie trasy
5. spracovanie dokumentácie a projektového zámeru
6. legalizačné konanie
7. značenie jazdeckej trasy
8. budovanie doplnkovej infraštruktúry
9. údržba trasy

2.7.4 Náročnosť jazdeckých trás

Pre určenie náročnosti jazdeckých trás sa používa stupnica z vytrvalostných závodov. Používa sa kód zložený z čísla a písmena, ktoré vyjadrujú obtiažnosť a druh terénu.

Obtiažnosť:

- 0 **Veľmi ľahký terén** – terén v jazdiarni, rovinatý terén, pastviny.
- 1 **Ľahký terén** – rovný terén s minimálnymi požiadavkami na vedenie koňa, napríklad rovinaté cesty, pastviny.
- 2 **Stredne ťažký terén** – mierne zvlnený terén s krátkymi výstupmi a zostupmi, na jazdca na koni sú kladené vyššie nároky pri vedení koňa. Poľné a lesné cesty.
- 3 **Ťažký terén** – prudké stúpania a klesania, terén je určený pre veľmi dobrého jazdca.
- 4 **Veľmi ťažký terén** – na trase sa nachádzajú veľmi prudké stúpania a klesanie, ktoré je možné prejsť iba pešo pri koni. Vyžaduje sa veľmi skúsený jazdec.
- 5 **Nejazdňý terén** - terén, ktorý je nemožné s koňom prekonať. Rôzne formy prekážok.

Druh terénu:

- A **Dobry podklad** – pružný, tráva, mäkká lesná cesta.
- B **Stredne dobrý podklad** – príliš mäkký povrch alebo tvrdší s častejším výskytom nerovností, časté prekážky, hlbšia alebo podmáčaná pôda.
- C **Zlý podklad** – tvrdý alebo bažinatý, napríklad asfalt, betón, močiar a iné.

2.8 Značenie jazdeckých trás

2.8.1 Metodika značenia jazdeckých trás

Metodiku značenia jazdeckých trás na Slovensku rieši STN 01 8025 „turistické značenie“. Táto norma je však nezáväzná a v teréne sa tak často stretáme s rôznymi ďalšími formami značenia. Rovnaké značenie ako je v slovenskej STN sa používa i v Českej republike. Rieši ju ČSN 01 8025: 1989 Turistické značenie. V Českej republike sa s týmto značením bežne stretáme v teréne. Na Slovensku je v súčasnosti podľa platnej STN vyznačená iba jedna trasa.

Obe normy vychádzajú zo spoločnej histórie, keď samotné turistické značenie má v Československu viac ako 100 ročnú tradíciu.

Značenie na jazdeckej trase sa robí zásadne obojsmerne, značka sa maľuje vzhľadom k trase ako čelná po pravej strane v smere jazdy. Na križovatkách sa umiestňujú dve značky, šípka pred križovatkou a tzv. potvrdzovacia značka za križovatkou. Hustota značenia je individuálna a závisí od charakteru prostredia, ktorým trasa prechádza. V lese sa maľuje systémom, aby od jednej značky bolo vidieť ďalšiu. Ale napríklad na hrádzach a lúkach sa maľované značenie nerealizuje a je potrebné zvoliť individuálny prístup ku každej situácii. Na významných miestach a križovatkách sa rozmiestňujú smerovníky so smerovými tabuľkami.

2.8.2 Pravidlá značenia jazdeckých trás

Farby jazdeckých trás

Pri značení jazdeckých trás sa používajú 4 farby – červená, modrá, zelená a žltá. Tie isté farby sa používajú i pri značení peších trás a cykloturistických trás. Konkrétne druhy a odtiene farieb sú popísané v STN 01 8025.

Červená farba – používa sa pri značení diaľkových magistrál a významných nadregionálnych trás. Takisto môže byť použitá pri značení medzinárodných trás.

Modrá farba – modrou farbou sa značia dlhšie regionálne trasy, ktoré môžu spájať napríklad červené trasy alebo prepájať celý región.

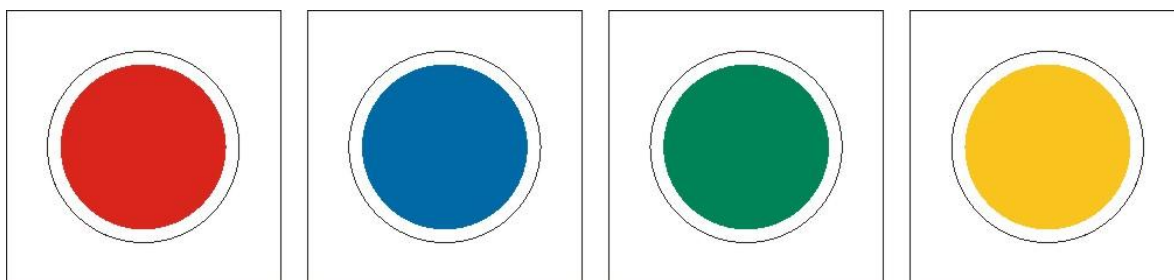
Zelená farba – používa sa pri značení miestnych trás, ktorá napríklad spája stajnu alebo nástupné miesto s modrými a červenými trasami.

Žltá farba – označujú sa ňou krátke spojky, pripájacie trasy, ale i miestne trasy, keď je potrebné z dôvodu hustej siete trás použiť viac farieb.

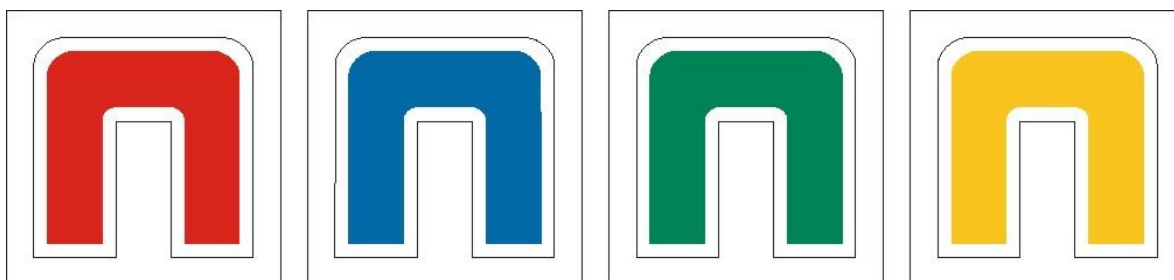
Maľované značenie

Maľované značky a šípky umiestňujeme podľa možností vo výške 160 – 200 cm nad zemou. Značenie umiestňujeme na vhodné objekty. Značku jazdeckých trás tvorí biely štvorec o rozmere 10x10 cm a farebný kruh o priemer 6 cm. Šírka medzery medzi bielou a farebnou časťou je 0,5 cm. Tvar šípky je zhodný so šípkami miestneho značenia peších trás. Pri značení jazdeckých okruhov sa používa namiesto farebného kruhu značka v tvare podkovy, takisto na bielom štvorci.

Značenie jazdeckých trás by mali vykonávať vyškolení značkári, ktorí poznajú metodiku značenia v rôznych terénoch a situáciách. Pri prácach v teréne sa častokrát značkári stretávajú s mnohými problematickými úsekmi, ktoré sa dajú riešiť až pri samotnom značení na mieste.

Obr. č. 1: Maľované značenie jazdeckých trás

Obr. č. 2: Maľované značenie jazdeckých okruhov

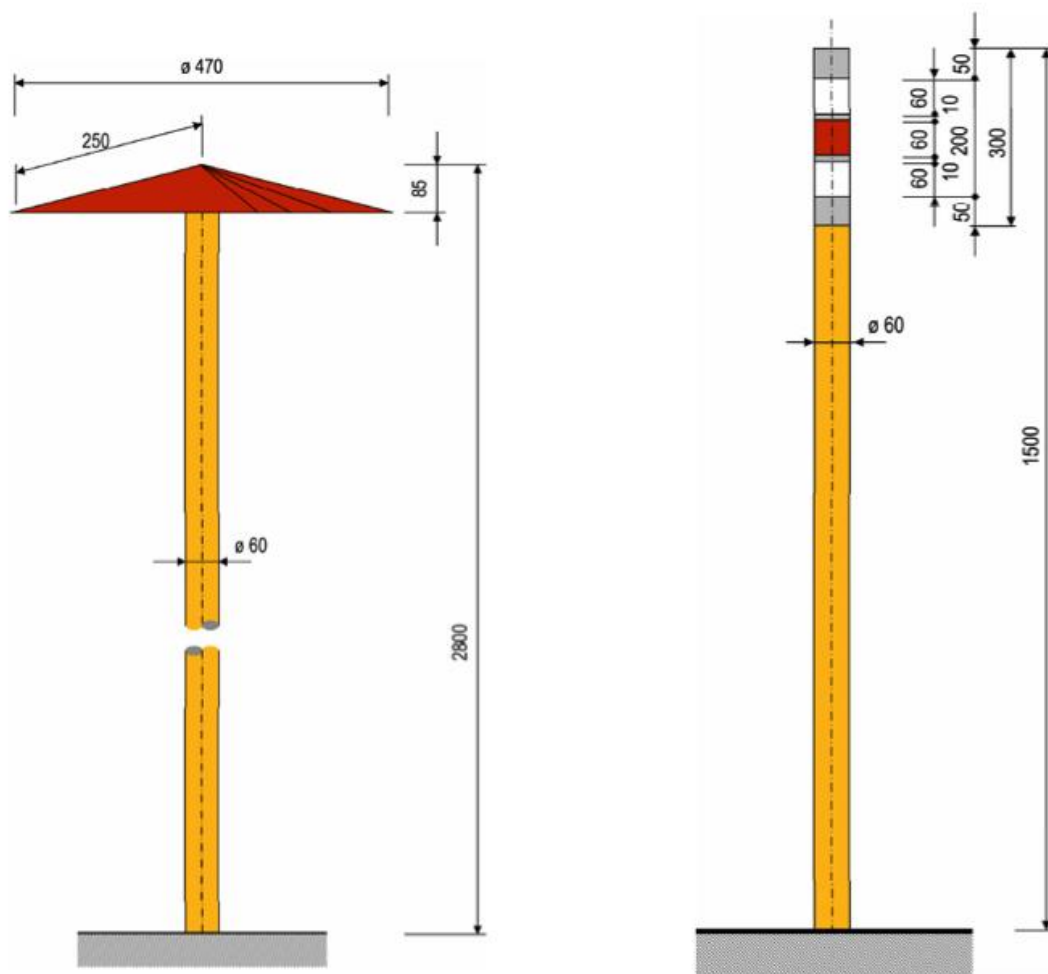
Obr. č. 3: Maľované značenie v teréne

Smerovníky na jazdeckých trasách

Na dôležitých križovatkách a miestach, križovaniach s inými jazdeckými, pešími alebo cykloturistickými trasami sa umiestňujú smerovníky, na ktoré sa následne montujú smerové a iné tabuľky. Smerovník sa umiestňuje do zeme tak, aby nad zemou ostal vo výške aspoň 2800 mm. Na smerovník môže byť osadený tzv. klobúk o priemere 470 mm.

Pri značení na holinách, pastvinách a lúkach sa odporúča použiť tzv. značkársky kolík, na ktorý sa následne maľuje značka. Značkársky kolík by mal nad zemou trčať aspoň 1500 mm.

Pri osádzaní smerovníkov a kolíkov je potrebné dodržiavať určité postupy a zásady. Smerovníky by v žiadnom prípade nemali brániť napr. pri lesnom hospodárstve a takisto sa neumiestňujú v ochrannom pásme ciest. Osádzanie smerovníkov a kolíkov na jazdeckých trasách by mali vykonávať vyškolení značkári, ktorí poznajú metodiku značenia v rôznych terénoch a situáciách. Presne vedie, kde v križovatke je najlepšie smerovník osadiť.

Obr. č. 4: Smerovník na jazdeckých trasách a značkársky kolík

Smerovky a tabuľky

Smerovky a tabuľky, ktoré sa používajú pri značení jazdeckých trasách definuje opäť STN 01 8025 a sú podobné s lyžiarskymi a pešími turistickými smerovkami. V hrote smeroviek je zobrazený kruh, prípadne podkova, podľa toho či sa jedná o okružnú jazdeckú trasu. Farba kruhu a podkovy zodpovedá farbe trasy. Vzdialenosť na tabuľkách sa uvádza v kilometroch. Jazdecké smerovky a tabuľky sa umiestňujú

na smerovníky, prípadne iné vhodné objekty. Ako prvá sa umiestňuje tabuľka miestneho názvu a pod ňu následne smerovky a následné iné doplnkové tabuľky.

Umiestňovanie tabuliek by mali vykonávať vyškolení značkári, nakoľko pri montáži smeroviek treba dodržiavať metodiku a postupy pri značení jazdeckých trás.

Obr. č. 5: Smerovka

Obr. č. 6: Tabuľka miestneho názvu

Obr. č. 7: Smerovník na jazdeckej trase so smerovkami a tabuľkami

2.8.3 Doplnková infraštruktúra jazdeckej trasy

Úväzisko – jednoduché drevené zariadenie, ktoré pozostáva z masívneho brvna vo výške 1 - 1,2 metra ležiace na koloch upevnených do zeme (hĺbka 0,8 – 1 meter). Slúži ku krátkodobému priviazaniu koňa za vôdzku. Najčastejšie je budované na vhodnom mieste, ktoré je určené na odpočinok – lavičky, prístrešky, altánky, táboriská, rekreačné zariadenia, hradné zrúcaniny, pamätihodnosti, stajne, reštaurácie na jazdeckej trase.

Podmienkou pre vybudovanie úväziska je dostatočne veľké miesto (min. 5m x 3m), bezproblémové z hľadiska vlastníctva pozemku a ochrany prírody. Treba prihliadať aj na odpadové hospodárstvo kvôli kónskému trusu a prístup k vode.

Obr. č. 8: Úväzisko

Informačné tabule (náučné panely) – je vhodné ich inštalovať na exponovaných miestach jazdeckých trás – t.j. na prístupovej ceste, pri vjazde do biosférickej rezervácie, pri záujmovom území, pri výhliadke a podobne. Okrem mapy by tabuľa mala obsahovať aj text s pravidlami chovania sa na jazdeckých trasách, pravidlách o prednosti peších turistov a cykloturistov, ohľaduplnosti.

Obr. č. 9: Náučný panel

Taktiež sa ponúka možnosť zahrnúť tematiku koní do náučných panelov (sťahovanie dreva koňmi, „kónská“ diaľnica, práca s koňmi v regióne, využitie koní v poľnohospodárstve).

Ohrady pre kone – kruhové ohrady sú univerzálnym prvkom infraštruktúry na jazdeckej trase. Môžu slúžiť pre prenocovanie alebo odpočinok koní, v mimoturistickú sezónu poslúžia pre výcvik vlastných koní. Je vhodné ich budovať v blízkosti stajne a jazdeckého areálu kvôli dostupnosti doplnkových služieb a celoročnému využitiu.

Ďalšia doplnková infraštruktúra – odpočívadlá, prístrešky, napájadlá, mostíky

Rozhľadňa (osobitná infraštruktúra) – Územie Kopaničiarskeho regiónu a Horňácka ponúka pre návštevníka unikátne rozhľady na okolitú krajinu - členitý reliéf, doliny, okolité hrady (Čachtice, Podbranc, Tematín), pohľad na Javorinu, Bradlo a české pohraničie.

2.8.4 Údržba jazdeckých trás

O následnú údržbu jazdeckej trasy by sa mal starať jej správca, resp. firma, organizácia, jednotlivec, obec, ktorá ju zlegalizovala. Prvá údržba maľovaného značenia sa robí rok po jej vyznačení. Ďalšia údržba sa potom robí každé 3 roky. Odporúča sa však trasu niekoľko krát ročne prejsť a skontrolovať jej stav.

2.8.5 Všeobecné pravidlá pohybu na jazdeckej trase

- nejazdite mimo ciest a vyznačených trás, najmä nie do lúk a porastov
- buďte ohľaduplný k ostatným užívateľom a návštevníkom, nie každý pozná správanie koňa
- buďte ohľaduplný k povrchu trasy, ktorý môžu poškodiť kopytá
- cválajte iba v bezpečných a prehľadných úsekoch, úzke zákruty prechádzajte opatrne
- buďte ohľaduplný k životnému prostrediu, odpadky si zoberte so sebou a odstráňte i trus koňa
- každý jazdec vchádza na trasu na vlastné nebezpečie, pokiaľ na trase utrpíte úraz alebo inú ujmu danú charakterom prostredia a terénu, nemôžete požadovať náhradu po vlastníčkovi lesa alebo pozemku

3 Návrhová časť – Kopaničiarsky región

Pri zohľadnení všetkých aspektov, zakomponovaní návrhov a reálneho stavu v teréne predstavujeme ucelený a logický návrh hipotrás v regióne. Návrh tvorí jeden nosný veľký okruh, strategické prepojenia na Českú republiku, prepojenia medzi stajňami a zaujímavosťami z okolia, skratky a spojky.

SUMÁR TRÁS:

farba: modrá	Trasa č. 1: Veľký okruh kopaničiarskym regiónom	109,5 km
farba: zelená	Trasa č. 2: Priepasné, časť Dlhý vršok - Babulicov vrch – Dubník	15,0 km
farba: zelená	Trasa č. 3: Moh. M. R. Štefánika - Hurbanova dolina - Turá Lúka	12,5 km
farba: zelená	Trasa č. 4: Klvače - Žalostiná - Kobyla - Sedlo Tri Kamene	7,0 km
farba: zelená	Trasa č. 5: Okruh Podkylava	6,5 km
farba: zelená	Trasa č. 6: Podkylava - Farma Etelka	7,7 km
farba: žltá	Trasa č. 7: Vrbovce - Zimovci - Vaňkovci - Turá Lúka	13,7 km
farba: žltá	Trasa č. 8: Žalostiná - Kopánky - Sedlo Tri Kamene	7,3 km
farba: žltá	Trasa č. 9: Krúžok - Stará Myjava	1,7 km
farba: žltá	Trasa č. 10: Odbočka do Chvojnice - časť Šifflovci	0,98 km
farba: žltá	Trasa č. 11: Odbočka do Jazdeckého klubu Betty	0,85 km
farba: žltá	Trasa č. 12: Spojka k Agrofarme	0,55 km
farba: žltá	Trasa č. 13: Odbočka do Krajného	0,38 km
SUMÁR:		183,66 km

3.1 Trasa č. 1: Veľký okruh kopaničiarskym regiónom

Dĺžka: 109,5 km

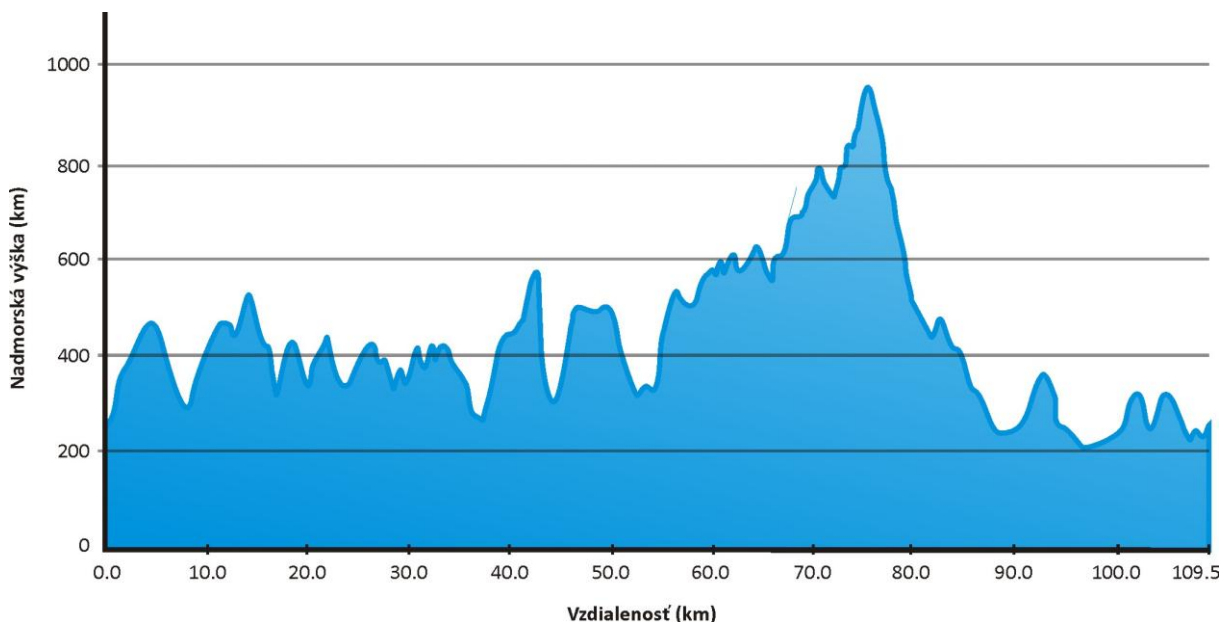
Prevýšenie: 3980 m / 3980 m

Návrh farby: **modrá**

Priebeh trasy: Podkylava (Agropenzión Adam) – Dlhý vršok – Mohyla gen. M.R.Štefánika – Hurbanova dolina – Bašnári – Bukovec (odbočka JK Betty) – Podbranč – Horná dolina – Kadlečíkovci – Chodúrovci – Chvojnice (odbočka stajňa) – Pod Chrasťou – Vrbovce – Zimovci – Rozhľadňa Poľana – Vysoký vršok – Kamenné vráta – Krúžok – Leniská – Kubíkov vrch – Dibrovov pomník – Veľká Javorina – Gašparíkovci – Cetuna (odbočka Saloon) – Škulcovci – Pamätník SNP Roh – Hrabové – Horné Bzince – Hrušové – Rubaniny – Višňové (odbočka farma) –

Hrachovište – Vápenky – Švehlová – Prehôrka – Zbehy – Mosnovci - Podkylava (Agropenzión Adam).

Prevažujúci charakter ciest: poľná cesta, lesná cesta, spevnená štrková cesta, lesný chodník. Asfalt: cca 15% celej dĺžky – vybrané málo frekventované cesty s prihliadnutím na bezpečnosť

Obr. č. 10: Profil trasy č.1

3.1.1 Podrobný popis úseku: Podkylava – Bukovec

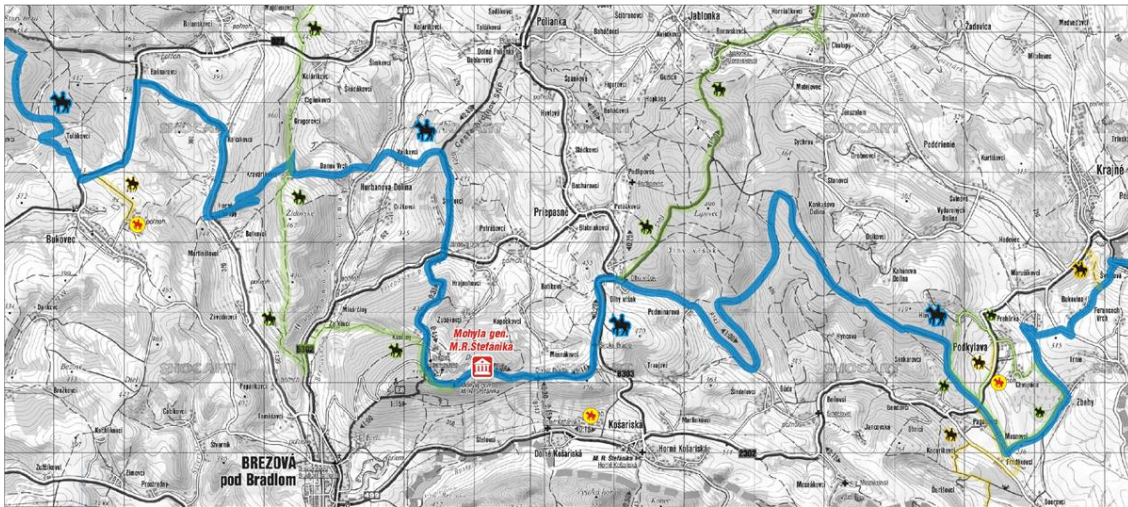
Priebeh úseku: Podkylava (Agropenzión Adam) – Dlhý vršok – Mohyla gen. M.R.Štefánika – Hurbanova dolina – Bašnári – Bukovec (odbočka JK Betty)

Náročnosť úseku: 2A

Prvý úsek trasy sa začína v Podkylave neďaleko agrofarmy na križovatke ciest (budúcich jazdeckých trás). Pokračujeme severovýchodne po dobrej asfaltovej ceste, vchádzame do lesa a bývalou vojenskou cestou prideme k rázcestiu ciest na čistine. Pokračujeme vľavo po spevnenej lesnej ceste do lokality Šindelovci, tu sa napájame znova na asfaltovú cestu horšej kvality – kone s jazdcami môžu striedavo použiť paralelnú lesnú cestičku k presunu na Dlhý vršok. Tu sa opatrne po hlavnej ceste (ale málo frekventovanej) presunieme do lokality Široké bradlo a pokračujeme ďalej po spevnenej ceste k Mohyle gen. M.R.Štefánika. Obídeme ju z pravej strany, pokračujeme k parkovisku. Tu sa opatrne presunieme ku chate pod lyžiarskym vlekom – chata je striedavo otvorená – je tu možnosť drobného občerstvenia pre jazdca i koňa. Pokračujeme ďalej popod lyžiarsky vlek po lúke, pri rázcestí s asfaltovou cestou odbočíme doprava a lesným chodníkom pokračujeme nadol do Jandovej doliny. Pri Starej škole križujeme asfaltovú cestu, my ďalej pokračujeme po štrkovej ceste, neskôr po lúke a spevnenej ceste do osady Vaškovci. Krátkou asfaltovou cestou sa vydáme medzi domy a popod elektrické vedenie do Hurbanovej

doliny. Tu križujeme asfaltovú cestu a pokračujeme spevnenou a potom lúčnou cestou na Danov vrch, opäť asfalt a lúčna cesta do lesíka. Dorazíme do lokality Horné chalupy, kde odbočíme doprava na asfaltovú cestu. U Rafčíkov sa vydáme po spevnenej ceste do Bašnárov a tu opäť kúsok po asfaltovej ceste k odbočke na Jazdecký klub Betty. Tu si dáme dlhšiu prestávku pre kone i jazdcov, ochotní ľudia z farmy pomôžu pri občerstvení a zaobstaraní koní.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Priepasné – Dlhý vršok, Hurbanova dolina, Horné chalupy, Rafčíkovci, Bašnárovci - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajinu na pohyb popri ceste.

Obr. č. 11: Úsek Podkylava – Bukovec

3.1.2 Podrobný popis úseku: Bukovec – Vrbovce

Priebeh úseku: Bukovec (odbočka JK Betty) – Podbranč – Horná dolina – Kadlečíkovci – Chodúrovci – Chvojnica (odbočka stajňa) – Pod Chrasťou – Vrbovce

Náročnosť celého úseku: 2A, časť Pecková – Peckovci – 4B

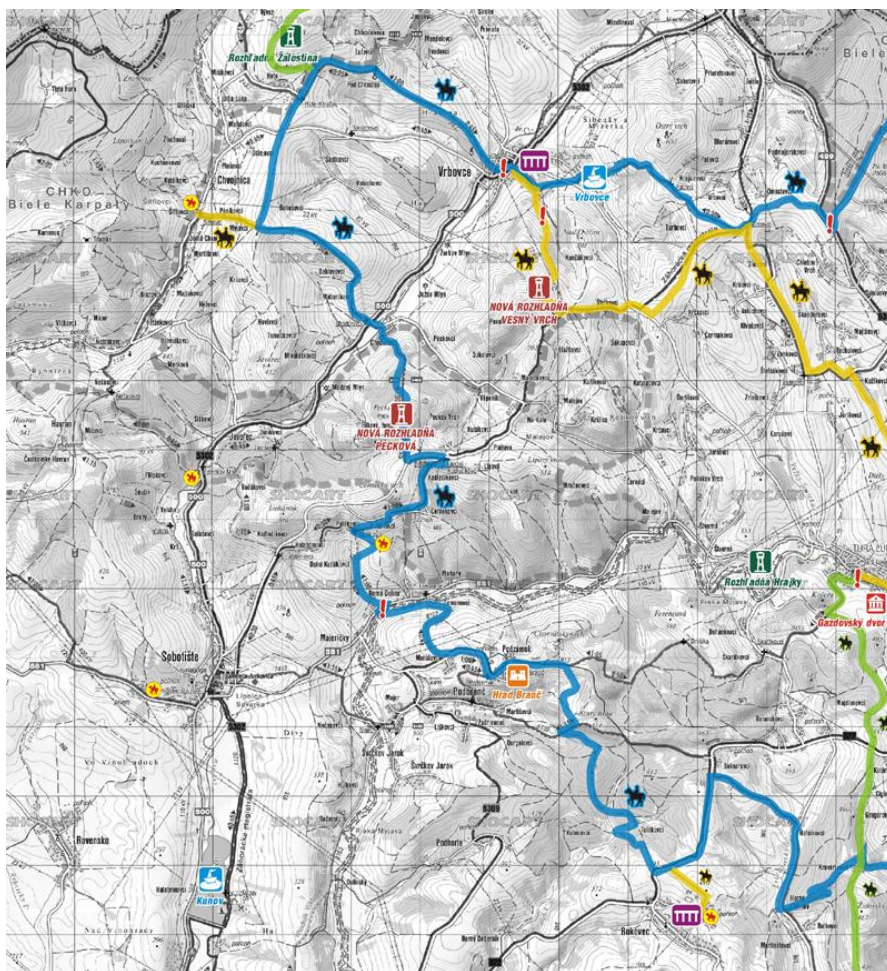
Po prestávke sa vydáme z jazdeckého klubu smerom na severozápad do osady Tulákovci – čaká nás lesný chodníček do osady, odtiaľ po lúke k posedu a ďalej lesnými cestami smerujeme severne k poľovníckej chate Starý hrad. Tu si môžeme na chvíľku oddýchnuť a vydať sa po lúkach k asfaltovej ceste, ktorá vedie do Podzámku. Nad lúkami sa týči krásny Branč, nemali by ste vynechať jeho návštevu. Po krátkom občerstvení sa v obci pokračujeme krajom asfaltovej cesty do osady Tomanovci. Pred mostom odbočíme na lúčnu cestu medzi domy a krajom sádov po lúke sa dostaneme k miestnemu družstvu. Predtým nás čaká ešte malý brod cez Myjavu. Pri družstve musíme prekročiť nebezpečnú cestu, preto zvýšte opatrnosť. Spevnená cesta nás privedie na lúku k lokalite Polákovci, pokračujeme ďalej vpravo po úzkom chodníku ku Kutlákovcom, kde sa spevnenou a neskôr lesnou cestou premotáme na asfaltku do lokality Lipová – Kadlečíkovci. Po chvíli nás

čaká výstup na Peckovú. Už samotný názov sľubuje naozaj „peckový“ výhľad na krajinu. Kruhová panoráma s ďalekou viditeľnosťou nás donúti zastaviť a rozhliadať sa na krásnu krajinu kopaničiarskeho regiónu. Zostup z Peckovej je však náročný-lesný chodník je v miestami dosť prudký, preto treba byť opatrný a z koňa radšej zosadnúť. Zostup vedie až do osady Chodúrovci, kde pretíname asfaltovú cestu II. triedy č. 500. Pokračujeme ďalej po lúčkach nad Chvojnicu. Ak sa potrebujeme občerstviť, môžeme zbehnúť do Chvojnice miestnemu chovateľovi koní. Inak pokračujeme doprava popri širokej štrkovej ceste k asfaltovej ceste. Tú križujeme a pokračujeme po asfalte do lokality Hate – Klvače – tu je odbočka rozhľadni Žalostiná – touto odbočkou je možné dostať sa do Českej republiky – sedlo Tri Kamene.

Hlavná trasa pokračuje ďalej po asfalte, zanedlho odbočíme na lúku a popri sade lúčnou cestou prídeme až do Vrbovíc. Pozor – dostaneme sa na asfaltovú cestu, treba byť opatrný, odporúčame zosadnúť z koníka a kráčať popri kostole k miestnej krčme u Gumáka. Tu sa stretávajú koničkari na občerstvení.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Podbranč – Podzámok, Lipová – Kadlečíkovci, Hate – Klvače - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajnicu na pohyb popri ceste.

Nebezpečný úsek / miesto: Lokalita Horná Dolina – cesta II. triedy č. 581; lokalita Chodúrovci – cesta II. triedy č. 500; Vrbovce – centrum – cesta II. triedy – nutnosť osadenia dopravných značiek A17 – Zvieratá (resp. Pozor, kone).

Obr. č. 12: Úsek Bukovec – Vrbovce

3.1.3 Podrobný popis úseku: Vrbovce – Veľká Javorina

Priebeh úseku: Vrbovce – Zimovci – Rozhladňa Poľana – Vysoký vršok – Kamenné vráta – Krúžok – Leniská – Kubíkov vrch – Dibrovov pomník – Veľká Javorina

Náročnosť celého úseku: 2A

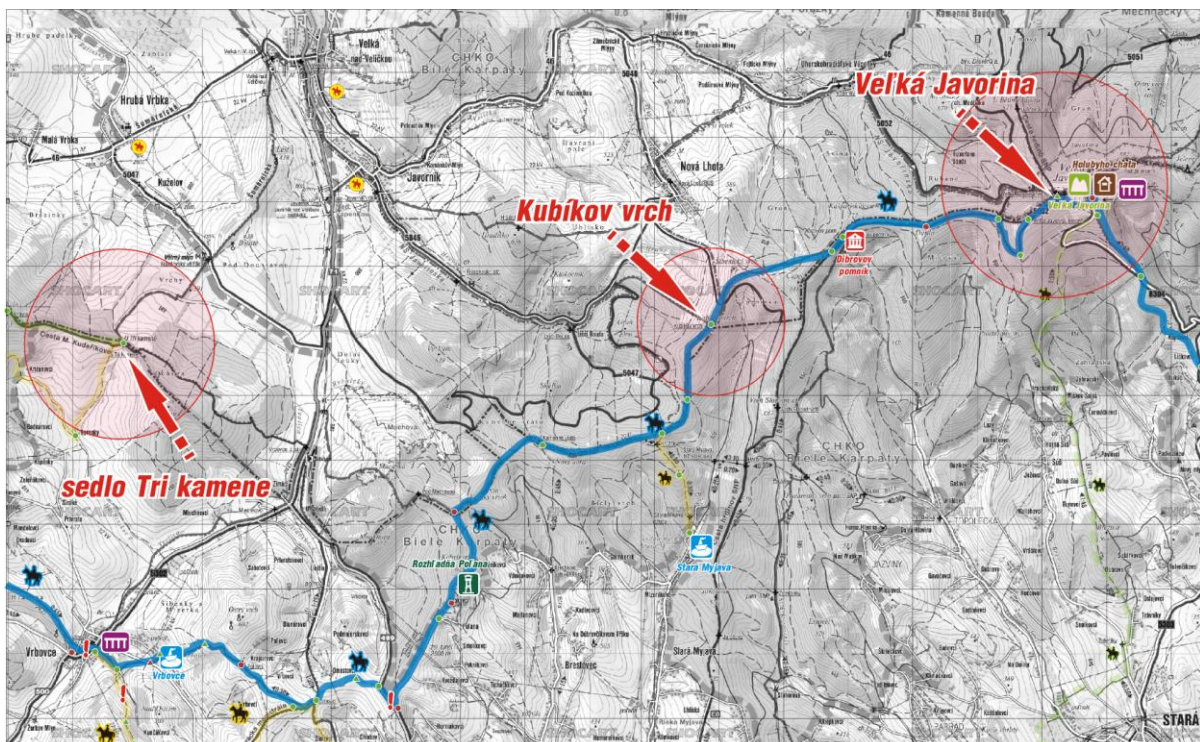
Po občerstvení sa a obzretí Vrbovciac môžeme pokračovať hore obcou okolo kostola nad dedinu, odbočíme doľava na spevnenú, neskôr lúčnu cestu a prídeme k asfaltke, tú prekročíme a ideme ďalej k vodnej nádrži Vrbovce. Je tu veľmi vhodné miesto na bivakovanie s prístupom vody a príjemným prostredím pre kone i jazdca.

Od vodnej nádrže pokračujeme hore lúkou, kým prídeme na spevnenú cestu – odbočíme doprava a pokračujeme do lokality Zimovci na cestu II. triedy č. 500. Tu treba byť obozretný, po zhruba 800 metroch odbočíme pri solárnej elektrárni doľava a popri asfaltovej ceste pokračujeme k rozhladni Poľana, tu sa cesta mení na spevnenú štrkovú a privedie nás na hranice s Českou republikou. Pokračujeme ďalej hraničnou cestou cez lokality Kamenné vráta, Krúžok až do lokality Kubíkov

vrch. V tomto mieste trasa križuje asfaltovú cestu, smer Nová Lhota. V tomto mieste je naplánované križovanie s českou jazdeckou trasou. Z Kubíkovho vrchu trasa vedie po spevnenej lesnej ceste na Rozcestí na Vápenky. Trasa pokračuje tento krát po nespevnenej ceste na hrebeň Bielych Karpát k Dibrovovmu pomníku. Od pomníka ďalej hrebeňovou lesnou cestou cez lokalitu Križovatka do Strání a kvalitnou cestou prechádza okolo vysielča na Veľkej Javorine k Holubyho chate.

Problémový úsek: Križovanie asfaltovej cesty za Vrbovcami, asfaltový úsek trasy v lokalite Poľana – Žabkovci – asfaltová cesta však nie je frekventovaná a jazdci na koňoch majú širokú k dispozícii trávnatú krajnicu na pohyb popri ceste. Problémový úsek v lokalite od Krúžku po Kubíkov vrch – lesná cesta poškodená od prebiehajúcej ťažby dreva, na mnohých miestach je treba úsek obchádzať.

Nebezpečný úsek / miesto: Lokalita Brestovec – Poľana – kopec – cesta II. triedy č. 500 – nutnosť osadenia dopravných značiek A17 – Zvieratá (resp. Pozor, kone).

Obr. č. 13: Úsek Vrbovce – Veľká Javorina

3.1.4 Podrobný popis úseku: Veľká Javorina – Hrušové

Priebeh úseku: – Veľká Javorina – Gašparíkovci – Cetuna (odbočka Saloon) – Škulcovci – Pamätník SNP Roh – Hrabové – Horné Bzince – Hrušové

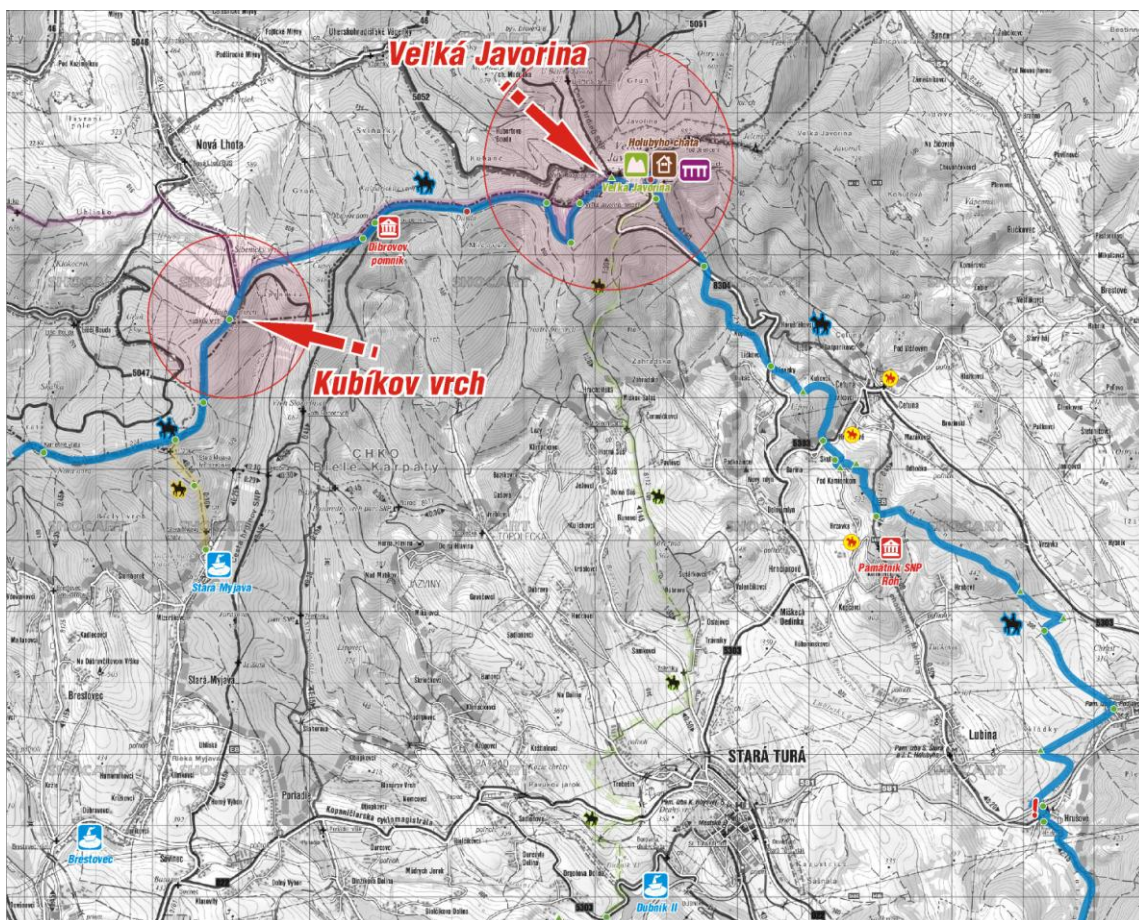
Náročnosť celého úseku: 2A

Tento úsek trasy prechádza už po existujúcej značenej jazdeckej trase, ale iba pamätník ROH. Značenie je však už na mnohých miestach zničené a potrebovalo by obnovu. Od Holubyho chata pokračuje pár sto metrov po asfaltovej ceste a následne

odbáča doľava spoločne s modrou TZT. Od odbočenia sa však asfaltová cesta mení na lesnú cestu s prírodným povrchom až k poľovníckej chate, kde znova križuje asfaltovú cestu a zároveň sa končí súbeh s modrou TZT. Po prekrižovaní cesty ďalej klesá po menej využívaných lesných cestách až do lokality Vápenky, kde znova križuje asfaltovú cestu a po lúkach a následnej lesných cestách pokračuje okolo Cetuny až k pamätníku ROH, kde sa nachádza prírodná jazdiareň pre kone. Trasa tu prudko odbáča doľava a prudko klesá po lúke a následne pokračuje po dobrých lesných a poľných cestách až do obce Bzince pod Javorinou. Tu sa trasa na chvíľu napojí na miestne asfaltové komunikácie, po ktorých je vedená v obci. Za obcou znova pokračuje po poľných cestách, ktoré sú v horšej kvalite a miestami zarastené. Následne trasa prechádza cez frekventovanú cestu II/581 a prichádza do Hrušového.

Problémový úsek: Križovanie asfaltovej cesty na Veľkú Javorinu, križovanie asfaltovej cesty v lokalite Škulcovci, asfaltové úseky trasy v lokalitách Hrabové, Bzince pod Javorinou - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajnicu na pohyb popri ceste. Zarastený a nepriechodný úsek nad Bzincami pod Javorinou. Nepravidelné poľné cesty medzi Hrušovím a Bzincami.

Nebezpečný úsek / miesto: Lokalita Hrušové – cesta II. triedy č. 581– nutnosť osadenia dopravných značiek A17 – Zvieratá (resp. Pozor, kone).

Obr. č. 14: Úsek Veľká Javorina – Hrušové

3.1.5 Podrobný popis úseku: Hrušové – Podkylava

Priebeh úseku: Hrušové – Rubaniny – Višňové (odbočka farma) – Hrachovište – Vápenky – Švehlová – Prehôrka – Zbehy – Mosnovci - Podkylava (Agropenzión Adam)

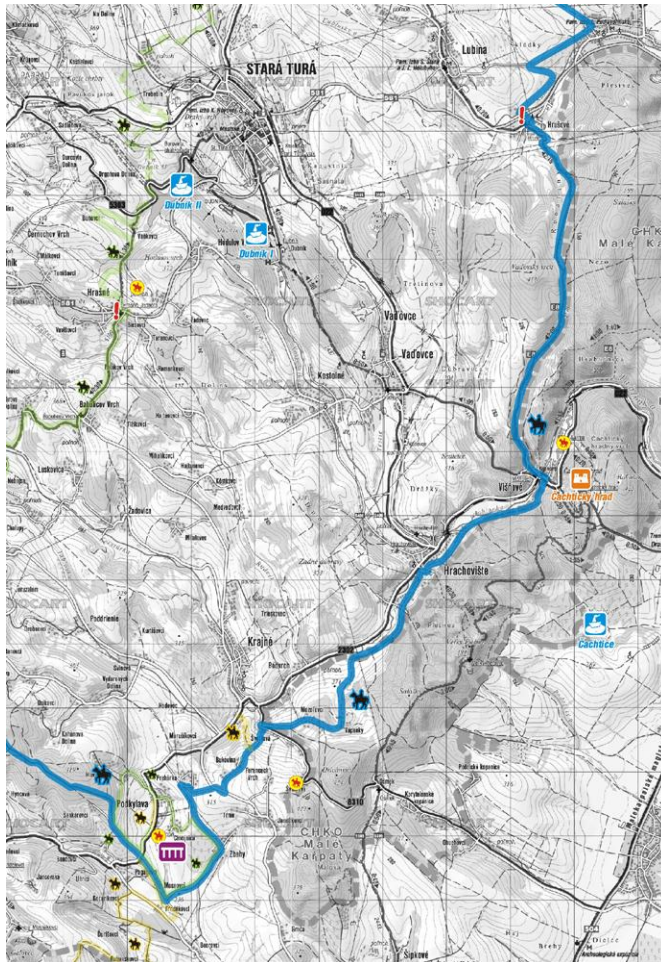
Náročnosť celého úseku: 2A

Trasa prechádza obcou Hrušové po asfaltových cestách a pokračuje spoločne so zelenou TZT zvlnením terénom po dobrých lesných cestách až do obce Višňové. V obci Višňové sa na krátku chvíľu znova povrch mení na asfalt a trasa tu križuje cestu III. triedy. Nad obcou sa týči mohutný čachtický hradný vrch so zručaninou hradu Čachtice. Vyjsť na hrad je možné z obce Višňové po dvoch značených turistických trasách.

Za obcou však už vedie poľná cesta, ktorá jazdcov privedie až do obce Hrachovište a obcou prechádzajú po miestnych komunikáciach. Následne prichádza do lokality Vápenky a Mozoľovci po dobrých lesných cestách a na začiatku osady Vápenky znova začína asfaltová cesta a po nej trasa vedie do lokality Švehlová. Asfaltovými a spevnenými cestami sa jazdec premotá cez osady Zbehy a Mosnovci a príde na začiatok okruhu – neďaleko Agrofarmy do Podkylavy.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Višňové – železničná stanica, Hrachovište, Vápenky, Švehlová, Ferancech vrch, Prehôrka, Zbehy, Podkylava - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajnicu na pohyb popri ceste.

Nebezpečný úsek / miesto: Lokalita Hrušové – cesta II. triedy č. 581– nutnosť osadenia dopravných značiek A17 – Zvieratá (resp. Pozor, kone).

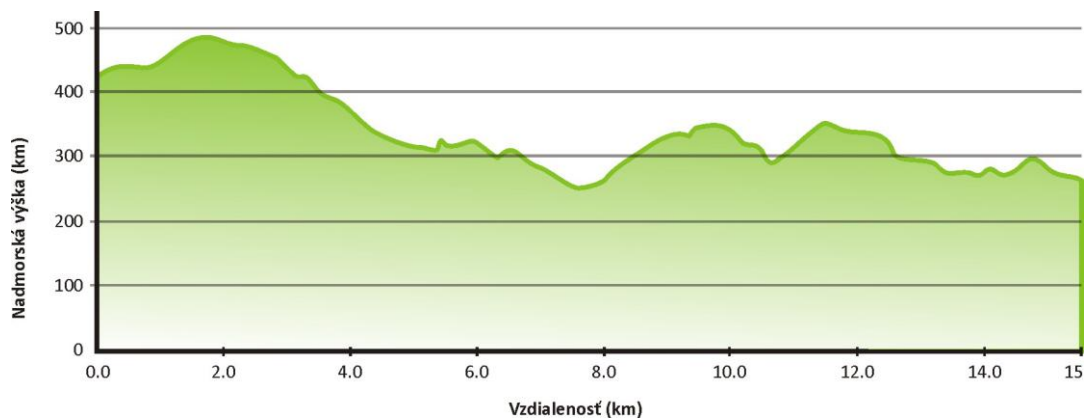
Obr. č. 15: Úsek Hrušové – Podkylava

3.2 Trasa č. 2: Priepasné, časť Dlhý vršok - Babulicov vrch – Dubník

Dĺžka: 15 km

Prevýšenie: 310 m / 470 m

Návrh farby: **zelená**

Obr. č. 16: Profil trasy č. 2

Priebeh trasy: Prieipasné, časť Dlhý vršok – Jablonka, časť Borovskovci – Podkorytárka – Babulicov vrch – Polákov vrch – Hrašné – Vaňkovci – Dubník II

Prevažujúci charakter ciest: spevnená štrková cesta

Asfalt: cca 60% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 2A

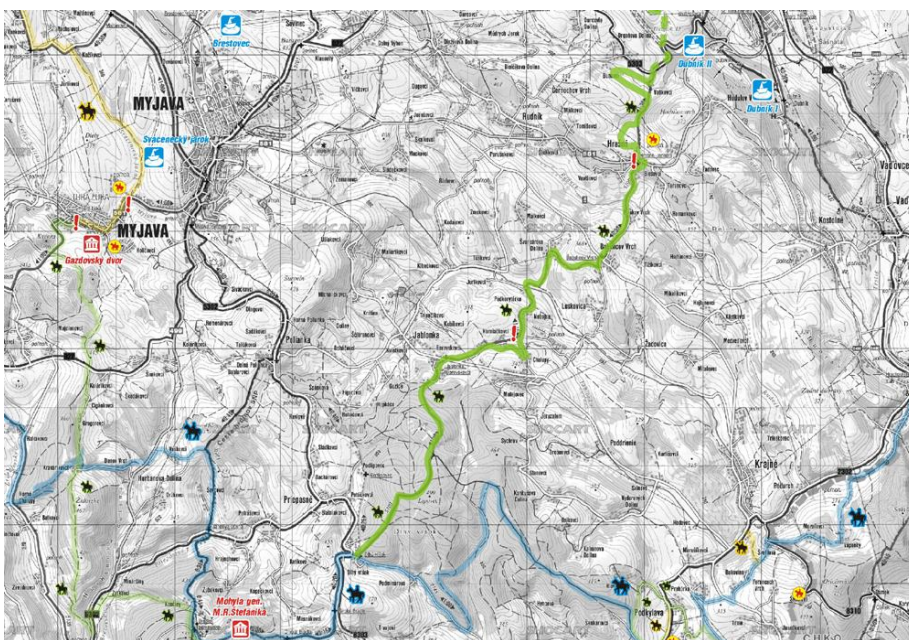
Podrobný popis trasy: Trasa začína v lokalite Prieipasné – Dlhý vršok na križovatke s veľkým jazdeckým okruhom. Pokračuje asfaltovou cestou a dobrými lesnými cestami do Jablonky – Borovskovci, tu odbočíme doprava na hlavnú cestu a zhruba za 500 metrov odbočíme doľava z hlavnej cesty do lokality Horniačkovci. Pokračujeme ďalej na Podkorytárku, Švancárovú dolinu a spevnenými a lúčnymi cestami prichádzame na Babulicov Vrch. Prejdeme krížom cez obec po asfaltovej ceste až do Hrašného. Cesta je veľmi málo frekventovaná.

V Hrašnom pri autobusovej zastávke sa dáme doľava a prejdeme opatrne po ceste II. triedy k obecnému úradu, kde sa dáme doprava smerom k sedom. Pokračujeme popri lesíku lúčnou cestou, zanedlho odbočíme do lesíka a lesnou cestou vyjdeme na lúku, ktorá nás dovedie k malému brodu až do osady Bunovci, odtiaľ lúkami do Vaňkovcov. Severne dôjdeme až k vodnej nádrži Dubník II.

Trasu plánujeme predĺžiť severným smerom až k Veľkej Javorine.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Jablonka - Borovskovci, Babulicov vrch, Polákov vrch - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajnicu na pohyb popri ceste.

Nebezpečný úsek / miesto: Hrašné – Jednota, cesta II. triedy č. 581- nutnosť osadenia dopravných značiek A17 – Zvieratá (resp. Pozor, kone).

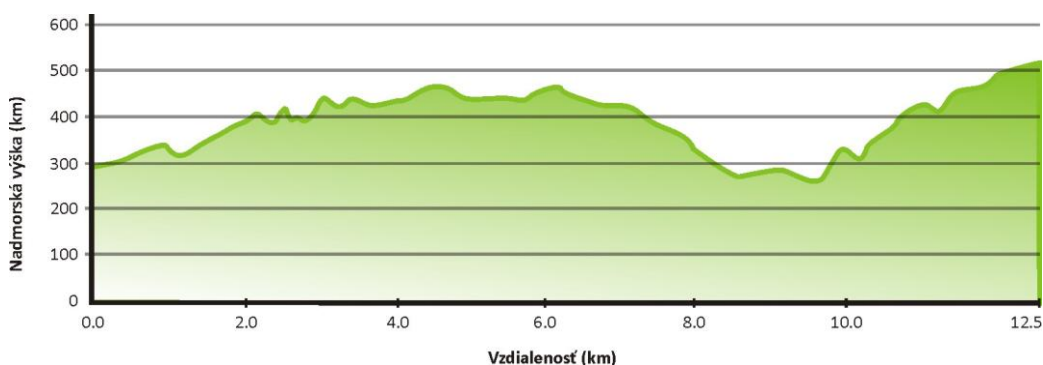
Obr. č. 17: Mapa trasy č. 2: Prieipasné, časť Dlhý vršok - Babulicov vrch – Dubník

3.3 Trasa č. 3: Mohyla gen. M.R.Štefánika - Hurbanova dolina - Turá Lúka

Dĺžka: 12,5 km

Prevýšenie: 630 m / 410 m

Návrh farby: **zelená**

Obr. č. 18: Profil trasy č. 3

Priebeh trasy: Mohyla gen. M.R.Štefánika – Končiny – Zaľkovci – Židovské – Cigánkovci – Majdlenovci – Pod Kýčerou – Turá Lúka

Prevažujúci charakter ciest: spevnená prírodná cesta

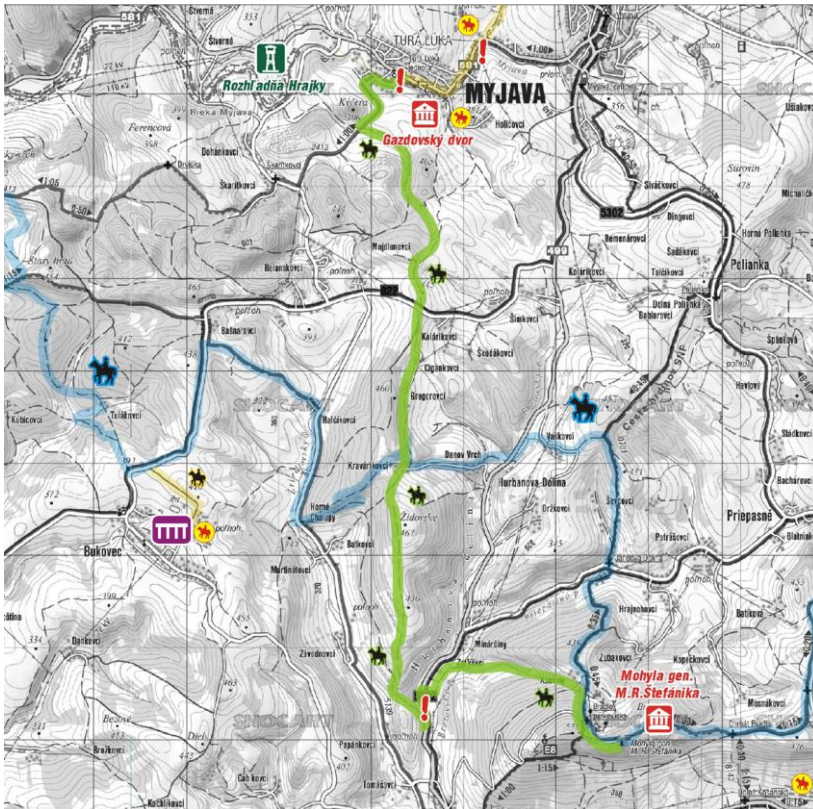
Asfalt: cca 10% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 2A

Podrobný popis trasy: Trasa začína na Bradle klesaním po asfaltovej ceste a po pár metroch odbáča prudko doprava popri turistickej chate a následne po poľnej ceste popri zjazdovke. V lokalite Končiny pri cykloturisticom smerovníku odbáča znova prudko doľava a klesaním po lesnej ceste pokračuje až k ceste II/499, na ktorú sa na chvíľu napojí. Po pár sto metroch však odbáča prudko doprava na lesnú štrkovú cestu a stúpa na vrchol Židovské. V týchto miestach je trasa vedená po lúčnych cestách s krásnymi výhľadmi na okolie. Z vrcholu trasa mierne klesá a onedlho vchádza do lesa. Nad lokalitou Danov vrch sa trasa križuje s ďalšou navrhovanou jazdeckou trasou. Následne pokračuje až nad osadu Belanskovci, kde križuje asfaltovú cestu a nachádza sa tu i odpočívadlo. Trasa pokračuje po nespevnených poľných a lesných cestách opäť zvlnením terénom až do obce Turá Lúka, kde končí na námestí.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Bradlo - parkovisko, Gregorovci, Kolárikovci, Myjava – časť Turá Lúka - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajinu na pohyb popri ceste.

Nebezpečný úsek / miesto: Brezová pod Bradlom - Zaťkovci, cesta II. triedy č. 499; Myjava – časť Turá Lúka – cesta II. triedy č. 581- nutnosť osadenia dopravných značiek A17 – Zvieratá (resp. Pozor, kone).

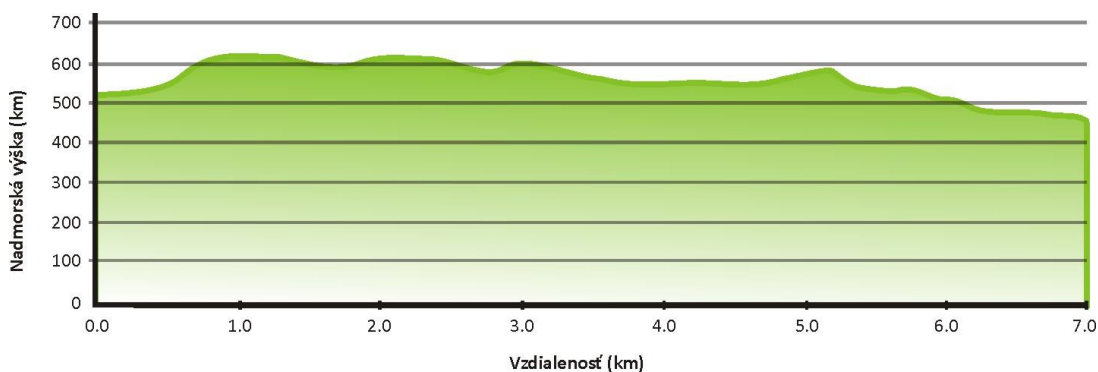
Obr. č. 19: Mapa trasy č. 3: Mohyla gen. M.R.Štefánika - Hurbanova dolina - Turá Lúka

3.4 Trasa č. 4: Klvače - Žalostiná - Kobyla - Sedlo Tri Kamene

Dĺžka: 7 km

Prevýšenie: 200 m / 264 m

Návrh farby: **zelená**

Obr. č. 20: Profil trasy č. 4

Priebeh trasy: Hate, Klvače – Žalostiná – U Chalupov – Tri Kopce – Kobyla – sedlo Tri Kamene

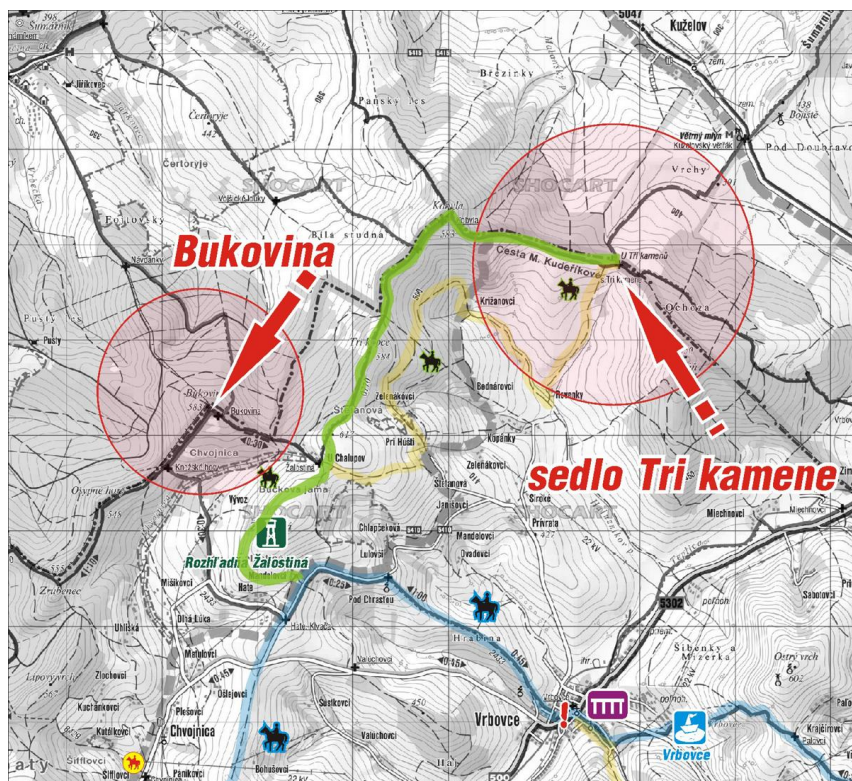
Prevažujúci charakter ciest: spevnená prírodná cesta, lesná cesta
Asfalt: cca 0% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 2A

Podrobný popis trasy: Trasa začína v lokalite Hate – Klvače, u Madelovcov a pokračuje spevnenou cestou na vrch Žalostiná – tu sa nachádza rozhľadňa s rovnomenným názvom a je z nej pôsobivý kruhový výhľad. Trasa pokračuje ďalej do lokality Žalostiná – U Chalupov, odkiaľ pokračuje krajom lúky a neskôr lesom na hraničnú cestu. Po nej prechádza lokalitami Tri Kopce, kobyla, Studánka u Hrabů a končí na prírodnom hraničnom prechode Sedlo Tri kamene.

Problémový úsek: žiadny

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny

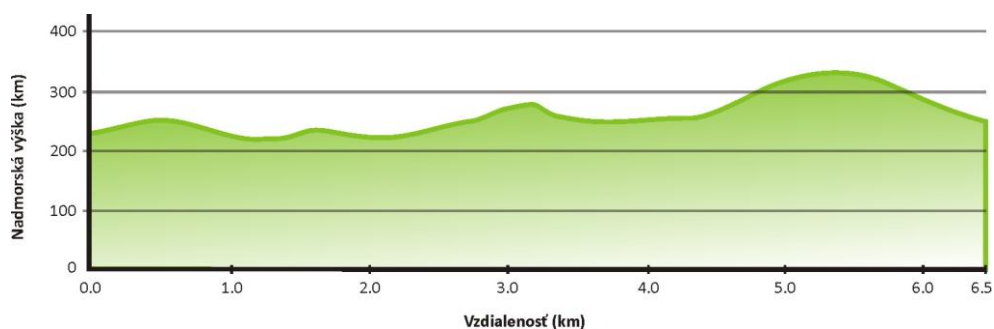
Obr. č. 21: Mapa trasy č. 4: Klvače - Žalostiná - Kobyla - Sedlo Tri Kamene

3.5 Trasa č. 5: Okruh Podkylava

Dĺžka: 6,5 km

Prevýšenie: 190 m / 190 m

Návrh farby: **zelená**

Obr. č. 22: Profil trasy č. 5

Priebeh trasy: Agrofarma – Mosnovci – Zbehy – Chvojnica – Predhôrka - Agrofarma

Prevažujúci charakter ciest: asfalt, spevnená prírodná cesta

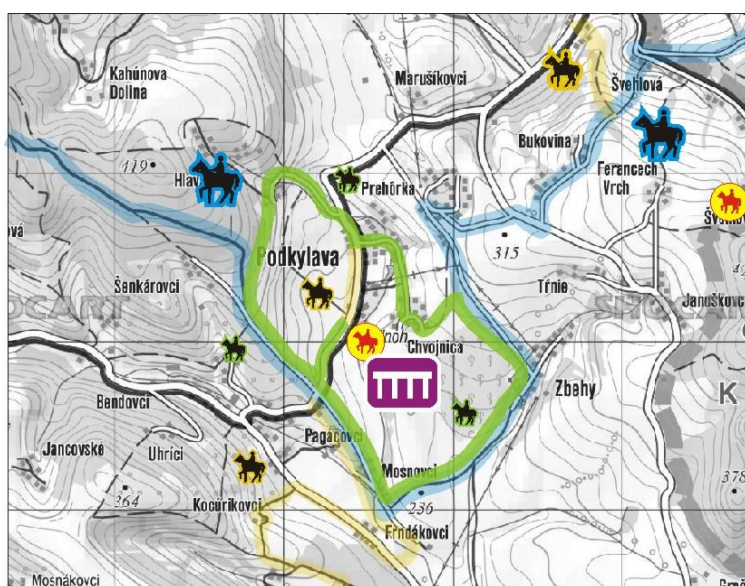
Asfalt: cca 70% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 2A

Podrobný popis trasy: Trasa začína pri Agrofarme a vedie po trávnom chodníku paralelne popri asfaltovej ceste k rázcestie asfaltových ciest. Odbočíme doľava do lokality Mosnovci, tu odbočíme doľava na spevnenú cestu do Zbehov. Tu opäť odbáčame doľava do miestnej lokality Chvojnica a asfaltovými cestičkami sa premotáme k cintorínu v Podkylave. Tu odbočíme doľava. Ideme spevnenou cestou okolo miestnej farmy, výhľadového odpočívadla a napojíme sa na asfaltovú cestu, odbočíme doľava a prichádzame na rázcestie asfaltových ciest, my sa držíme vľavo po trávnom chodníku popri ohrade, ktorý nás privedie naspäť k Agrofarme.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Prehôrka, Zbehy, Mosnovci, Pagáčovci - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajinu na pohyb popri ceste.

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny významný

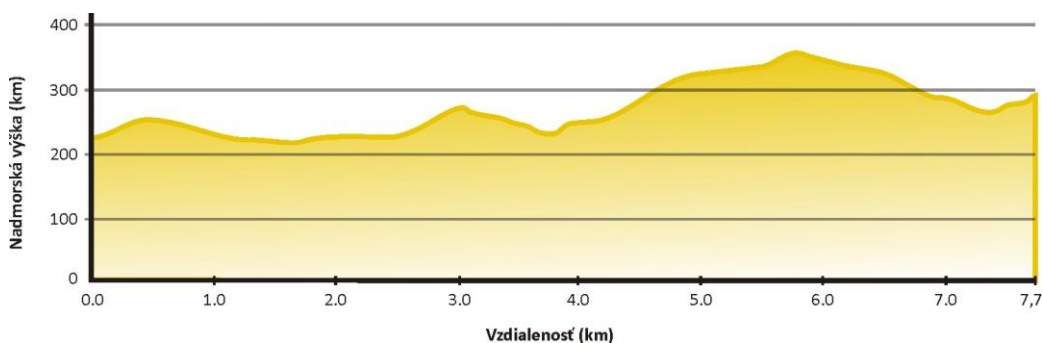
Obr. č. 23: Mapa trasy č. 5: Okruh Podkylava

3.6 Trasa č. 6: Podkylava – Farma Etelka

Dĺžka: 7,7 km

Prevýšenie: 240 m / 180 m

Návrh farby: **žltá**

Obr. č. 24: Profil trasy č. 6

Priebeh trasy: Podkylava – Fridákovci – Kocúrikovci – Rubanskovci – Volavec – Farma Etelka

Prevažujúci charakter ciest: spevnená prírodná cesta, lúka

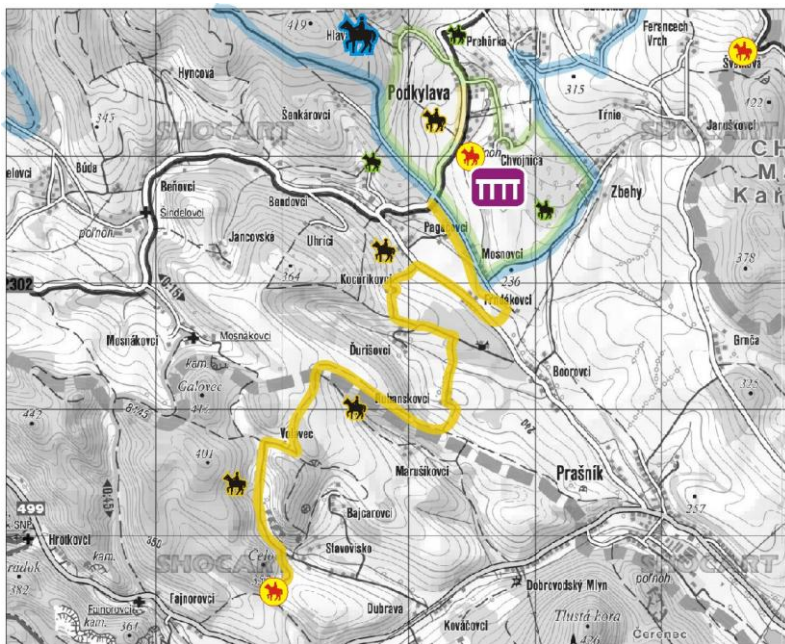
Asfalt: cca 30% celej dĺžky – vybrané málo frekventované cesty

Náročnosť trasy: 2A

Podrobný popis trasy: Trasa začína na rázcestí asfaltových ciest v Podkylave a vedie do lokality Fridákovci, odbočíme doľava a spevnenou cestou prejdeme znova na asfaltovú cestu a odbočíme doprava. Pokračujeme po nej zhruba 700m a potom odbočíme doľava v lokalite Kocúrikovci a ideme ďalej spevnenými cestami. Pri cintoríne odbočíme doprava, cesta nás dovedie k Marušíkovcom, tu sa dáme doprava a poľnou, neskôr spevnenou prírodnou cestou prídeme do lokality Volavec. Držíme sa dobrej cesty, ktorá nás privedie k odbočke na Farmu Etelku. Čaká nás ešte krátke stúpanie do cieľa.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Podkylava, Fridákovci, Kocúrikovci, Volavec - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajinu na pohyb popri ceste.

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny významný

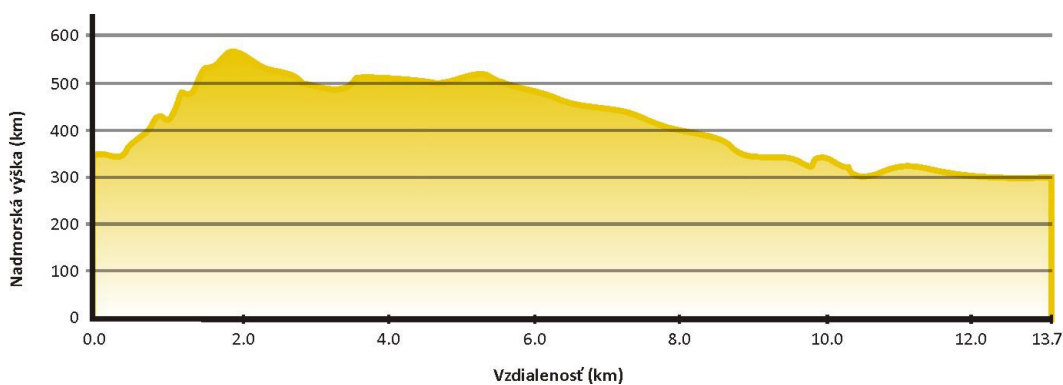
Obr. č. 25: Mapa trasy č. 6: Podkylava – Farma Etelka

3.7 Trasa č. 7: Vrbovce - Zimovci - Vaňkovci - Turá Lúka

Dĺžka: 13,7 km

Prevýšenie: 415 m / 460 m

Návrh farby: **žltá**

Obr. č. 26: Profil trasy č. 7

Priebeh trasy: Vrbovce – Vesný vrch – Štefkovci – Zimovci – Vankovci – Kožíkovci – Svacenický Jarok – Turá Lúka

Prevažujúci charakter ciest: spevnená prírodná cesta, lúka

Asfalt: cca 30% celej dĺžky

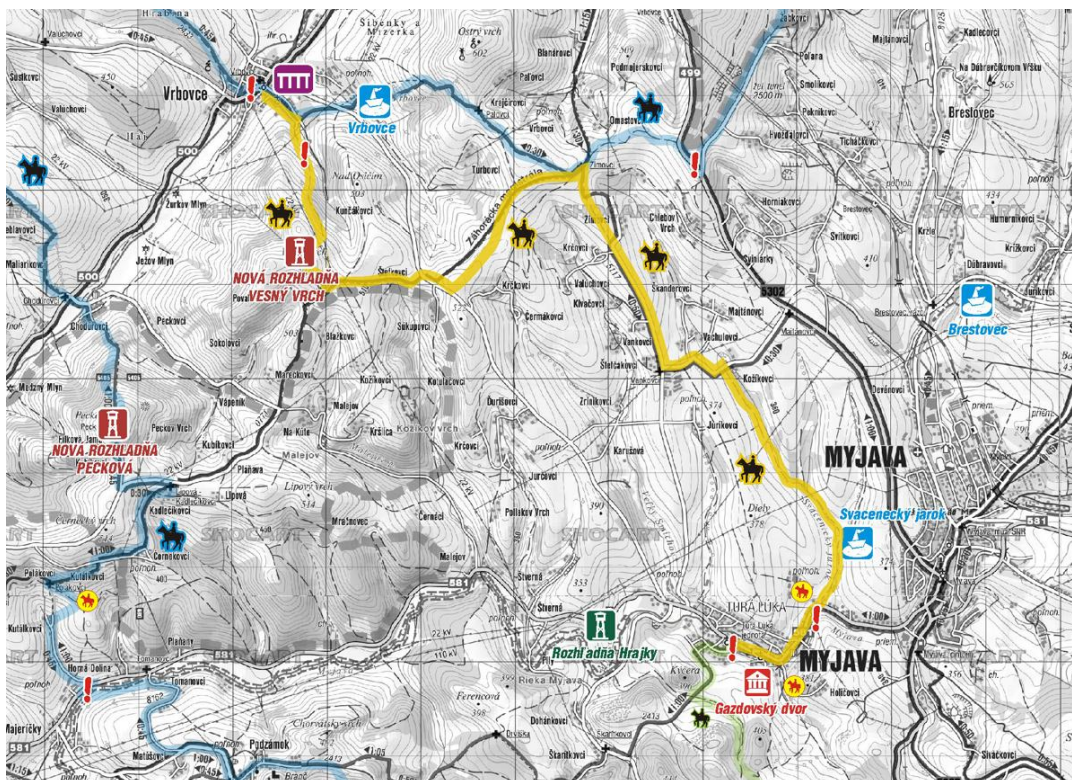
Náročnosť trasy: 2A, úsek Nad Vrbovcami – Pod Vesným vrchom – 3B

Podrobný popis trasy: Trasa začína vo Vrbovciach pri kostole a vedie hore dedinou po asfaltovej ceste, tu sa držíme napravo a spevnenou cestou vchádzame do lesíka. Cesta je zarastená, ale dostatočne viditeľná. Jej charakter sa zmení na nespevnenú, dostávame sa na lúku a vedíme krajom lesíka pod elektrické vedenie. Tu sa napojíme na vyjazdenú lúčnu cestu, ktorá nás v stúpaní privedie na Vesný vrch – sú odtiaľto veľmi pekné výhľady na okolie.

Miernym klesaním sa napojíme na spevnenú cestu a vydáme sa po nej doľava. Prídeme na asfaltovú cestu, prejdeme po nej zhruba 200 metrov a vyjdeme na lúku. Po lúčnej ceste vyjdeme na horizont, dáme sa doľava a vyjazdenou cestou pokračujeme do lokality Zimovci – Chotár. Tu sa odpojíme doľava, cesta nás privedie na asfaltovú komunikáciu - v lokalite Vaňkovci odbočíme doľava. Asfaltová cesta nás privedie v malej priehradke, kde sa môžeme s koňom občerstviť. Tu sa dáme doprava a poľnou cestou prídeme k lesíku, tu pokračujeme spevnenou cestou až k poldru Svacenský Jarok. Napojíme sa na asfaltovú cestu a pomaly prídeme na hlavnú cestu do Myjavy – časť Turá Lúka. Treba zvýšiť pozornosť pri presúvaní sa koňom týmto úsekom. Trasa končí pri miestnom kostole.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Vrbovce, Kamenec, Vaňkovci, Chlebov vrch - asfaltové cesty však nie sú frekventované a v niektorých prípadoch majú jazdci na koňoch širokú trávnatú krajinu na pohyb popri ceste.

Nebezpečný úsek / miesto: Myjava – časť Turá Lúka – cesta II. triedy č.581- nutnosť osadenia dopravných značiek A17 – Zvieratá (resp. Pozor, kone).

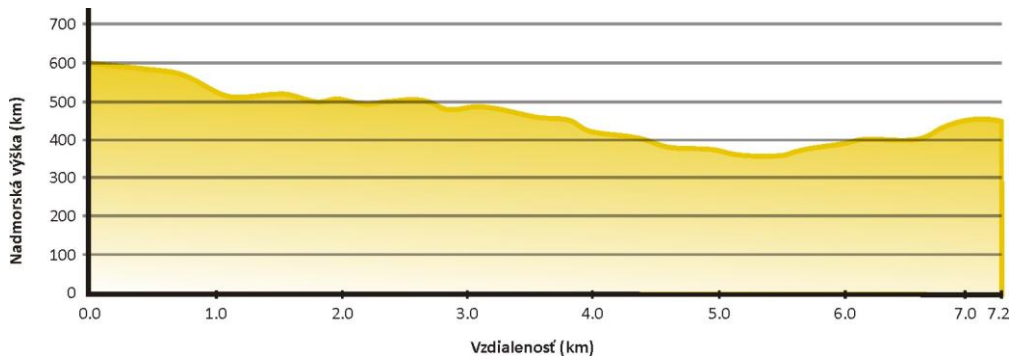
Obr. č. 27: Mapa trasy č 7: Vrbovce - Zimovci - Vankovci - Turá Lúka

3.8 Trasa č. 8: Žalostiná - Kopánky - Sedlo Tri Kamene

Dĺžka: 7,2 km

Prevýšenie: 140 m / 280 m

Návrh farby: **žltá**

Obr. č. 28: Profil trasy č. 8

Priebeh trasy: Žalostiná – U Chalupov – Pri Húšti – Zelenákovci – Križanovci – Rovenky – sedlo Tri kamene

Prevažujúci charakter ciest: spevnená prírodná cesta, lúka

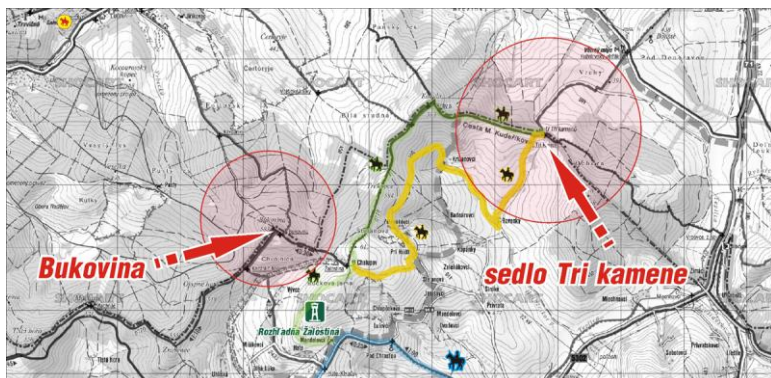
Asfalt: cca 10% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 2A

Podrobný popis trasy: Trasa začína v lokalite Žalostiná – U Chalupov na spevnenej ceste a pokračuje do lokality Štefanová. Tu sa na chvíľu napojíme na asfaltovú cestu a odbočíme doľava. Spevnenou cestou mŕňame osadu Zelenákovci a Križanovci. V usadlosti Rovenky sa dáme doľava na asfaltovú cestu, ktorá sa zanedlho mení na spevnenú prírodnú a privedie nás až do Sedla Tri kamene.

Problémový úsek: žiadny

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny

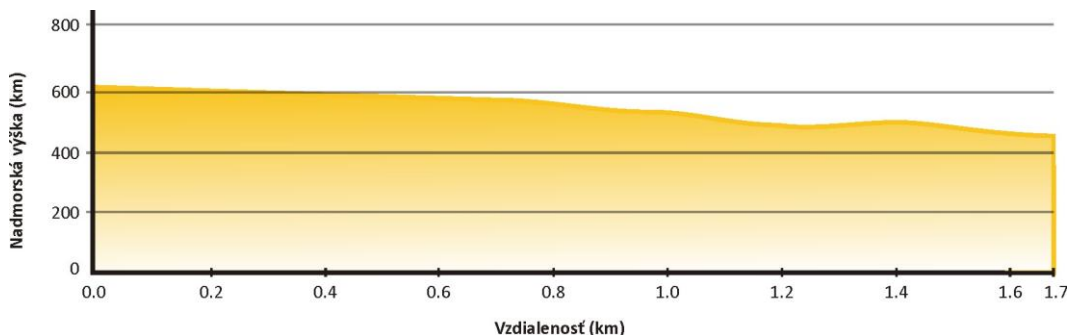
Obr. č. 29: Mapa trasy č. 8: Žalostiná - Kopánky - Sedlo Tri Kamene

3.9 Trasa č. 9: Krúžok - Stará Myjava

Dĺžka: 1,7 km

Prevýšenie: 10 m / 170 m

Návrh farby: **žltá**

Obr. č. 30: Profil trasy č. 9

Priebeh trasy: Krúžok – Stará Myjava – chaty

Prevažujúci charakter ciest: spevnená prírodná cesta, lúka

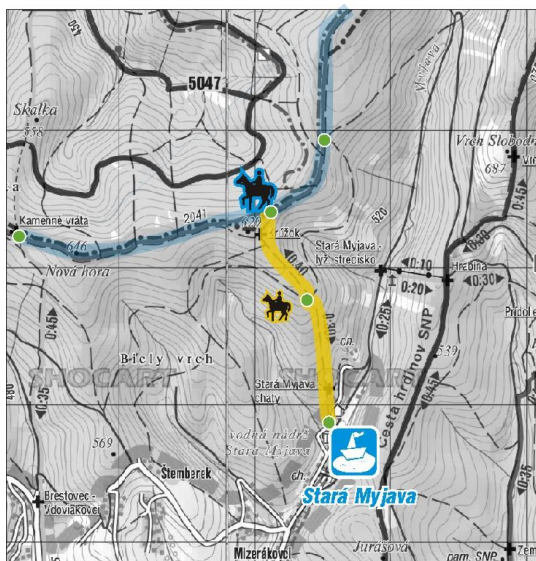
Asfalt: cca 20% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 2A

Podrobný popis trasy: Trasa začína v lokalite Krúžok na hrebeni na spevnenej prírodnej ceste a pokračuje miernym klesaním do lokality Stará Myjava – chaty.

Problémový úsek: Asfaltové úseky trasy v lokalitách Stará Myjava – chaty, asfaltové cesty však nie sú veľmi frekventované.

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny

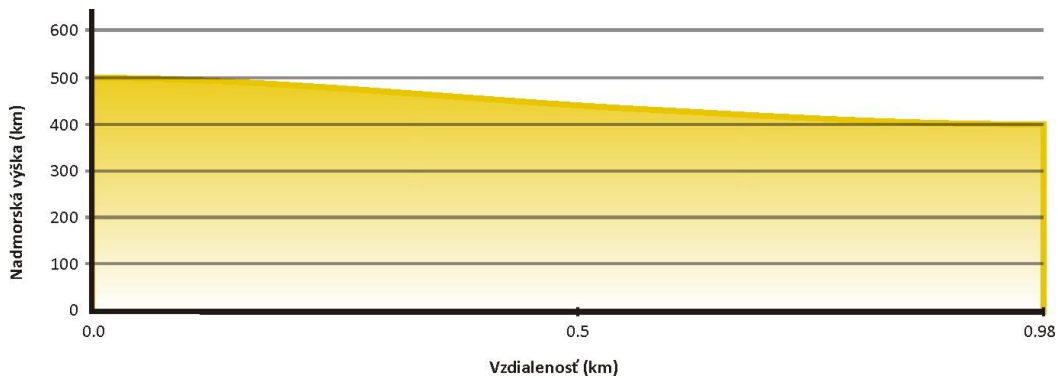
Obr. č. 31: Mapa trasy č. 9: Krúžok - Stará Myjava

3.10 Trasa č. 10: Odbočka do Chvojnice - časť Šifflovci

Dĺžka: 0,98 km

Prevýšenie: 0 m / 110 m

Návrh farby: **žltá**

Obr. č. 32: Profil trasy č. 10

Priebeh trasy: Myjavci - Šifflovci

Prevažujúci charakter ciest: spevnená prírodná cesta

Asfalt: cca 0% celej dĺžky

Podrobný popis trasy: Trasa je krátkou spojkou medzi hlavným okruhom a obcou Chvojnica. Možnosť drobného občerstvenia koní.

Náročnosť trasy: 2A

Problémový úsek: žiadny

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny

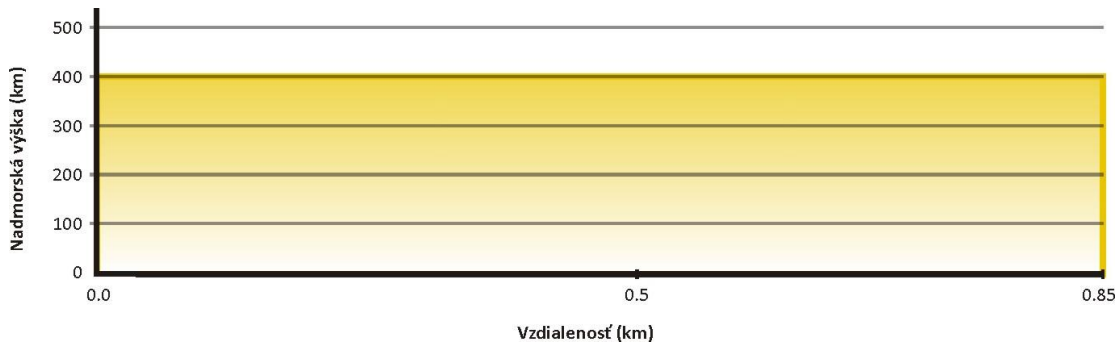
Obr. č. 33: Mapa trasy č. 10: Odbočka do Chvojnice - časť Šifflovci

3.11 Trasa č. 11: Odbočka do JK Betty

Dĺžka: 0,85 km

Prevýšenie: 10 m / 10 m

Návrh farby: **žltá**

Obr. č. 34: Profil trasy č. 11

Priebeh trasy: Cesta č. 500 017 – Bukovec – JK Betty

Prevažujúci charakter ciest: spevnená poľná cesta

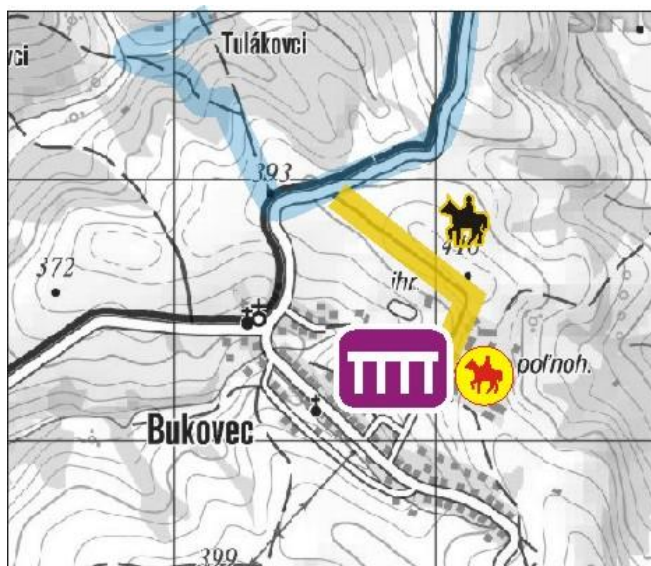
Asfalt: cca 0% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 1A

Podrobný popis trasy: Trasa je krátkou spojkou medzi hlavným okruhom a Jazdeckým klubom Betty, ktorý sídli v bývalom poľnohospodárskom družstve. Možnosť drobného občerstvenia, iné koníčkarske aktivity.

Problémový úsek: žiadny

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny

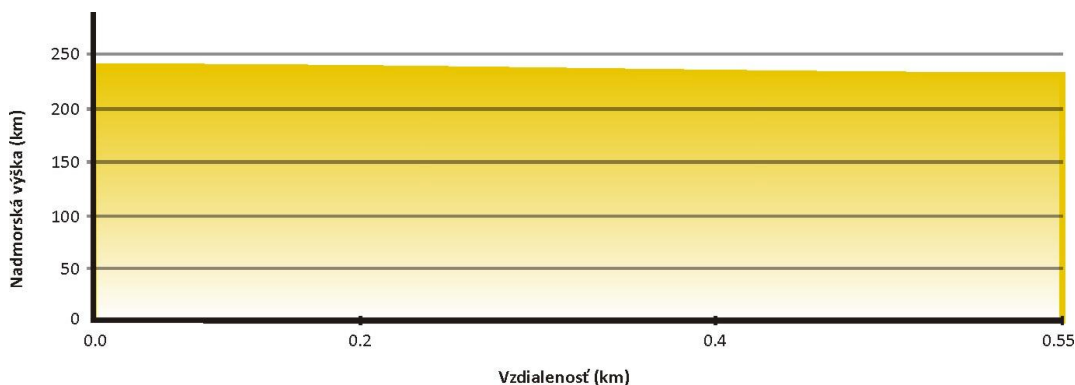
Obr. č. 35: Mapa trasy č. 11: Odbočka do JK Betty

3.12 Trasa č. 12: Spojka k Agrofarme

Dĺžka: 0,55 km

Prevýšenie: 0 m / 10 m

Návrh farby: **žltá**

Obr. č. 36: Profil trasy č. 12

Priebeh trasy: Podkylava - Agrofarma

Prevažujúci charakter ciest: asfalt

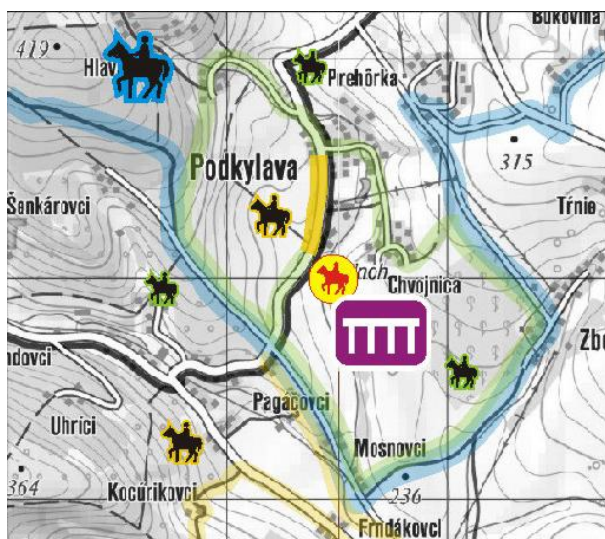
Asfalt: cca 100% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 0A

Podrobný popis trasy: Trasa spája Veľký okruh okolo Podkylavy s agrofarmou. Ňou je možné skrátiť si Veľký okruh o polovicu. Vede obcou po hlavnej ceste.

Problémový úsek: Asfaltový úsek trasy v obci Podkylava – asfaltová cesta však nie je veľmi frekventované.

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny

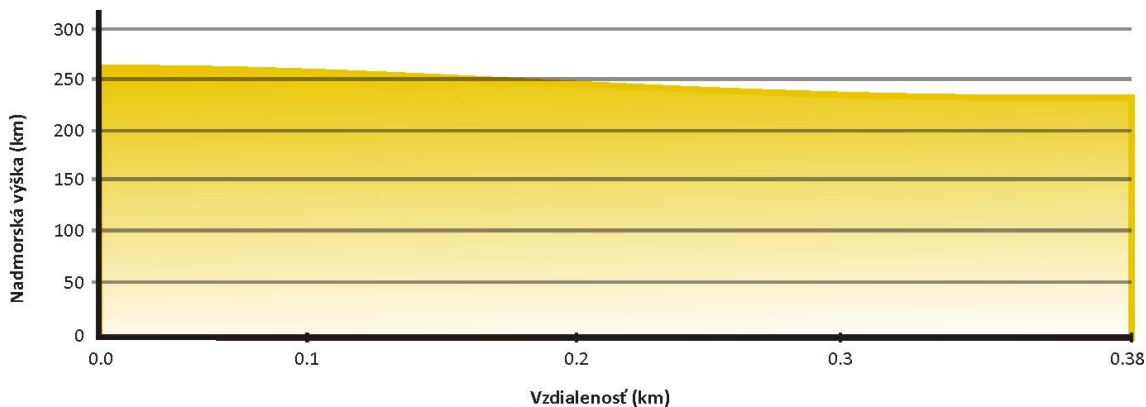
Obr. č. 37: Mapa trasy č. 12: Spojka k Agrofarme

3.13 Trasa č. 13: Odbočka do Krajného

Dĺžka: 0,38 km

Prevýšenie: 0 m / 30 m

Návrh farby: **žltá**

Obr. č. 38: Profil trasy č. 13

Priebeh trasy: Švehlová – Krajné (ihrisko)

Prevažujúci charakter ciest: spevnená poľná cesta

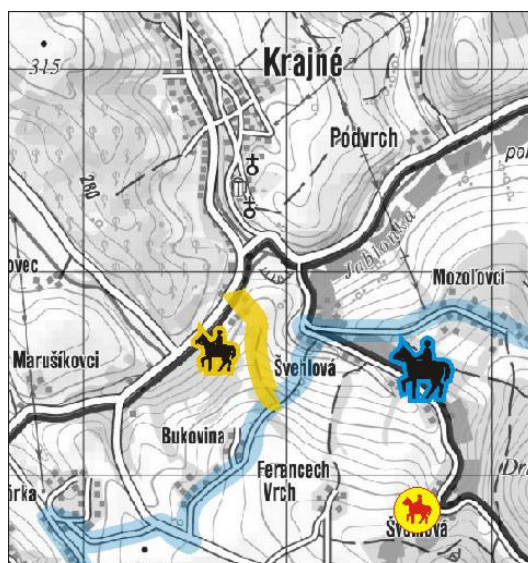
Asfalt: cca 30% celej dĺžky

Náročnosť trasy: 2A

Podrobný popis trasy: Trasa spája Veľký okruh kopaničiarskeho regiónu s obcou Krajné. Vede spevnenou poľnou cestou k miestnemu ihrisku a odtiaľ asfaltkou do centra. V obci je možné občerstviť sa.

Problémový úsek: žiadny

Nebezpečný úsek / miesto: žiadny

Obr. č. 39: Mapa trasy č. 13: Odbočka do Krajného

4 Analytická část – Hornácký región

4.1 Východiska pro zpracování strategie

Hipoturistika je dynamicky se rozvíjející forma rekreace, kterou lze obohatit možností trávení volného času všech skupin obyvatel v souladu s přírodou.

Hipoturistika je jedním z produktů **hipoproduktu**. Hipoprodukt zahrnuje širokou škálu uvedenou v tab. 1. Tyto produkty jsou **velmi úzce propojeny**. Pro účely této studie se hipoproduktem rozumí **podnikání a další služby** nabízené neziskovým sektorem (výroba a poskytování služeb) v **sektoru koní**. Hipoproduktem v rámci cestovního ruchu se rozumí aktivity spojené s příjmy za služby bezprostředně související s cestovním ruchem.

Aktivita	Cílová skupina	Nabízený výrobek/služba (jedn. Cena)
Chov koní	kupec, návštěvník	kůň
Odchov koní, včetně testace	kupec, majitel koně, návštěvník	služby (náklady na 1 koně)
Výcvik koní	majitel koně, návštěvník	služby (náklady na 1 hod)
Výcvik jezdců	jezdec, návštěvník	služby (náklady na 1 hod)
Ustájení koní	majitel koně, jezdec, návštěvník	cena za měsíc/den
Pořádání jezdeckých a vozatajských závodů	majitel koně, návštěvník	vstupné
Pořádání výstav a dalších společenských akcí	majitel, návštěvník	vstupné
Incentivní turistika „hipo“	majitel, návštěvník	vložné
Školení v oblasti hipo	majitel, návštěvník	vložné
Podkování	majitel, návštěvník s vlastním koněm	služby
Veterinární péče koní	majitel, návštěvník s vlastním koněm	služby
Prodej krmení	majitel, návštěvník s vlastním koněm	cena za výrobek
Prodej pomůcek pro koně, jezdce, vozataje	majitel, návštěvník s vlastním koněm	cena za výrobek

Tab. č. 1: Členění hipoproduktu

Dlouhodobé cíle strategie je nezbytné vnímat v potřebných souvislostech a vztazích. Hipoturismus je z hlediska cestovního ruchu i jiných rozvojových cílů významný (obnova venkova, léčebně rehabilitační možnosti, sociální integrace mládeže apod.). Jednou z forem hipoturistiky je i jezdecká turistika, která se v současné době aktivně rozvíjí.

Obr. č. 40: MAS Hornácko a Ostrožsko

Region MAS Hornácko a Ostrožsko se nachází v jihovýchodní části Moravského Slovácka, na části okresů Hodonín a Uherské Hradiště. Jižní část regionu MAS kopíruje státní hranice se Slovenskem, v dostupné vzdálenosti je také území Rakouska. K významným sídlům regionu patří město Veselí nad Moravou a město Uherský Ostroh, které bylo v historii sídlem Ostrožského panství se sídlem na zdejším zámku. Dalším největším městem MAS je město Hluk a důležité postavení má také Ostrožská Nová Ves, a to s ohledem na výraznou atraktivitu a přítomnost sirnatých lázní. V jižní části MAS je klíčovým příhraničním centrem Velká nad Veličkou. Celý prostor lze s výjimkou několika větších sídel charakterizovat jako venkovský, a to se všemi problémy a potížemi, kterými trpí současný venkov. Region je svou historií i kulturou silně semknutý. K nejvýraznějším tradicím MAS patří vinařství, krojované průvody a folklór. Bohatství CHKO, mnoha kulturních a přírodních památek, lázeňské lokality a rekreačních ploch, velkého množství turistických tras, cyklotras a naučných stezek předurčuje teritorium MAS k rozvoji cestovního ruchu. Služby cestovního ruchu s podporou diverzifikace zemědělských aktivit jsou však dnes málo zavedené, je jich nedostatek.

Území MAS Hornácko a Ostrožsko disponuje velmi **zajímavým turistickým potenciálem**, u kterého lze identifikovat **rovnoměrné rozložení mezi přírodním a kulturním potenciálem**. Přírodní potenciál obcí se zvyšuje směrem ke státní hranici se Slovenskem, a to díky zejména CHKO Bílé Karpaty a kulturní potenciál naopak – od hranic až k Blatnici pod Svatým Antonínkem, Ostrožské Nové Vsi nebo městu Hluk. Jižní část území (u státní hranice) je svým charakterem spíše vhodná pro rozvoj udržitelného až dokonce ekologického cestovního ruchu. Naopak severní část, díky vyššímu kulturnímu potenciálu a lokalizace větších měst, je spíše vhodná pro kulturně poznávací turistiku s dominancí měst. Pro udržení potenciálu je **nutné dále pracovat na jeho lepším využití** a na zlepšení širších podmínek pro návštěvníky.

Co potřebuje **Hornácko** k tomu, aby v rámci rozvoje přitažlivosti v cestovním ruchu **využil potenciál v oblasti koní**? V čem spočívá možný potenciální růst sektoru koní a jezdecké turistiky a jak ho dosáhneme? Odpověď na uvedené otázky hledal řešitelský tým v rámci strategie.

Předkládaná strategie prezentuje komplexní a integrovaný přístup k otázce **rozšíření nabídky cestovního ruchu o nový sektor hipoturistiky a její formy jezdecké turistiky**. Tedy využití sektoru koní a ostatních souvisejících sektorů k rozvoji cestovního ruchu Hornácka. **Cílem je posílení postavení a tržní hodnoty hipoturistiky a jezdecké turistiky v oblasti cestovního ruchu a snaha o promítnutí do strategických záměrů rozvoje regionu.**

V rámci projektu bylo provedeno šetření a byla získána data a údaje, která napomohla při formulování východisek pro zpracování strategie.

Nejvýznamnějším problémem se v současné době jeví nedostatek **jezdeckých stezek** a stávající **rozložení nabízených služeb a jejich úroveň**. Stávající zájem těch, kteří se na nabídce služeb podílejí představuje na jedné straně potenciál, zároveň však i limitující faktor. Avšak existuje dostatečný prostor pro každého, kdo se chce podílet, nejlépe v partnerské součinnosti, aby se dostupnost a zvýšení nabídky jak co do rozsahu, tak i kvality služeb zlepšily.

V průběhu šetření se jevil **nedostatek povědomí o nabízených službách** a doslova platí: „O kom se neví, jakoby nebyl“.

Hornácko disponuje **přírodním a kulturním potenciálem** v cestovním ruchu a je nesporné, že jednou z nabízených kategorií jsou i koně. Je však třeba nalézt současné a perspektivní hodnoty, se kterými se můžeme pracovat. Region MAS je v rámci ČR částečně „uzavřený“, a to díky státní hranici se SR. Do budoucna je to však velký prostor pro **přeshraniční mezinárodní spolupráci v oblasti jezdecké turistiky**.

4.2 Globální strategické cíle

Pro naplnění strategie jsou stanoveny tyto globální cíle:

- **podpořit konkurenceschopnost cestovního ruchu na Hornácku nabídkou služeb v sektoru koní vyjádřené jak zvýšenými příjmy, tak i přidanou hodnotou.**
- **zlepšovat kvalitu nabízených služeb vyjádřenou zavedením hodnocení kvality.**
- **vybudovat jezdecké trasy a tak rozšířit nabídku hipoprojektu.**
- **zvýšit přitažlivost investic a kapitálu do sektoru koní**

Obr. č. 41: Ilustrační obrázek hipoturistika v sedle

Obr. č. 42: Ilustrační obrázek hipoturistika v zápřeží

Obr. č. 43: Ilustrační obrázek krajina Hornácka

4.3 Prioritní oblasti

Při zpracování strategie je nezbytné vycházet ze současného stavu a úrovně služeb nabízených v hipoprojektu. V rámci koncipování návrhů dosažení cílů strategie a úrovně hipoturistiky (chovatelská zařízení koní, jízdárny) byly stanoveny následující prioritní oblasti:

1. Rozšířit a zkvalitnit nabídku a kvalitu služeb
2. Rozšířit, zkvalitnit a zkoordinovat informační systém
3. Zvýšit využití stávajících tradičních aktivit subjektů v hipoprojektu pro rozvoj cestovního ruchu
4. Vybudovat jezdecké trasy a tak rozšířit nabídku hipoprojektu v regionu

4.3.1 Rozšířit a zkvalitnit nabídku a kvalitu služeb

Přirozenými nositeli konkurenceschopnosti jsou stávající subjekty nabízející služby. Většina z nich pracuje bez veřejné podpory. Jsou nositeli stávající nabídky a mohou být motorem pro další rozvoj.

Jedním z významných faktorů je vytvořit podmínky tak, aby byly k dispozici služby zejména v územích, kde je potenciál cestovního ruchu, existuje v dosahu nabízených služeb i další nabídka, včetně ubytování a stravování. Tato přirozená centra mohou posílit příjmy v rámci cestovního ruchu.

Zlepšení nabídky služeb lze dosáhnout jejich **rozšířením, zkvalitněním a koordinací** jak v rámci hipoprojektu, tak i v rámci cestovního ruchu (satelitní účet cestovního ruchu).

Rozšířením služeb se myslí především **vznik nových služeb, zejména doplňkových**, které nabídnou návštěvníkům alternativu pro trávení volného času a umožní jim zdržet se v regionu déle.

Zkvalitnění služeb znamená především postupné **zavedení klasifikace služeb podle kvality**, případně i podle toho, zda jsou v souladu s ochranou přírody a krajiny, ochranou zvířat a zda jejich provozovatel svou činností přispívá k rozvoji na místní úrovni. Zejména nové a kvalitnější služby jsou impulsem pro cílové skupiny návštěvníků a formulovaná rozvojová vize je má k návštěvě regionu přitáhnout.

Neméně významnou složkou zkvalitnění služeb je zajištění **vzdělávacích aktivit**. Tyto vzdělávací aktivity je možné pořádat či využívat nabízených vzdělávacích produktů na trhu. Znalosti nabídnou subjektům hipoprojektu cenné informace, jako např. jak systematicky zvyšovat úroveň a rozsah poskytovaných služeb, podmínky a pravidla certifikace, novinky v oblasti koní atd.

Nezbytná je však **koordinace služeb** v rámci území, především z důvodu zvýšení jejich komplexnosti, snadnější orientace návštěvníka v nabídce, zvýšení využívání jednotlivých služeb a prodloužení pobytu návštěvníků v regionu.

Následuje přehled aktivit navržených k realizaci v rámci této prioritní oblasti:

- *Posílení a zkvalitnění nabídky hipoprojektu.*
- *Zajištění vzdělávacích aktivit k zkvalitnění služeb.*
- *Koordinace posílení nabídky kvalitních a odborných služeb v hipoprojektu pro návštěvníky.*

4.3.2 Rozšířit, zkvalitnit a zkoordinovat informační systém

Pro rozvoj cestovního ruchu je nutností, zejména z dlouhodobého pohledu, soustředit maximum možných zdrojů do zlepšení informačního systému. To zahrnuje jasně definovaný okruh opatření a aktivit, která mají jednak přímou souvislost se zkvalitňováním, rozšiřováním a koordinací služeb v oblasti hipoprojektu.

Klient hledající služby spojené s koňmi má v zásadě dvě možnosti, jak dosáhnout požadovaného cíle:

- ✓ zeptat se v okolí **přátel, známých**.
- ✓ hledat prostřednictvím **specializovaných serverů nebo portálů s tématem koní** konkrétní subjekt, který poskytuje žádanou službu a dohodnout si její rezervaci přímo s poskytovatelem nebo zprostředkovaně přes systém, pokud to nabízí.

- ✓ hledat na **serveru Zlínského kraje** www.hyje.cz , který přináší informace o hipoproduktu v tomto regionu.

Tedy návštěvník se sice **po určitém úsilí dopravuje k potřebné informaci**, ovšem nejedná se o informace podporující realizaci hipoproduktu. Toto konstatování platí v konfrontaci s nejrozšířenější službou cestovního ruchu – ubytováním, ale i s konkurenčními produkty jako jsou turistika, cyklo a ski aktivity. Nejde tak ani o frekvenci (koně nikdy nebudou tak dostupné jako kolo), ale o soustavnost, se kterou jsou informace poskytovány na lokální úrovni. Nízká frekvence zmínky o koních v nabídce produktů cestovního ruchu svědčí o nedostatečné produktovo-tržní orientaci v sektoru koní.

Z analýz, které byly konány v rámci strategie se ukázalo, že subjekty v oblasti hipoproduktu (chovatelská zařízení, jízdárny) se nesnaží o **propagaci svých služeb**. Tedy i u hipoproduktu je potřeba klást větší důraz na **marketing** a jeho nástroje a uvažovat o využití hipoproduktu zejména pro účely cestovního ruchu, resp. v kombinaci se sportem a rozvojem stávajících služeb.

Specifickým opatřením v rámci rozšiřování a zkvalitňování informačního systému je **rozvoj značených hipotras a hiposteze** pro návštěvníky na koních a povozech v rámci dopravního generelu regionu. Jedná se nejen o přípravu, zpracování a vytýčení tras pro nemotorovou dopravu koní, ale také o zavedení **jednotného systému informačních tabulí hipoproduktu a značení tras**. V této souvislosti je ovšem třeba zmínit skutečnost, že ne všechny lokality disponují pro účely budování hiposteze odpovídajícími podmínkami a není tudíž vhodné snažit se za každou cenu pokrýt sítí hipotras celé území.

Přehled aktivit navržených k realizaci v rámci této prioritní oblasti:

- *Koordinace či spolupráce na marketingu hipoproduktu.*
- *Zlepšení publicity jednotlivých programů - zajímavé programy přitahují zájem médií a veřejnosti a dají se lépe komunikovat.*
- *Koordinace monitoringu návštěvnosti.*
- *Vytvoření jednotného systému informačních tabulí hipoproduktu a značení tras.*

4.3.3 Zvýšit využití stávajících tradičních aktivit subjektů hipoproduktu pro rozvoj cestovního ruchu

V rámci strategie je nezbytné usilovat o rozvoj nabídky služeb v hipoproduktu opírající se o posílení kulturně a ekologicky udržitelné formy cestovního ruchu. Cílem je zapojení hipoproduktu do tradičních „značek“ tj. pořádaných slavností, sportovních a jiných akcí regionu.

Jedním z nástrojů **budování image, marketingové značky hipoproduktu, je vazba k symbolům a uznaným značkám regionu.** Zásadní význam pro rozvoj pozice hipoproduktu má **značka regionálního útvaru**, případně většího sídelního centra nebo regionu, tedy jistého ohniska možného rozvoje a při tvorbě hipoproduktu se vyplatí k nim vztahovat. Jednotliví poskytovatelé hipoproduktu pracují většinou „**na vlastní účet**“ a nevytváří integrující, kooperativní produkty, nebo alespoň podmínky pro ně. Tedy **není zhodnocena tradice chovu a využití koní v jednotlivých částech kraje** jako center rozvoje hipoproduktu. Chybí informace o místních a lokálních iniciativách a strategie vazeb k silným tématům kraje (marketingovým značkám). Ve spojení s hipoproduktem je však také patrna i absence systematického využívání velkých témat a marketingových značek.

Přehled aktivit navržených k realizaci v rámci této prioritní oblasti:

- *Zmapovat a vytvořit databázi a mapu koňářů v tomto regionu.*
- *Využití tradičních aktivit subjektů hipoproduktu.*
- *Vytoáření kooperativních produktů v rámci cestovního ruchu.*
- *Šíření informací a povědomí o tradici koní v regionu.*

<i>Název</i>	<i>adresa</i>	<i>kontaktní osoba</i>	<i>kontakt</i>	<i>poz.</i>
Hornácká farma s.r.o.	Hrubá Vrbka 120 696 73 Hrubá Vrbka	Mgr. Iva Nováková Pavlíková Martina Kadubcová Tel.: 606 198 504	723 167 756	Email: hornackafarma@centrum.cz www.hornackafarma.cz
Kvatro-Ekostatek s.r.o.	Velká n. Veličkou 877	Ing. Jana Bloeslová	602 578 542, 518 329 228	Email: kvatro-ekostatek@cbox.cz www.chovkoni-kvatroekostatek.cz
Martin Hudeček	Hrubá Vrbka 11 696 73 Hrubá Vrbka	Martin Hudeček	775 566 305	
MVDr. Martin Macek - DÚBRAVA AGRO, a.s.	69673 Hrubá Vrbka 53	MVDr. Martin Macek	731 554 211	dubrava.agro@cbox.xz

Martin Chrenčík	Javorník	Martin Chrenčík	602 778 212	
Tařana Velčovská – DAŠIKI, s.r.o.	Zámecká, Veselí nad Moravou 1554, 698 01	Tařana Velčovská	605 269 805	VelcovskaTatana@seznam.cz

Tab. č. 2: Přehled subjektů v oblasti Hornácka

4.3.4 Vybudovat jezdecké trasy a rozšířit tak nabídku hipoproduktu v regionu

V rámci strategie je nezbytné zařadit do nabídky služeb hipoproduktu regionu novou dynamicky se rozvíjející formu rekreace a to jízdu na koni po hipotrasách či hipostezkách. Tedy jde o rozvoj značených hipotras a hipostezek pro návštěvníky na koních a povozech v rámci dopravního generelu regionu. Jedná se nejen o přípravu, zpracování a vytýčení tras pro nemotorovou dopravu koní, ale také o zavedení jednotného systému informačních tabulí hipoproduktu a značení tras. V této souvislosti je ovšem třeba zmínit skutečnost, že ne všechny lokality disponují pro účely budování hipostezek odpovídajícími podmínkami a není tudíž vhodné snažit se za každou cenu pokrýt síť hipotras celé území.

Současný životní styl, který s sebou nese vysoké nároky na naši výkonnost, v nás zároveň prohlubuje potřebu odreagovat se v čase určeném pro odpočinek a načerpat novou sílu a harmonii.

Čím víc jsme přes pracovní týden uzavřeni do výrobních hal, kanceláří, dílen nebo třeba operačních sálů a naše děti pak do školních tříd, tím naléhavěji v nás sílí přirozená touha trávit volné chvíle pokud možno společně s nimi a to nejlépe v přírodě, která nás zklidňuje, pročištuje a energeticky dobíjí. Není divu, že větší a větší množství lidí přitahuje kouzlo turistiky, cyklistiky a stále častěji také romantiky spojené s koňmi. **Kůň** – ten odvěký symbol volnosti, svobody, nespoutanosti, elegance i ušlechtilosti – dotváří svou dokonalou krásou malebnost krajiny, a umíme-li se ho správně dotknout, zjistíme, že působí doslova jako léčitel schopný navodit v nás pocity uvolnění a vnitřní vyrovnanosti.

Turistika na koni (hipoturistika, jezdecká turistika) nabízí v porovnání s ostatními formami turistiky téměř ideální možnost spojení zdravého využití volného času, pobytu v přírodě, budování vztahu ke zvířatům, krajíně a k ochraně životního prostředí s plány rozvoje cestovního ruchu (nejen) na venkově.

Pro rozvoj hipoproduktu ve regionu je významným faktorem **krajinný ráz**. Jeho zachování je především nezbytnou podmínkou dalšího rozvoje cestovního ruchu.

Proto i vybudování **jezdeckých tras** musí toto respektovat. Tato skutečnost se týká aktivit, které jsou s hipoproduktem spojeny, ale i těch, které jsou „regulovány“ v rámci legislativy. Vzhledem k očekávanému a žádoucímu rozvoji je nezbytné vnímat a reflektovat mechanismy **územního plánování**, které by v ideálním případě měly vytvářet podmínky k ekonomickému a sociálnímu rozvoji, aniž by došlo k ohrožení krajinného rázu. Ve vztahu k **legislativním pravidlům v oblasti ochrany zvířat** je nezbytné definovat další opatření, která umožní zabránit porušování zákona, zejména v přepravě a ustájení koní. Snahou je podpořit atraktivnost území spolu s vazbou na udržení krajinného rázu a údržby krajiny.

Základní **dopravní infrastrukturu** pro pohyb návštěvníků na koních a povozech tvoří regionální silnice, lesní a polní cesty. I přes zákon o silničním provozu se jeví jako vhodné, zejména z hlediska bezpečnosti a kvality povrchu, provést značení a návaznosti na sousední úseky a na vhodných místech vybudovat jezdecké trasy. Každé řešení však musí být uvážlivé a ohleduplné vůči okolním ekosystémům a krajinnému rázu. Strategie rozvoje dopravní infrastruktury výslovně zaměřená na hipoproduct je v kompetenci kraje, obcí, státu (majetek státních lesů a půdy) i privátního sektoru.

V České republice se od roku 2004 intenzivně pracuje **na zmapování současného stavu a vytváření podmínek pro rozvoj této formy turistiky** (např. zpracování analýzy současného stavu a potřeb v oblasti hipoturistiky – Zlínský kraj, r. 2006). Základním názorem autorů projektů o turistice na koni je zájmem jakéhokoli dalšího využití přírodního prostředí musí být zároveň zachování kvality, rozmanitosti a krásy tohoto prostředí. Za krátkou dobu fungování systému jezdeckých stezek a stanic přináší již turistika na koni také velmi konkrétní ekonomické výsledky, což je zvláště v horských oblastech pro místní obyvatele velkým přínosem. Popularita putování v sedle roste jak v řadách majitelů koní, tak i ze strany jezdců, kteří vlastního koně nemají. Zájem o využití jezdeckých stezek v České republice se zvyšuje i ze strany zahraničních jezdců ze sousedních států.

Přehled aktivit navržených k realizaci v rámci této části prioritní oblasti:

- *Zpracování a projednání koncepce hiposteze a hipotras.*
- *Úprava nebezpečných úseků tras.*

Obr. č. 44: Ilustrační obrázek hipoturistika v sedle

4.4 Metodologie tvorby a značení hipostezeček v ČR

Cílem dokumentu je vymezit základní principy a pravidla pro tvorbu a značení hipostezeček v ČR. V souvislosti s tím je pak v závěrečné části zpracován návrh pilotní hipostezečky, který obsahuje vedle detailního popisu a mapového podkladu celé trasy také patřičné zdůvodnění potřeby jejího vzniku.

Obr. č. 45: Malované označení jezdecké stezky v terénu

4.4.1 Výhody zřízení jezdeckých stezek

- jezdci budou **preferovat** z řady důvodů (jistota průchodnosti terénu, snazší orientace, větší informovanost o okolní krajině) značené stezky před nevyznačeným terénem.
- **bezpečný pohyb** jezdců a koní (vyloučení přechodů přes nebezpečná a neprostupná místa).
- **předchází se škodám** způsobeným jezdcí, kteří by díky bloudění (nebo z neukázněnosti) zvolili jízdu porostem, přes zemědělské kultury nebo pastviny.
- zvýšený **komfort vybavení** pro jezdce a koně na stanicích (kruhové ohrady, vaziště) mimo sezónu výrazně zlepší podmínky pro místní majitele koní – provozovatele stanic.
- významné **prodloužení turistické sezóny** (pro turistiku na koni je nejvhodnější jaro a podzim).

4.4.2 Ekonomický přínos

Ekonomický přínos přináší turistika na koni jak pro stanice, tak pro další obyvatele a služby v okolí stezky, např. **zvýšení tržeb** pro provozovatele stavování a občerstvení, pro dopravce koní, zvýšení odbytu krmiva od místních zemědělců, využití služeb místních veterinářů, podkovářů, pastevní využití nevyužitých ploch.

4.4.3 Vliv pohybu koní z hlediska turistické atraktivity území

Zkušenosti ukázaly, že pouhý pobyt koní turistů na stanicích **výrazně zvyšuje atraktivitu míst** i pro ostatní hosty, především rodiny s dětmi. Při promyšleném vedení stezek setkání s koňmi oceňují i pěší turisté, fotografové a další milovníky romantiky a historie. Návštěvníkům – jezdčům je umožněno rozsáhlé pozorování zvěře v přírodě – zvěř se jezdce na koni nebojí.

4.4.4 Rizika

- riziko **přenosu chorob** koní,
- riziko **zranění** koně ve špatně dostupném terénu,
- riziko **poškození** povrchu stezky v určitých situacích,
- riziko vyplývající z možného **střetu** jezdce především s cyklistou,
- riziko pohybu **neukázněných** turistů s koňmi.

Možnost eliminace rizik

- ✓ důsledné **dodržování veterinárních předpisů**, dodržování zásad zoohygieny, především ve smyslu oddělení prostor pro pobyt vlastníků koní stanice od prostor pro koně hostů,
- ✓ dodržování schémat očkování a odčervení u vlastních koní na stanicích,
- ✓ důsledná kontrola kompletnosti dokumentace koní hostů, dodržování pravidel evidence pohybu koní na stanicích,
- ✓ při jízdě v terénu dodržování **bezpečnostních pravidel**, pravidel pohyb po stezce, nepřeceňování vlastních sil ani sil koně,
- ✓ správné vybavení turistů na koni, včetně lékárničky pro první pomoc a kontaktů pro nouzové situace, **vzdělávání jezdecké veřejnosti** v oblasti první pomoci pro koně a jezdce,
- ✓ **vedení jezdeckých stezek** po cestách s vhodným povrchem, pokud molo s vyloučením povrchů, které může pohyb koní především v deštivém počasí poškodit a které mohou vést i k úrazu koní,

- ✓ souběh s cyklistickou stezkou jen v nouzových případech (křižovatky, mosty, odpočívadla),
- ✓ osvěta mezi jezdeckou veřejností.

4.4.5 Návrh tras jezdeckých stezek

Při návrhu jezdeckých stezek je doporučen tento postup:

- hrubé naplánování trasy stezky,
- vyhledání a zajištění popisu stanic na daném území (pokud s nimi počítáme),
- zjištění a iniciace zájmu případných dalších stanic,
- dokončení návrhu rámcového vedení jezdeckých stezek,
- schvalování trasy dle platné legislativy,
- zakreslení stezky do mapy a její popis,
- registrace stezky na KČT,
- rozdělení navržených stezek mezi jednotlivé značkaře.

4.4.6 Klasifikační stupnice jezdeckých tras

Klasifikační stupnice použitá pro hodnocení **náročnosti jezdeckých tras** využívá stupnici užívanou při distančních závodech. Pro stručné a přesné vyjádření popisu charakteru jezdecké trasy a trati je zaveden kód složený z čísla a písmene, která vyjadřují obtížnost a druh terénu.

Obtížnost:

0. Velmi lehký terén – představuje terén jízdárny, kolbiště, např. pastvina, rovina, písčaná pláž.

1. Lehký terén – rovný terén s minimálními požadavky na vedení koně, typ pastviny, prašná cesta (upřesňující údaj: pokud nasčítaná převýšení budou do 1% délky trati).

2. Středně těžký terén – zvlněný terén s občasnými kratšími výstupy nebo sestupy, s vyššími nároky na vedení koně, např. polní a lesní cesty ve zvlněném terénu, kratší kopce (upřesňující údaj: pokud nasčítaná převýšení budou do 2% délky tratě).

3. Těžký terén – dlouhé a strmé sestupy a výstupy, terén je určen pro velmi dobrého jezdce, např. dlouhé prudké kopce (upřesňující údaj: pokud nasčítaná převýšení budou nad 2% délky trati).

4. Velmi těžký terén – prudké sestupy a výstupy, dají se překonat pouze s koněm na ruce, terén je určen pro velmi dobrého jezdce, např. strže, srázy.

5. Nesjízdný terén – terén, který není možné s koněm překonat, např. lavičky, mostky, schody, žebříky.

Dělení dle podkladu, půdy:

A. **Dobry podklad** – je pružný, např. *tráva, mech, měkká lesní cesta*.

B. **Středně dobrý podklad** – tvrdší nebo naopak hlubší a příliš měkký, výskyt nerovností v podkladu, překážky nutící občas jezdce k vyšší pozornosti, hluboká půda nebo při deštivém počasí dlouhodobě podmáčená, např. *suché polní a lesní cesty*.

C. **Špatný podklad** – tvrdý nebo bažinatý, např. *asfalt, beton, dlažba, močály, brody*.

4.4.7 Kritéria vedení trasy

Výběr trasy je především omezen **platnou legislativou**. Zásadním kritériem je takové vedení trasy, aby nedocházelo k porušování zákonů upravujících pohyb koní, a aby byly respektovány požadavky ochrany životního prostředí.

Výběr trasy by měl probíhat dle následujících kritérií:

1. **Stezky tvoří páteřní trasy v nejdůležitějších směrech (sever – jih, východ – západ), vytvoří síť, která bude umožňovat další doplňování nových stezek, nebo je jejich trasa jinak významná – okruh kolem velkého města, historická trasa.**
2. **Stezky navazují na existující nebo v budoucnu plánované trasy v sousedních krajích ČR, v Rakousku a Slovensku.**
3. **V okolí stezky je dostatek stanic pro přenocování jezdců a koní.**
4. **Stanice na budoucí stezce se budou podílet na vyhledání, popsání eventuálně vyznačení trasy stezky.**
5. **Na trase je dostatek míst vhodných k odpočinku, možnosti občerstvení a rozmanitých zajímavostí (kulturní památky, přírodní zajímavosti, voda, romantický terén).**
6. **Trasy stezek budou přizpůsobovány terénním podmínkám při dodržení naplánovaného směru.**
7. **Hlavní trasy stezky vyznačené stejnou barvou se nesmějí křížit.**

Z hlediska výběru trasy jsou dále z hlediska bezpečnosti riziková následující místa:

- silně frekventované velké komunikace, trať,
- brodění větších nebo hlubokých vodních toků,

- přechod hlubokých koryt (potok, erozní rýha),
- sídla (města, obce),
- ohrazené pastviny,
- místa neprostupná vzhledem k zájmům ochrany přírody,
- zemědělsky využívané plochy (pole, louky), po sklizni sice využitelné, ale pro vedení stezky celoročně využívané nevhodné,
- nevhodný je souběh s cyklotrasou, s pěší stezkou, pokud není cesta alespoň 2 metry (naopak s lyžařskými trasami je souběh vhodný, pokud vedou po cestách).

4.4.8 Povrch, vedení stezky v terénu

Ideálním povrchem pro jezdeckou stezku je **dostatečně pevná, ale přitom pružná cesta** – v našich podmínkách toto nejlépe splňují polní a lesní cesty, cesty na hrázích rybníků, vhodné je i vedení koní po středních travnatých pásech cest. Stezka může být vedena, pokud nelze jinak, i po dostatečně široké krajnici méně frekventované Obr. č. 6: komunikace – vyhovují především silničky 3. třídy nebo místní a obslužné komunikace.

Stezky tvořící hlavní páteřní trasy vedou jak v nejdůležitějších směrech a napojují se na síť do sousedních krajů a zemí, tak mohou vést i event. na dalších významných trasách (historická trasa).

Je třeba, aby v okolí stezek bylo dostatek **stanic** pro přenocování jezdců a koní. Na trase je potřeba dostatek míst vhodných k odpočinku, možnost občerstvení, napojení koní.

Stezka by měla vést **zajímavým prostředím** (historické památky, přírodní zajímavosti, vody, romantický terén). Trasy musí být přizpůsobovány terénním podmínkám při dodržení neplánovaného směru. V případě, že na vybrané trasy jsou místa, která mohou znamenat překážku pouze pro některé jezdce a koně (brodění řeky), je možno pro daný úsek vyznačit i **variantní trasu**.

4.4.9 Schvalování tras jezdeckých stezek

Navrhovanou stezku je třeba **nechat schválit**:

- ✓ projednání souhlasu k vedení tras stezek s **orgány ochrany přírody** a event. úprava navržených tras,
- ✓ projednání souhlasu k vyznačení stezky s **majiteli pozemků** a event. úprava navržených tras.

Souhlas majitelů pozemků

- pro realizaci jezdeckých stezek byla zvolena praxe fungující již 120 let v rámci Klubu českých turistů při vytváření systému značených stezek pro pěší turistiku. Po vytipování trasy vhodné pro vedení stezky je třeba vyhledat všechny majitele či nájemce trasou dotčených pozemků. Potřebné informace je možno zjistit jak na katastrálních úřadech, tak na obcích, příp. u lesních správců, orgánů ochrany přírody. Majitelé jsou osloveni, jsou informováni o významu stezky a výhodách jejího zřízení a požádáni o písemný souhlas s vyznačením stezky na svém pozemku.

V souhlasu jsou **pozemky popsány co nejpodrobněji**, nevyžaduje se uvedení parcelního čísla, i když je toto výhodou. **Souhlas nemá platnost žádného dokumentačního typu věcného břemene nebo smlouvy**. Praxe ukazuje, že tento jednoduchý způsob jednání s majiteli pozemků se dlouhodobě osvědčil a zajišťuje dostatečnou stálost tras a stezek.

Je třeba zdůraznit, že vznik značené jezdecké stezky slouží nikoliv jako restriktivní krok, jezdcí na koních mají dále možnost využívat k pohybu veškerá území, kde to platná legislativa nezakazuje. Je však předpoklad, že jezdcí budou vyznačenou stezku využívat ve vlastním zájmu a tak budou eliminovány případy, kdy by jezdcí např. při ztrátě orientace použili z hlediska jezdců a majitelů méně vhodné trasy.

Při přípravě tras stezek je kromě majitelů pozemků velmi užitečná **spolupráce s obcemi**. Obce jsou v řadě případů majiteli pozemků, avšak důležitá je podpora obce pro vlastní myšlenku turistiky na koni.

Souhlas dalších subjektů ve vybraných územích

- v územích podléhajících některému ze stupňů ochrany vyplývající z legislativy týkající se **ochrany přírody a krajiny**, event. v územích podléhajících režimu **památkové péče**, je kromě souhlasu vlastníka či nájemce pozemku zajišťován i souhlas orgánů ochrany přírody, event. orgánů památkové péče.

4.4.10 Pojmenování stezek

Název stezky má velký význam z hlediska propagace, je i názvem dílčího propagačního materiálu a mapového podkladu, který bude vydán k jednotlivým stezkám. Název je tvořen v návaznosti na historické souvislosti, zeměpisné názvy, tradiční pojmenování, související projekty.

Popis každé stezky tvoří následující charakteristiky:

- zakres na mapě,
- popis trasy (obdoba popisu používaného pro vodácké průvodce),
- návaznost na další kraje a státy s uvedením místa přechodu (hraničního přechodu),
- okresy a území obcí III., kterými stezka prochází,
- stanice, které se na stezce a v jejím okolí nacházejí,

- orientační délka trasy,
- barva značení,
- kontakty na místa, kde lze získat materiály o stezce.

4.4.11 Metodika značení stezek

Pro značení stezek je využita metodika značení pěších turistických tras používané Klubem českých turistů (KČT).

Důvody pro použití metodiky značení pěších tras i pro jezdeckou turistiku jsou tyto:

- na trati se jen málokdy cválá, kluše se spíše pro zpestření, proto rychlost pohybu vpřed je blízká spíše pěšímu turistovi než cykloturistovi nebo lyžaři; skupina turistů s koňmi s sebou často mívá soumary, čili koně s nákladem, a ti se také nemohou pohybovat v rychlejších chodech.
- také četnost a výše umístění pěších značek odpovídá očekávání turistů na koni mnohem lépe než jiné druhy značení.
- při dálkových pochodech jezdci často vedou koně za ruce, a stávají se z nich tedy pěší, umísťovat značku příliš vysoko by bylo tedy zbytečné.
- jezdci sledují cestu pro koně, starají se kam koně kladou nohy a hledí tedy v mírném úhlu před sebe tak, aby pohledem pokryli nejbližších několik metrů, značka umístěná vysoko by byla proto nežádoucí a snadno přehlédnutelná.

Požadavky na turistické značení jsou upraveny **ČSN 01 8025: 1989** Turistické značení. Značené cesty jsou zásadně obousměrné. Značka se maluje vzhledem k trase cesty jako čelní, přeponová, rohová nebo boční, výjimečně může být i na kameni nebo značkařském kolíku. Za rozcestím se umísťují dvě značky – první tak, aby byla viditelná při příchodu, druhá, tzv. potvrzovací, za odbočením.

Odbočení např. do hustého porostu bývá označeno tzv. brankou, dvěma značkami vedle sebe – vpravo i vlevo. V dlouhém úseku bez odboček se umísťují tzv. útěchové značky, které nemají být od sebe vzdáleny více než 250 m. Na významných místech a rozcestích se umísťují rozcestníky s místními a směrovými tabulkami.

4.4.11.1 Pravidla značení jezdeckých stezek

Trasování

Značené jezdecké trasy se navrhují tak, aby nevznikal jejich souběh se značenou trasou jiného přesunu (pěší, lyžařskou, cyklistickou). V nutných případech, kdy není jiná možnost, lze vést tyto trasy v souběhu se značenými trasami jiného přesunu jen tehdy, je-li využitelná šířka cesty v celém takovém úseku minimálně 2 m. Pokud se nejedná o zpevněnou cestu, je zároveň nutné na obou koncích takového souběhu

umístit upozornění pro jezdce, po jaké straně cesty musí své koně vést tak, aby kopyta koní nepoškodila cestu v celé její šíři.

Umístění

Značky a šipky jezdeckých tras umísťujeme ve výšce cca 180 cm nad zemí. V případě souběhu se značenou trasou jiného přesunu je umísťujeme ve výši 10 cm nad každou pěší nebo lyžařskou značkou a 20 cm pod každou cykloznačkou. Značky a šipky jsou v terénu umísťovány na vhodné objekty způsobem shodným s pravidly umísťování značek a šipek pěších tras. Rovněž hustota značení jezdeckých a pěších tras je shodná.

Rozměry

Jezdeckou značku tvoří bílý čtverec 10 x 10 cm, uvnitř kterého je souměrně umístěn barevný kruh o průměru 6 cm. Šířka mezery mezi bílou a barevnou částí je 0,5 cm (viz obrázek Průběžná značka). Lze použít i šipek, jejichž provedení je shodné se šipkami u místního značení pěších tras. Pro zlepšení viditelnosti na větší vzdálenost je možné použít i značku větších rozměrů, tzv. volavku.

Směrovky a tabulky

Směrovky a tabulky pro jezdecké trasy jsou textově i barevně shodné se směrovkami pěších tras s tím, že v jejich záhlaví je uveden text „Jezdecké stezka KČT“ a v hrotu směrovek je zobrazen kruh, barevně odpovídající dané jezdecké trase. Tyto směrovky a tabulky se umísťují podle pravidel shodných s pravidly umísťování směrovek a tabulek pěších tras. Na společných textačních informačních místech s trasami jiných přesunů jsou směrovky jezdeckých tras umísťovány nad směrovkami pěších a lyžařských tras a pod směrovkami cyklotras.

Barva trasy

Určení barvy konkrétní jezdecké stezky odpovídá systému barevného odlišení u pěších značených tras. Hlavní tranzity (S – J větve, Z – V tranzit, tranzit hraniční apod.) jsou značeny červeně, další vedlejší větve modře, regionální a místní jezdecké trasy zeleně nebo žlutě. Je nutné dbát na to, aby se pokud možno nekřížily jezdecké stezky téže barvy, či aby se hlavní větve tranzitu při svém rozdělení či dalším dělení nerozdělily na barevně stejně značené trasy.

Číslo trasy

Každé nové značené jezdecké trase je přiděleno její celostátně platné třímístné evidenční číslo, které odpovídá její barvě: **červené trasy č. 101 – 299, modré trasy č. 301 – 499, zelené trasy č. 501 – 699 a žluté trasy č. 701 – 899. Barvu i evidenční číslo nově plánovaným trasám centrálně přiděluje pověřený pracovník Sekce značení jezdeckých stezek Rady značení KČT.**

Jízdárenské okruhy

Jízdárenské okruhy (pro komerční jezdeckou turistiku) budou značeny barevným symbolem podkovy v bílém čtverci o vnějším rozměru 10 x 10 cm (viz obrázek Okružní značka). Tyto okruhy nemají evidenční číslo, nevybavují se směrovkami ani tabulkami a značkaři KČT je značí a provádějí jejich údržbu pouze na základě Dohody o provedení práce, uzavřené mezi majitelem stáje a příslušným značkařem, na základě které jim budou uhrazeny všechny náklady (tj. materiál, cestovní náhrady i práce).

Městské jezdecké okruhy

Městské jezdecké okruhy jsou jezdecké trasy vedoucí městem. Pokud zapadají do koncepce tvorby sítě jezdeckých stezek v ČR, mohou být po odsouhlasení Sekcí značení jezdeckých stezek Rady značení KČT brány jako regionální či místní jezdecké trasy. Podle tohoto principu jsou pak vyznačeny stejným způsobem jako ostatní jezdecké trasy (zpravidla zelenou nebo žlutou barvou) a vybaveny potřebnými směrovkami a tabulkami. Pokud nezapadají do značení sítě jezdeckých stezek, bude se k nim přistupovat jako k místním okruhům, a značení i přístup k nim bude stejný jako u jízdárenských okruhů.

Značení stezek

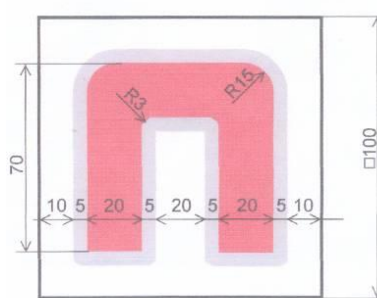
Pro jezdecké stezky byly Klubem českých turistů schváleny následující značky:

Jezdecká stezka - průběžná

Obr. č. 47: Značka průběžná

Jezdecká stezka - okružní

Obr. č. 46: Značka okružní

4.4.11.2 Vybavení stezek

Stanice

Jedná se o specifické zařízení sloužící jak jezdcům tak i koním. Jejich provozovateli jsou nejčastěji soukromníci a mají komerční charakter. Svou roli hrají zejména na páteřních hipostezkách nebo jako výchozí bod pro lokální jezdecké okruhy, které také často sami spravují.

V mnoha krajích už dnes existují seznam evidující všechny koňské stanice a služby, které poskytují. Jedná se o různé úrovně ubytování, poskytování stravování, zázemí pro koně – jako je krmení, ohrada, stáj, boxy, venkovní či krytá jízďárna, veterinář, kovář.

V ČR máme definovány čtyři základní kategorie stanic:

- komerční stanice,
- domácí stanice,
- samoobslužná stanice,
- úvaziště.

Základní charakteristiky jednotlivých typů stanic jsou podrobněji rozepsány v následujícím textu. Před plánovanou návštěvou stanice z kategorie 1 – 3 je třeba kontaktovat zástupce stanice a zjistit zda je ve stanici v plánovaném termínu příjezdu volno a jaké jsou aktuální ceny za nabízené služby.

Komerční stanice

Místo na jezdecké trase, které nabízí (po telefonické domluvě) základní služby, zaměřuje se však spíše na rozšířené komplexní služby pro jezdce i koně. Stanice spadající do kategorie komerčních stanic poskytují následující základní služby:

služby pro koně:

- možnost ustájení pro 3 - 4 koně pod venkovním přístřeškem,
- pevná ohrada,
- možnost zakoupit seno, jádro; granule,
- přístup k pitné vodě,
- kontakt na veterináře, kováře, sedláře, jezdecké potřeby, přepravce s vozíkem.

služby pro jezdce:

- možnost přespání pro 3 – 4 osoby (postele), možnost postavit stan,
- možnost provést základní hygienu,
- toalety,
- kontakt na restauraci a prodejnu potravin.

Domácí stanice

Místo na jezdecké trase, které poskytuje (po telefonické domluvě) základní zázemí pro odpočinek jezdce i koně. Domácí stanice poskytuje základní služby, může poskytovat i některé rozšířené služby. Kategorie zahrnuje menší stanice domácího charakteru, které dosud fungují spíše v rovině osobních kontaktů.

Požadavky na domácí stanici jsou následující:

služby pro koně:

- možnost ustájení pro dva koně pod venkovním přístřeškem,
- pevná ohrada – oddělená pastvina pro dva koně,
- možnost zakoupit seno, jádro;
- přístup k pitné vodě,
- kontakt na veterináře, kováře, sedláře, jezdecké potřeby, přepravce s vozíkem.

služby pro jezdce:

- možnost postavit stan,
- možnost provést základní hygienu,
- toalety,
- kontakt na restauraci a prodejnu potravin.

Samoobslužná stanice

Místo na jezdecké trase, které poskytuje základní zázemí pro odpočinek jezdce i koně. Stanici tvoří

pevná ohrada, přístřešek, informační tabule s kontakty, uzavíratelná skříňka (zámek si veze jezdec).

Samoobslužná stanice nabízí:

služby pro koně:

- pevná ohrada,
- možnost zakoupit seno, jádro; přístup k vodě do 2 km (kontakt na informační tabuli),
- kontakt na veterináře, kováře, sedláře, jezdecké potřeby, přepravce s vozíkem.

služby pro jezdce:

- možnost postavit stan,
- možnost získat vodu pro základní hygienu (kontakt na informační tabuli),
- kontakt na správce samoobslužné stanice,
- kontakt na restauraci a prodejnu potravin.

Úvaziště

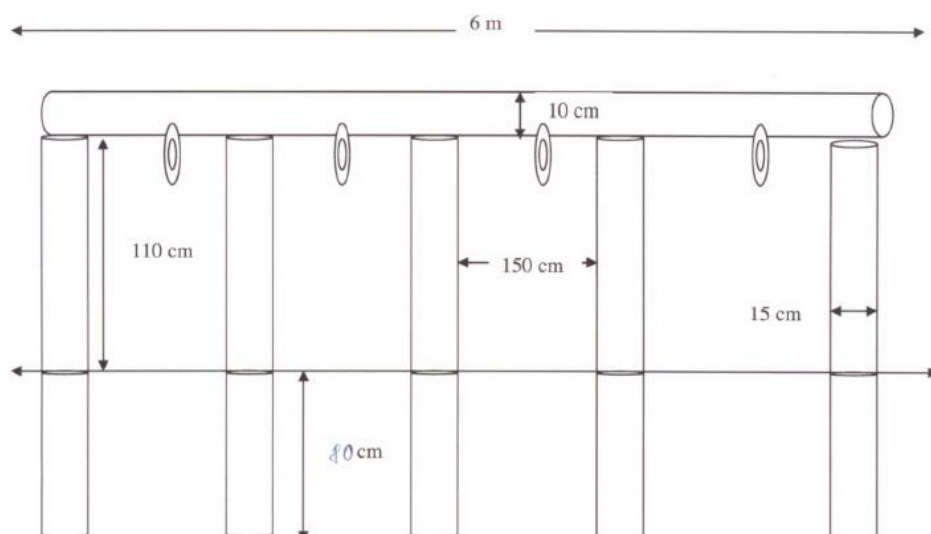
Je objekt na jezdecké stezce, sloužící ke krátkodobému přivázání koně. Nejčastěji je budován na vhodném místě, kterým může být například objekt určený k odpočinku – lavičky, přístřešky či altánky, tábořiště, místa na koupání, či u restaurací, obchodů, ale také u pamětihodností regionu. Je to možnost pro jezdce svého koně na nějaký čas uvázat a využít některé ze služeb.

Podmínkou pro vybudování je dostatečně velké místo (min. 5x3 m) a bezproblémové z hlediska vlastnictví pozemku.

Je to jednoduché dřevěné zařízení sestávající se z masivního břevna ve výšce 1 – 1,2 m, ležící na kůlech upevněných do země. Slouží k uvázání koně za vodítko.

Úvaziště může být doplněno o další objekty jako jsou lavičky, stoly, přístřešky či altánky, napajedla, ohrady a jiná zařízení.

Návrh konstrukce vaziště pro 4 koně

Obr. č. 48: Návrh konstrukce vaziště pro 4 koně s uvázáním za vodítko

Stanice - stáj bude napojena na trasu stezky jedním z následujících způsobů:

1. Stanice leží přímo na trase stezky

Výhody:

- možnost příjmu při poskytování občerstvení jezdcí a možnost ubytování,
- největší pravděpodobnost výběru stanice pro zastavení a přenocování cizích koní a jezdců.

Nevýhody:

- riziko přílišného zatížení stanice (životní prostředí), průchod cizích koní bez zastavení.

2. Stanice leží v blízkosti stezky a je napojena v obou směrech spojovací trasou

Výhody:

- ke stanici směřují především ubytování hosté,
- jako vedlejší produkt vzniká malý okruh – vhodný pro krátké vyjížďky ze stanice.

Nevýhody:

- menší pravděpodobnost vytížení stanice.

Způsob napojení je určen aplikací následujících kritérií:

- dodržení směru trasy stezky,
- přání provozovatele stanice,
- množství stanic v daném místě.

Z hlediska výběru trasy jsou riziková následující místa:

- silně frekventované velké komunikace, dálnice, trať,
- brodění větších nebo hlubokých vodních toků,
- přechod hlubokých koryt (potok, erozní rýha),
- sídla (města, obce),
- ohrazené pastviny.

Informační panely

Poskytují jezdci i ostatním návštěvníkům více informací o stezce, případně síti tras v lokalitě. Jejich **umístění je žádoucí na těchto místech:**

- výchozí bod trasy,
- křížení páteřní trasy s lokálními okruhy,
- kulturní a přírodní zajímavosti, památky, předměty zvláštní ochrany,
- body panoramatického rozhledu.

Splňovat musí parametry **stejně jako informační tabule pro pěší**. Obvykle se jedná o informační panely o rozměrech 1000 – 1500 mm na šířku a okolo 700 – 1000 mm na výšku. Postaveny jsou na dřevěných podpěrách zapuštěných do země do hloubky 1000 mm. Případně jsou na kovových nosičích zabetonovaných do země. Vyrobeny jsou z kulatiny nebo hraněného řeziva, z impregnovaného mnohdy i lakovaného dřeva. V případě, že již v terénu existují takové prvky, je vhodné dodržet stejné standardy na velikost a úpravu i při budování nových.

4.4.12 Cenová kalkulace značení jezdeckých tras

Vzhledem k tomu, že značení páteřních jezdeckých tras by mělo být jednotné v rámci celé ČR, předpokládá se využití značení jezdeckých tras a stezek dle metodiky Klubu českých turistů (dále jen „KČT“). Značka pro jezdeckou trasu má tvar čtverce o velikosti 10 x 10 cm, uvnitř kterého je kolečko příslušné barvy o průměru 6 cm.

Cenová kalkulace značení jezdeckých tras by měla vycházet z těchto vstupů:

Na 4 km trasy připadají 2 směrové tabulky, v obcích je nutné počítat s větší hustotou směrovek.

Pro umísťování směrovek se často využívají sloupy el. osvětlení, stromy apod. pokud není opěrný

bod k dispozici, využívá se obvykle dřevěný nebo ocelový směrovník.

Obnova značení 1 km turistických tras vč. spotřebovaných barev (bez použití dalšího materiálu – např. kolíků, plech. značek apod.)	400,- Kč
Cena směrovky a tabulky	200,- Kč
Cena dřevěného/ocelového směrovníku	2 200,- Kč

Cenové kalkulace na inventář stezky:

kalkulace pro **úvaziště** (závisí na použité technologii, délce úvaziště a ceně práce), cena i s vystavěním „na klíč“ 4000,- - 7000,- Kč

kalkulace pro **kruhovou ohradu** (dle velikosti ohrady, při stavbě „na klíč“)

- ohrada o průměru 16 metrů cca 40 000,- Kč

- ohrady o průměru 8 metrů cca 20 000,- Kč

4.4.13 Návrh systému péče o jezdecké trasy

Údržba komunikace je pravidelná (cyklická) péče za účelem zajištění její provozuschopnosti a prevence oprav. Součástí údržby je odstraňování drobných závad, preventivní opatření proti poškození jednotlivých částí cestního tělesa a zejména udržování všech odvodňovacích zařízení v činnosti.

Řešení systému údržby má několik variant. Za údržbu zodpovídají samotní uživatelé stezek, tedy majitelé a chovatelé koní. Nebo je řešení této otázky na zřizovateli stezky (nejčastěji obec). Další možností je, že na páteřní stezce nesou odpovědnost za stav úseku stezky mezi stanicemi vždy dvě sousední koňské stanice. U lokálních sítí je domluva a koordinace této záležitosti na zřizovatelích.

Nebo údržbu stezky vyznačené dle metodiky KČT přebírá KČT. První údržba se provádí 1 rok po vyznačení stezky. Provádí ji zřizovatel stezky. Další údržba značení stezky se následně provádí vždy jednou za tři roky. Tuto údržbu již přebírá včetně financování KČT.

Údržba cest není nijak centrálně organizována. KČT provádí větší údržbu jen v mimořádných případech (tak tomu např. bylo po povodních v r. 2002). Je proto důležité, aby jezdecké stezky vedly, pokud je to možné po cestách s kvalitním povrchem, především v případech, kdy jsou tyto cesty využívány i jinak. Pohyb koní pak na cestě nezanechává žádné škody. Vzhledem k frekvenci pohybu koní je nutné nepřeceňovat možnost poškození povrchu stezky průchodem koní. V porovnání např. s pohybem množství jízdních kol na nezpevněné cestě nejsou škody způsobené kopyty koní zdaleka tak významné.

Návrh systému péče o jezdecké trasy vychází ze systému péče o turistické trasy KČT:

- při vyznačování nových tras se předpokládá nutnost prořezání cca 10% tras
- na rizikových částech (bahnitých, náchylných k erozi) bude třeba stezku vysypat ochrannou vrstvou.
- jednou za tři roky – nutná obnova značení celé trasy.
- obnova směrových tabulí probíhá dle potřeby, obvykle 10% ročně.
- obnova značkových kolíků probíhá také dle potřeby, cca 10% ročně.

U jezdeckých stezek se údržba sestává z těchto činností:

1. údržba cesty a jejího zpevnění zahrnuje:

- opravu porušených míst,
- regulace okolní vegetace,
- kontrolu čistoty (odstraňování koňského trusu je povinností majitele koně).

2. kontrola a údržba správného odvodnění tělesa stezky představuje:

- kontrolu příčného sklonu cesty a bezproblémový odvod srážkové vody z ní, aby se předešlo

ničení cesty za provozu po deštivém počasí.

3. údržba cestních objektů spočívá v:

- péči o úvaziště,
- čištění svodnic jsou-li na stezce,
- kontrola mostků a trubních propustků.

4. údržba značení a směrových a informačních tabulí obsahuje:

- pravidelné překreslování značek,
- kontrolu, případně výměnu poškozených směrových cedulí a informačních tabulí a sloupků dle potřeby.

4.4.14 Pravidla chování jezdců na koňských trasách

V zájmu ochrany majetku vlastníků pozemků, s jejichž laskavým souhlasem se pokusíme stezky vyznačit, v zájmu ochrany zdraví jezdců i koní a v zájmu respektování pravidel společenského chování je na stezkách nutno dodržovat tato pravidla. Předpokládáme, že na některých úsecích bude nutno pravidla rozšířit v souladu se specifickými požadavky toho kterého území.

- Ve vztahu k životnímu prostředí i provozu na stezce jsou nejvhodnější skupinky 3 - 8 jezdců.
- Nevjíždějte do luk, polí nebo lesních porostů a nerušte zvěř.
- Dbejte místních omezení a nařízení na některých úsecích stezky (klid pro zvěř, těžba dřeva).

- Buďte ohleduplní k ostatním uživatelům stezek. Upozorněte lidi před sebou, že budete předjíždět a zpomalte tak, abyste je bezpečně minuli. Chodce míváme zásadně v kroku, zvláštní opatrnost věnujeme cyklistům, předjíždíme výhradně zleva.
- Na frekventované nebo rozbahněné stezce jezděte v zástupu. Buďte ohleduplní k povrchu stezky, který kopyta koní mohou poškodit.
- Cválejte pouze v bezpečných a přehledných úsecích, překážky z důvodu bezpečnosti raději překročte nebo obcházejte. Úzké ohyby cesty projíždíme krokem.
- Pokud se rozhodnete tábořit mimo stanice, učiňte tak na vyhrazeném tábořišti nebo na místě, kde vám to dovolil majitel pozemku.
- Chraňte prostředí stezky, odveďte si s sebou všechny odpadky a nezapomeňte ze stezky odstranit trus vašeho koně.
- Buďte očima i ušima sítě stezek. Upozorněte stanici na možné problémy (vyvrácené stromy, poškozené značení, vysypané odpadky, sesuv půdy apod.).
- Dodržujte lesní, silniční zákon (např. doprovod psů).
- Každý jezdec vjíždí na stezku na vlastní nebezpečí. Pokud při jízdě utrpí úraz újmu nebo úraz daný charakterem prostředí nebo terénu, nemůže požadovat náhradu po vlastníkově lesa či pozemků, ani po žádném dalším zainteresovaném subjektu.
- Mějte na paměti, že ostatní lidé na stezce nemusejí znát koně a jejich reakce, váš kůň může být první, kterého ostatní uživatelé stezky poznají. To, jak se zachováte, vytvoří obraz místních jezdců.
- Na otázky odpovídejte s ochotou, jste v té chvíli představitelem všech jezdců.

5 Návrhová část – Hornácký region

5.1 Návrh pilotní hipostezky

Název: Hipostezky Hornácka

Trasa 1: Malá Vrbka – U tří kamenů

Barevné značení trasy 1: červená

Trasa 2: Hrubá Vrbka – Velká Javořina

Barevné značení trasy 2: červená hlavní trasa, žlutá odbočka

Délka trasy 1 a 2: 30 km

Průběh trasy 1: Malá Vrbka – Hrubá Vrbka – U tří kamenů

Délka trasy 1: 7 km

Průběh trasy 2: Hrubá Vrbka – Kuželov – Javorník – Nová Lhota – Velká Javořina

Délka trasy 2: 23 km

Stanice: Hrubá Vrbka (**Hornácká farma**) – Kuželov (hospoda) – Javorník (hospoda) – Nová Lhota (hospoda) – Velká Javořina (**Ranch Javorina v obci Lubina**).

Obr. č. 50: Logo stanice Hornácká farma

Obr. č. 49: Areál stanice Ranch Javorina

Napojení na hipotrazy Slovenské republiky:

Trasa 1: U tří kamenů

Trasa 2: Velká Javořina

Převažující podklad: zpevněné lesní a polní cesty louky, silnice II. tř.

Reliéf: polní cesty, luční porost, lesnatý kopcovitý reliéf.

5.1.1 Detailní popis stezek

Výchozím bodem hipostezek na Hornácku je Hornácká farma, nacházející se v **Hrubé Vrbce**. Místo bylo zvoleno nejen z důvodu vhodné lokalizace v okrajové části, ale také proto, že uvedený subjekt disponuje kvalitní úrovní poskytovaných služeb pro jezdce (ubytován, pohostinství) i koně (ustájení).

Trasa 1: Malá Vrbka – U tří kamenů

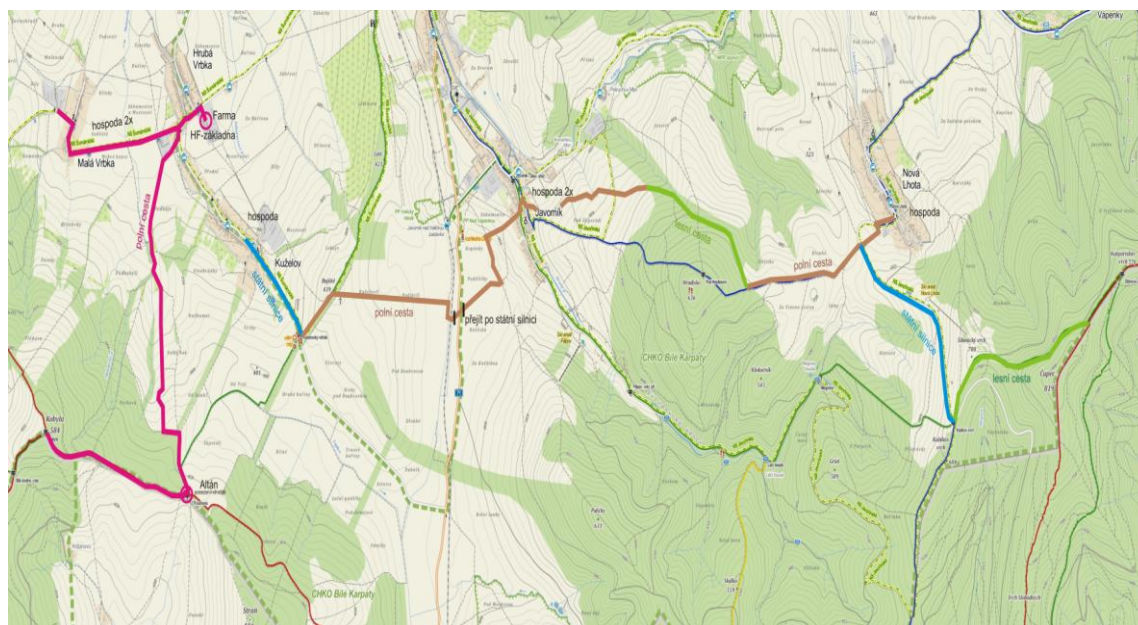
Barevné značení trasy 1: červená

Průběh trasy 1: Malá Vrbka – Hrubá Vrbka – U tří kamenů

Délka trasy 1: 7 km

Převýšení: 264 m / 458 m

Obtížnost: středně lehký terén

Obr. č. 51: : Mapa jezdecké stezky Malá Vrbka – U tří kamenů

Tato kratší hipostezka začíná či končí v obci **Malá Vrbka**, kde by hipostezka Malá Vrbka – U tří kamenů navazovala na hipostezky budované Jihomoravským krajem v rámci jejich projektu. V Malé Vrbce je možnost se občerstvit v místním

pohostinství. Hipostezka vede z Malé Vrbky polními cestami a za **3 km** koňští turisté dorazí do **Hrubé Vrbky**, kde v Horňácké farmě se nachází kvalitní hipostanice.

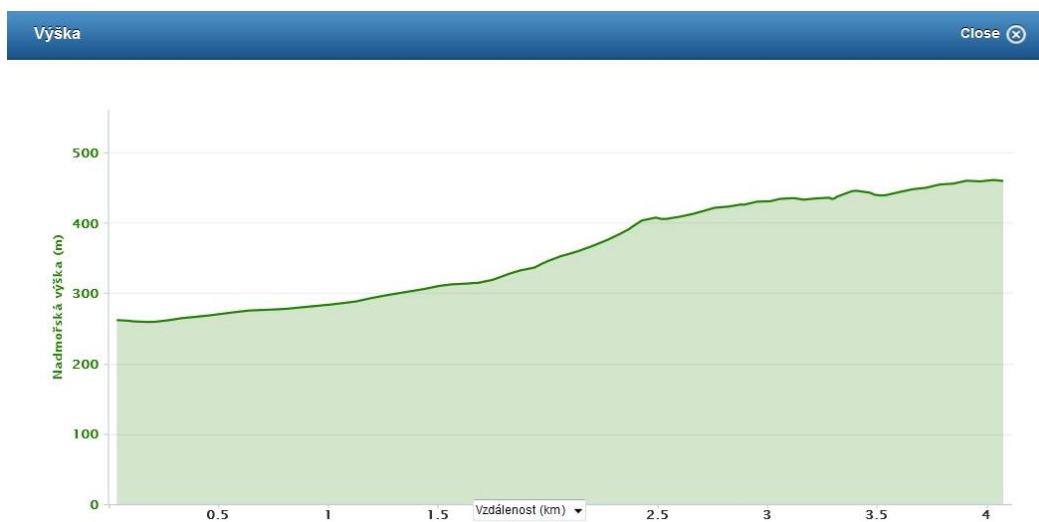
Z Hrubé Vrbky urazí hipoturisté **4 km** k místu **U tří kamenů**, kde ve 194 m. nad. výšky stezka navazuje na hipostezky budované slovenskou stranou. Cesta je tvořena polními a lesními úseky. **U Tří kamenů** se nachází ohniště a altán, kde je příjemné posezení. Od Tří kamenů se lze vydat turistickou trasou Cesta M. Kunderové.

Obr. č. 52: Vjezd do obce Malá Vrbka

Obr. č. 53: Hrubá Vrbka, obecní úřad

Obr. č. 54: Profil trasy Hrubá Vrbka – U tří kamenů

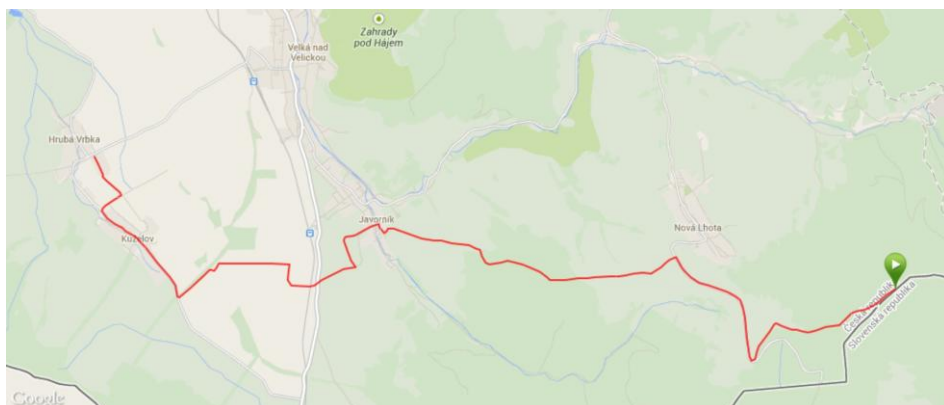
Trasa 2: Hrubá Vrbka – Velká Javořina

Průběh trasy 2: Hrubá Vrbka – Kuželov – Javorník – Nová Lhota – Velká Javořina

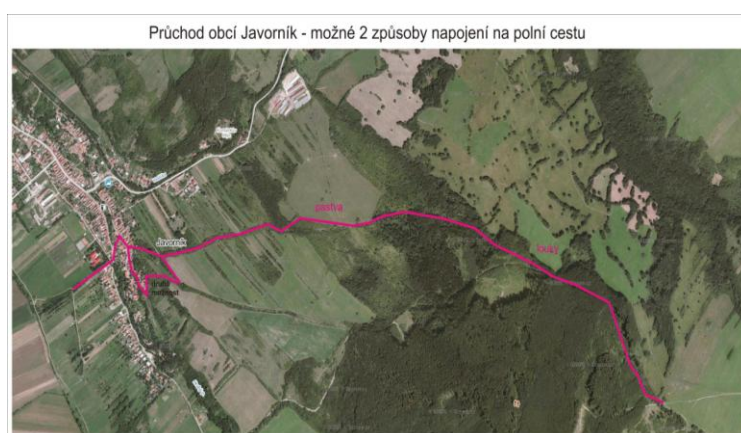
Délka trasy 2: 23 km

Převýšení: 209 m / 767 m

Obtížnost: středně těžký terén

Obr. č. 55: Mapa jezdecké stezky Hrubá Vrbka – Velká Javořina

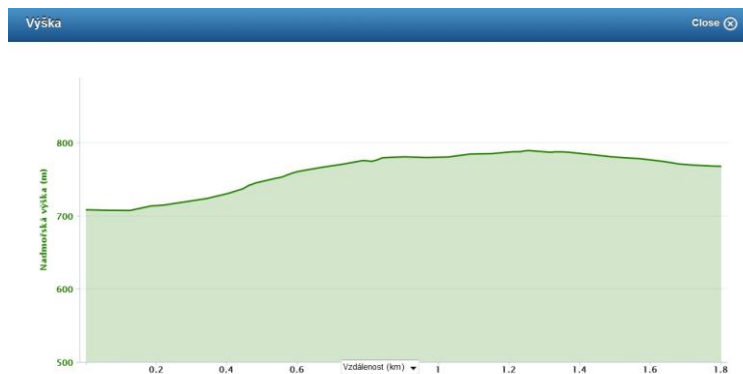
Obr. č. 56: Mapa jezdecké stezky Hrubá Vrbka – Velká Javořina, průchod obcí Javorník a 2 možné způsoby napojení

Hipostezka začíná na **Hornácké farmě**, nacházející se v **Hrubé Vrbce**. Od farmy se vydáme polní cestou a přes louky ke **Kuželovu**, kde je možné se občerstvit v místním pohostinství. Tato trasa má **2 km**. Z Kuželova se vydáme polní cestou k místu **Pechová**.

Od Pechové se můžeme vydat dvěma směry. Buď ke **Třem kamenům** nebo na **Javorník**. U **Tří kamenů** se nachází ohniště a altán, kde je příjemné posezení. Od Tří kamenů se lze vydat turistickou trasou Cesta M. Kunderové.

Cesta na **Javorník** vede polními cestami s přechodem přes silnici II. tř. a ujedete **6 km**. Na Javorníku lze navštívit pohostinství, které je cca 100 m od vyznačené hipostezky. Průchod obcí Javorník umožňuje 2 způsoby napojení na polní cestu a posléze lesní cestu, která vás dovede k obci **Nová Lhota**. Ujedete **6 km** a docestujete do 209 m nad mořem. K dispozici je hospoda, kde občerství nejen

vás, ale i vašeho koně. Lesní cestou a kolem silnice II. tř. vystoupáme na **Kubíkův vrch k Velké Javořině**, kde je přechod na Slovenskou stranu hipostezky. Tato část hipostezky má **9 km** členitého terénu. Na Slovensku je v obci Lubina připravena stanice pro koně na Ranch Javorina.

Obr. č. 57: Profil trasy Hrubá Vrbka - Kuželov

Obr. č. 58: Profil trasy Javorník - Velká Javorina

Obr. č. 59: Hornácka farma

Obr. č. 61: Větrný mlýn v Kuželově

Obr. č. 60: Krajina Javorníku

Obr. č. 62: Krajina Velké Javořiny

5.1.2 Zdůvodnění hipostezek

Hrubá Vrbka patří k vyhledávaným oblastem chovu a užití koní na Hornácku. Hornácká farma zabezpečuje technickou vybavenost a spektrum poskytovaných služeb dosahuje velice vysoké kvalitativní úrovně a vytváří tak jeden ze základních předpokladů pro vybudování hipostezky.

Z hlediska přírodních, kulturních a společenských podmínek se jedná o významnou turistickou oblast nejen v rámci Hornácka, ale také České republiky. Celá oblast nacházející se v CHKO Bílé Karpaty je vyhledávána pro své jedinečné přírodní hodnoty a přitažlivé rekreační možnosti jak v létě, tak i v zimě. Malebná a drsná krajina má specifický ráz daný osídlením této části Karpat v 17. století pastevci ovcí. Díky jim jsou zde lesy prostoupeny pastvinami – "polanami" s rozptýleným osídlením. Skvostnou přírodní scénérii doplňuje celá řada kulturních památek, které se vyskytují na území výše uvedených obcí a pravidelné pořádání nejrůznějších společenských akcí.

Výhody hipostezky:

- stanice na trase hipostezky disponují potřebných technickým a odborným zázemím, a to jak pro jezdce tak pro koně.
- v okolí jsou již vybudovány některé hipostezky (ovšem většinou okružního typu a kratší délky), možnost napojení na stávající síť
- kulturní a společenská centra - celoroční pořádání nejrůznějších kulturních a společenských akcí.
- blízkost státní hranice se Slovenskem umožňuje přeshraniční kooperace.
- vzhledem k existující síti turistickým cest se neočekávají vážnější komplikace při získávání souhlasu majitelů pozemků hipotrasy.
- síť turistických tras a cyklostezek doplňuje hustá síť zpevněných neznačených cest, pěšin a průseků.
- značené turistické trasy a cyklostezky většinou vyhovují parametrům pro hipostezky.
- dostatek vodních zdrojů.

Nevýhody hipostezky:

- křížení se cyklostezkami.
- křížení se silnicemi.

6 Navrhované cezhraničné prepojenia

Vzhľadom na charakter územia, možnosť vedenia jazdeckých trás mimo zóny dopravy, kvalitu lesných ciest a prirodzený pohyb jazdcov na koni navrhujeme 2 logické cezhraničné prepojenia spoločne s českým partnerom.

6.1 Tri kamene

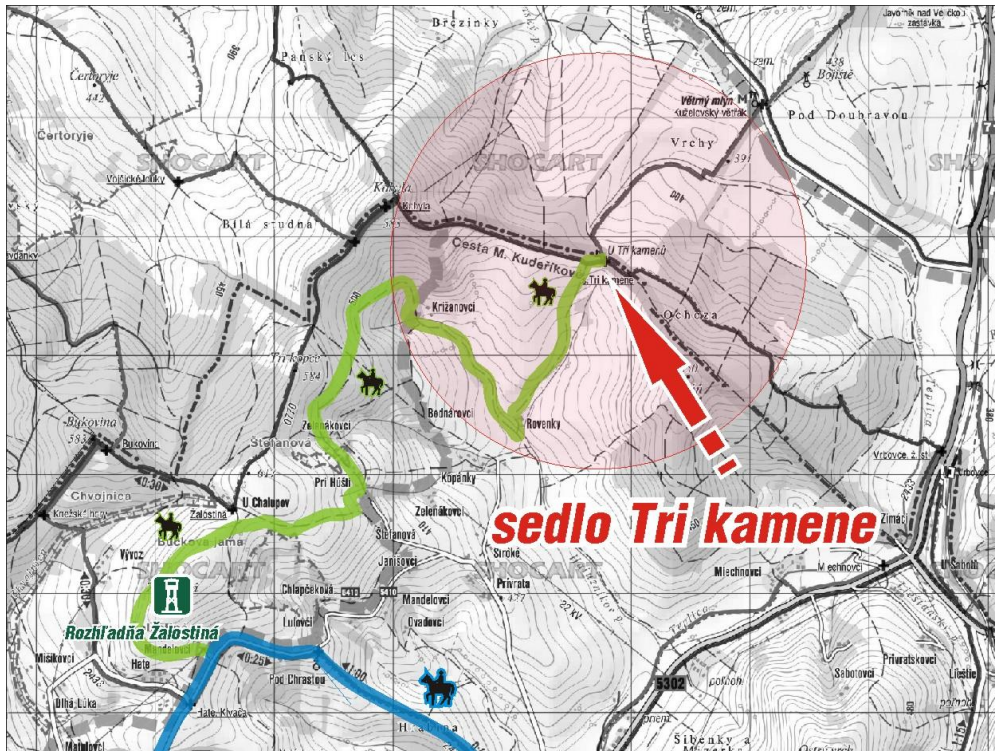
Nachádza sa na hranici katastrov obcí Vrbovce (SK) a Hrubá Vrbka (CZ). Spevnenou cestou prepája vzdialenú jazdeckú stanicu v Chvojnici s českými stanicami v Hrubej Vrbke, Velkej nad Veličkou a Javorníku. Je to prirodzený turistický i cykloturistický koridor. Vedeť tadiaľto turistická trasa č. 077 (SK), Cesta Marie Kudeřikové (CZ). Neďaleko sa nachádza turistický hraničný prechod Kobyla.

Český jazdec na koni je motivovaný využiť toto prepojenie z nasledovných dôvodov:

- Rozhľadňa Žalostiná
- Vzdialená jazdecká stanica v Chvojnici
- Širšie zázemie Vrboviec
- Navrhované jazdecké trasy na okolí
- Existujúca sieť turistických a cykloturistických trás

Slovenský jazdec na koni je motivovaný využiť toto prepojenie z nasledovných dôvodov:

- Kuželovský mlyn
- Rozhľadňa Drahy
- Jazdecké stanice v Hrubej Vrbke, Velkej nad Veličkou a Javorníku
- Zázemie a služby priľahlých obcí
- Navrhované jazdecké trasy na okolí
- Náučné a zážitkové stezky v okolí
- Existujúca sieť turistických trás a cyklotrás

Obr. č. 63: Mapa sedla Tri kamene

6.2 Veľká Javorina

Nachádza sa na hranici katastrov obcí Lubina (SK) a Strání (CZ). Spevnenou prírodnou i asfaltovou cestou prepája jazdecké stanice v Cetune, Hrzavke a Hrevušovom s príslušnými českými stanicami. Je to prirodzený turistický i cykloturistický koridor. Vedeť tadiaľto turistická trasa č. 077 (SK), 2416 (CZ), 2040 (CZ) a 4545 (CZ), cykloturistické trasy č.8304 (SK) a 5052.

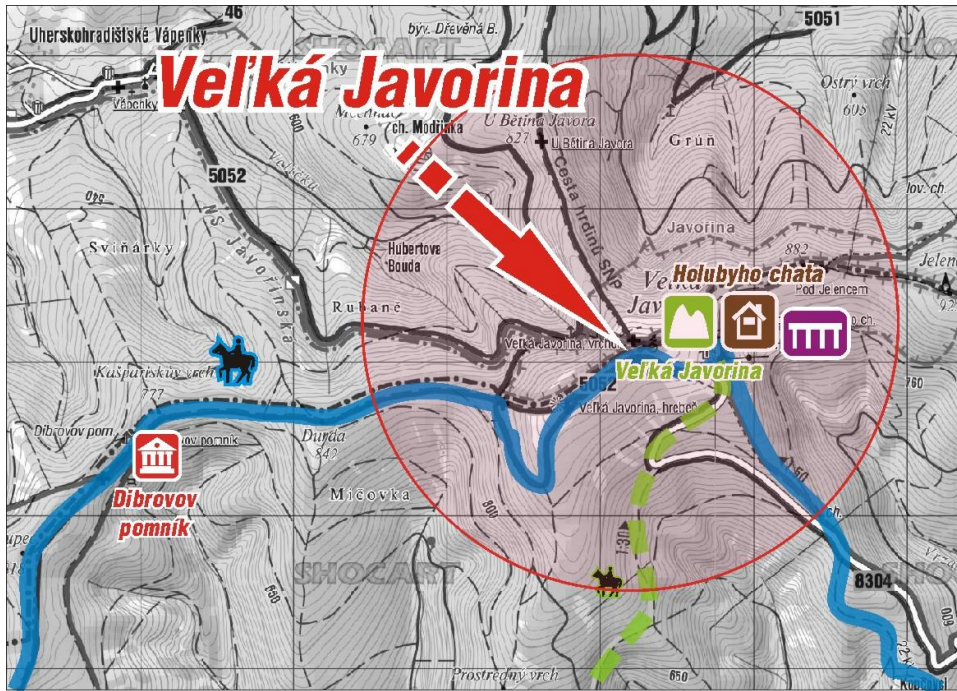
Český jazdec na koni je motivovaný využiť toto prepojenie z nasledovných dôvodov:

- Holubyho chata
- Jazdecké stanice v Cetune, Hrzavke a Hrevušovom
- Širšie zázemie a služby Lubiny a Starej Turej
- Minifarma Lubina na Barine
- Navrhované jazdecké trasy na okolí
- Existujúca sieť turistických a cykloturistických trás

Slovenský jazdec na koni je motivovaný využiť toto prepojenie z nasledovných dôvodov:

- Holubyho chata, Kamená bouda
- Širšie zázemie a služby obce Strání a Květná
- Rozhľadňa Korytná (Obecnice)
- Príslušné jazdecké stanice
- Zázemie a služby príslušných obcí
- Navrhované jazdecké trasy na okolí

- Náučné a zážitkové stezky v okolí
- Existujúca sieť turistických trás a cyklotrás

Obr. č. 64: Mapa Velká Javorina

7 Odporúčané hraničné prepojenie

Miest, kde sú logické a aktívne využívané koridory pre pohyb turistov, cyklistov, či jazdcov na koni, je viacero. Nižšie je popísaná lokalita Bukovina, kadiaľ v budúcnosti po dohode s českými partnermi je možné viesť jazdecké trasy.

7.1 Bukovina

Nachádza sa na hranici katastrov obcí Chvojnica (SK) a Radějov (CZ). Spevnenou cestou prepája jazdeckú stanicu v Chvojnici a Salaš pri Travičnej Lehote, je to prirodzený turistický i cykloturistický koridor. Vedeť tadiaľto turistická trasa č. 077 s prepojením na turistickú trasu č. 2433 (SK) a 2415 (SK-CZ).

Český jazdec na koni je motivovaný využiť toto prepojenie z nasledovných dôvodov:

- Rozhľadňa Žalostiná
- Jazdecká stanica v Chvojnici
- Širšie napojenie na Zlatnícku dolinu
- Širšie zázemie Vrbovíc
- Navrhované jazdecké trasy na okolí
- Existujúca sieť turistických a cykloturistických trás

Slovenský jazdec na koni je motivovaný využiť toto prepojenie z týchto dôvodov:

- Rozhľadňa Travičná
- Salaš v Travičnej
- Rekreačné stredisko Lučina
- Navrhované jazdecké trasy na okolí
- Náučné a zážitkové stezky v okolí
- Existujúca sieť turistických trás a cyklotrás

Obr. č. 65: Mapa Bukovina

8 Navrhovaná infraštruktúra na jazdeckých trasách

Pri detailnom mapovaní terénu a komunikovaní so subjektami, ktoré ležia na jazdeckých trasách alebo v ich blízkosti sme navrhli vhodnú doplnkovú infraštruktúru, ktorá by zatriktívnila niektoré lokality. Zároveň by sa tým skvalitnila a doplnila ponuka služieb subjektov, ktoré sa zaoberajú chovom a ustajnením koní.

Najjednoduchším prvkom infraštruktúry je tzv. úväzisko, detailnejšie bolo popísané v kapitole 2.8.3 Majitelia jazdeckých staníc by uvítali vybudovanie takýchto miest z dôvodu uľahčenia práce pri krátkom zastavení, uviazaní koní, občerstvení a ich usmernení na vhodné miesto v areáli.

- **Agrofarma Podkylava**
- **JK Betty – Bukovec**
- **Vrbovce – námestie**
- **Holubyho chata**

Imidžovým prvkom infraštruktúry sú jednoznačne rozhľadne. Rozhľadňový boom z posledných rokov neúfícha, preto v našom návrhu figurujú dve miesta, kde takéto magnety navrhujeme vybudovať. Navonok nezaujímavé miesta by sa ich vybudovaním veľmi zatriktívnilo a pritiahli by veľké množstvo turistov, ktorí radi navštevujú miesta s krásnym výhľadom. Pri rozhľadniach navrhujeme postaviť aj panely s informáciami z regiónu, mapou jazdeckých trás a dôležitými kontaktami. Taktiež jednoduché koly na uviazanie koňa.

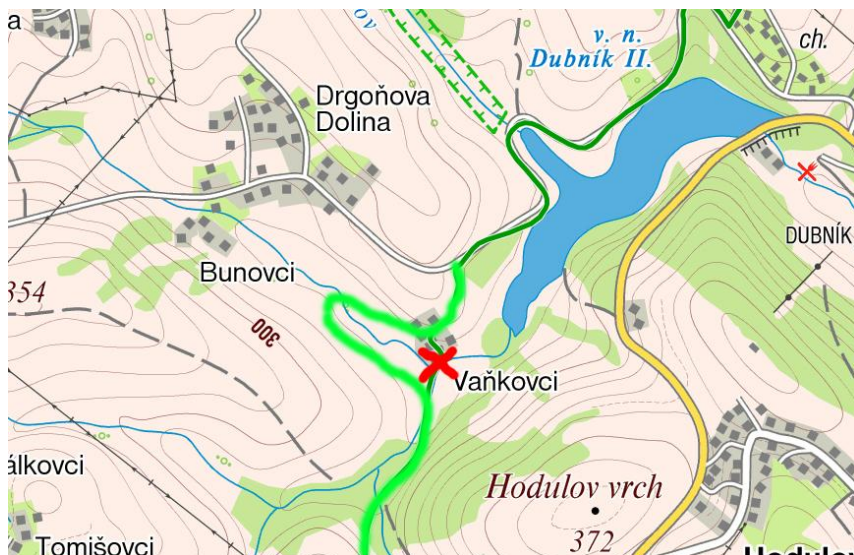
- **Rozhľadňa na Peckovej**
- **Rozhľadňa na Vesnom vrchu**

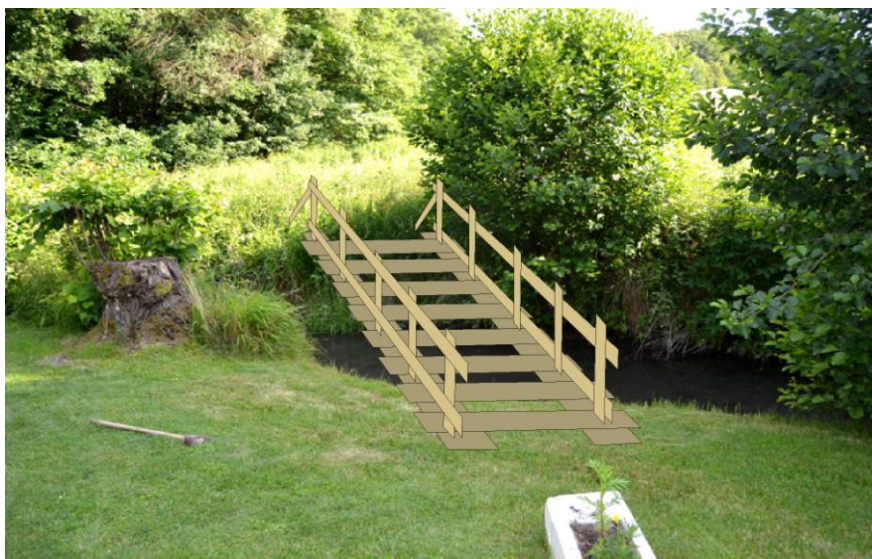
Obr. č. 66: Navrhovaná infraštruktúra na jazdeckej trase

V návrhovom riešení sme sa zamerali aj na problematické úseky pri vodných tokoch. V priebehu rokov a vplyvom počasia sa v niektorých lokalitách stali určité úseky nami navrhovaných jazdeckých trás ťažko prechodné. Dôvodom sú chýbajúce mostíky či vyerodované brehy potokov. Jednoduchým a finančne nenáročným riešením by mohli byť drevené lávky a mostíky s dostatočnou šírkou pre prejazd koní, prípadne turistov a cykloturistov. Šírka by však nemala presiahnuť 2 metre vrátane zábradlia, aby sa predišlo jazdeniu terénnych áut a poľnohospodárskych strojov cez navrhnuté mostné prepojenia.

Osada Vaňkovci – chýbajúci most - existujúci most bol strhnutý a odplavený v roku 2011 prívalovou vlnou. Stratil sa tak prirodzený prechod pre turistov – vedie tadiaľto zelená turistická značka č.5109. Jazdecká trasa lokalitu obchádza z ľavej strany.

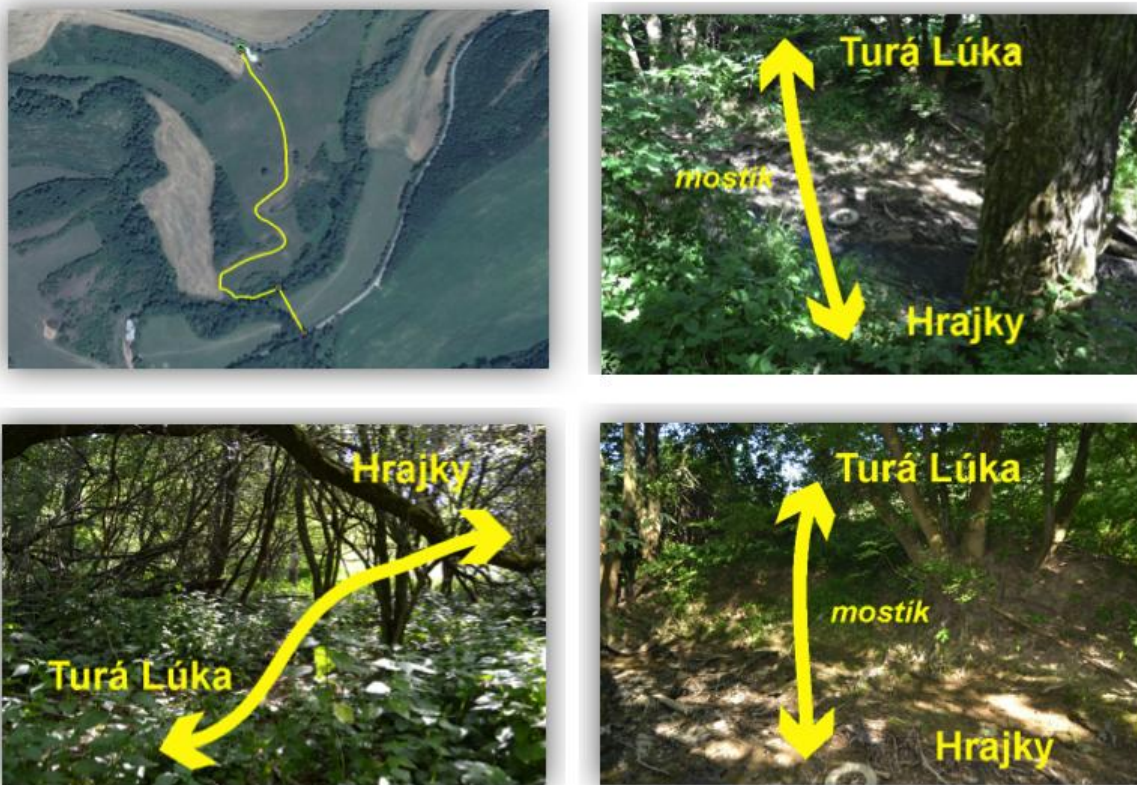

Obr. č. 67: Situácia na mape

Obr. č. 68: Ideová konštrukcia mostíka na konkrétnom mieste

Rozhľadňa Hrajky – chýbajúce prepojenie z cesty III. triedy č.500 017 a most cez rieku Myjava. Atraktívna lokalita pre turistov, cykloturistov a jazdcov na koňoch – nebezpečná cesta II. triedy č. 581. Vybudovaný mostík by zjednodušil prístup do lokality mimo zóny dopravy a zároveň by sa vybudoval bezpečný koridor.

Obr. č. 69: Chýbajúce mostné prepojenie

9 Záver

Štúdia po zmapovaní súčasného stavu a podmienok pre jazdeckú turistiku s prihliadnutím na všetky aspekty – východiskový stav jazdeckých trás, kvalita lesných ciest, ochrana životného prostredia, majetkovo - právne pomery, atraktivita územia, hraničné prepojenie, zaujímavosti a pamiatky okolia – umožnila navrhnúť konkrétne kroky k realizácii jazdeckých trás na území Kopaničiarskeho a Hornáckeho regiónu.

Aktivity v oblasti rozvoja cestovného ruchu – konkrétne jazdeckej turistiky – sú podľa prieskumov a doterajších skúseností kladne prijímané verejnosťou. Jazdecká turistika je aktívnou a atraktívnou formou relaxu, ohľaduplná k prírode a životnému prostrediu. Ponúka sa príležitosť vybudovať silný produkt cestovného ruchu v regióne so zapojením existujúcich jazdeckých staníc, obcí, podnikateľov a záujmových združení, ktoré majú ochotu participovať a aktívne sa zapájať do rozvoja tejto pomerne novej aktivity.

10 Zoznam použitej literatúry

Zákon č. 326/2005 Z. z., o lesoch, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 287/1994 Z.Z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov

11 Zoznam obrázkov

Obr. č. 2: Maľované značenie jazdeckých okruhov	22
Obr. č. 3: Maľované značenie v teréne.....	22
Obr. č. 1: Maľované značenie jazdeckých trás.....	23
Obr. č. 4: Smerovník na jazdeckých trasách a značkársky kolík	23
Obr. č. 5: Smerovka	24
Obr. č. 6: Tabuľka miestneho názvu	24
Obr. č. 7: Smerovník na jazdeckej trase so smerovkami a tabuľkami	24
Obr. č. 8: Úväzisko.....	26
Obr. č. 9: Náučný panel	27
Obr. č. 10: Profil trasy č.1.....	29
Obr. č. 11: Úsek Podkylava – Bukovec	30
Obr. č. 12: Úsek Bukovec – Vrbovce	32
Obr. č. 13: Úsek Vrbovce – Veľká Javorina	33
Obr. č. 14: Úsek Veľká Javorina – Hrušové.....	34
Obr. č. 16: Profil trasy č. 2.....	36
Obr. č. 15: Úsek Hrušové – Podkylava	37
Obr. č. 17: Mapa trasy č. 2: Priepasné, časť Dlhý vršok - Babulicov vrch – Dubník	37
Obr. č. 18: Profil trasy č. 3.....	38
Obr. č. 19: Mapa trasy č. 3: Mohyla gen. M.R. Štefánika - Hur. dolina - Turá Lúka....	39
Obr. č. 20: Profil trasy č. 4.....	39
Obr. č. 21: Mapa trasy č. 4: Klvače - Žalostiná - Kobyla - Sedlo Tri Kamene.....	40
Obr. č. 22: Profil trasy č. 5.....	41
Obr. č. 23: Mapa trasy č. 5: Okruh Podkylava.....	41
Obr. č. 24: Profil trasy č. 6.....	42
Obr. č. 25: Mapa trasy č. 6: Podkylava – Farma Etelka	43
Obr. č. 26: Profil trasy č. 7.....	43
Obr. č. 27: Mapa trasy č. 7: Vrbovce - Zimovci - Vankovci - Turá Lúka.....	44
Obr. č. 28: Profil trasy č. 8.....	45
Obr. č. 29: Mapa trasy č. 8: Žalostiná - Kopánky - Sedlo Tri Kamene	45
Obr. č. 30: Profil trasy č. 9.....	46
Obr. č. 31: Mapa trasy č. 9: Krúžok - Stará Myjava.....	46
Obr. č. 32: Profil trasy č. 10.....	47
Obr. č. 33: Mapa trasy č. 10: Odbočka do Chvojnice - časť Šifflovci	48
Obr. č. 34: Profil trasy č. 11.....	48
Obr. č. 35: Mapa trasy č. 11: Odbočka do JK Betty	49
Obr. č. 36: Profil trasy č. 12.....	49
Obr. č. 37: Mapa trasy č. 12: Spojka k Agrofarme.....	50
Obr. č. 38: Profil trasy č. 13.....	50
Obr. č. 39: Mapa trasy č. 13: Odbočka do Krajného.....	51

Obr. č. 40: MAS Hornácko a Ostrožsko.....	53
Obr. č. 41: Ilustrační obrázek hipoturistika v sedle	55
Obr. č. 42: Ilustrační obrázek hipoturistika v zápřeži	55
Obr. č. 43: Ilustrační obrázek krajina Hornácka.....	56
Obr. č. 44: Ilustrační obrázek hipoturistika v sedle	61
Obr. č. 45: Malované označení jezdecké stezky v terénu.....	62
Obr. č. 46: Značka okružní	70
Obr. č. 47: Značka průběžná	70
Obr. č. 48: Návrh konstrukce vaziště pro 4 koně s uvázáním za vodítko.....	72
Obr. č. 49: Areál stanice Ranch Javorina	78
Obr. č. 50: Logo stanice Hornácká farma	78
Obr. č. 51: : Mapa jezdecké stezky Malá Vrbka – U tří kamenů	78
Obr. č. 52: Vjezd do obce Malá Vrbka	80
Obr. č. 53: Hrubá Vrbka, obecní úřad	80
Obr. č. 54: Profil trasy Hrubá Vrbka – U tří kamenů.....	80
Obr. č. 55: Mapa jezdecké stezky Hrubá Vrbka – Velká Javořina	81
Obr. č. 56: Mapa jez. stezky Hrubá Vrbka – Velká Javořina, průchod obcí Javorník..	81
Obr. č. 57: Profil trasy Hrubá Vrbka - Kuželov	82
Obr. č. 58: Profil trasy Javorník – Velká Javorina	82
Obr. č. 59: Hornácka farma	82
Obr. č. 61: Krajina Javorníku.....	83
Obr. č. 60: Větrný mlýn v Kuželově.....	83
Obr. č. 62: Krajina Velké Javořiny	83
Obr. č. 66: Mapa sedla Tri kamene.....	85
Obr. č. 67: Mapa Velká Javorina.....	86
Obr. č. 68: Mapa Bukovina	87
Obr. č. 69: Navrhovaná infrastruktúra na jazdeckej trase	89
Obr. č. 70: Situácia na mape	90
Obr. č. 71: Ideová konštrukcia mostíka na konkrétnom mieste	90
Obr. č. 72: Chýbajúce mostné prepojenie.....	91

12 Zoznam tabuliek

Tab. č. 1: Členění hipoproduktu.....	51
Tab. č. 2: Přehled subjektů v oblasti Hornácka	59

13 Zoznam príloh

Príloha A: Bod 6, STN 73 6108	98
-------------------------------------	----

Príloha A: Bod 6, STN 73 6108

6. Lesná dopravná sieť

Lesná dopravná sieť sa rieši komplexne, v nadväznosti na zvolené technologické postupy ťažby, dopravy a na ostatné využitie lesnej dopravnej siete s ohľadom na minimalizáciu poškodenia lesných ekosystémov a ich základných funkcií, pri zachovaní lesa ako nenahraditeľnej zložky životného prostredia.

6.1 Lesné cesty a iné účelové komunikácie v lese

6.1.1 Triedenie lesných ciest

Lesné cesty sa triedia podľa:

- dopravnej dôležitosti a účelu;
- priestorového usporiadania.

6.1.1.1 LDS, Lesné cesty a dopravné komunikácie sa podľa dopravného významu a účelu využitia (pozri informatívnu prílohu G) triedia na:

- Lesné cesty 1. triedy: odvozné cesty umožňujúce svojim priestorovým usporiadaním a technickou vybavenosťou celoročnú prevádzku návrhovým vozidlám. Cesty sú vybavené vozovkou z rôznych stavebných materiálov a odvodňovacími zariadeniami. Minimálna šírka jazdného pruhu je 3,0 m, voľná šírka koruny cesty minimálne 4,0 m. Maximálny pozdĺžny sklon nivelety cesty je 10 %, v extrémnych horských polohách na niektorých úsekoch najviac 12 %;
- Lesné cesty 2. triedy: odvozné cesty umožňujúce svojim priestorovým usporiadaním a nevyhnutnou technickou vybavenosťou aspoň sezónnu prevádzku návrhovým vozidlám. Povrch cesty sa odporúča podľa únosnosti podložných zemín vybaviť prevádzkovým spevnením alebo jednoduchou vozovkou s prašným povrchom a odvodňovacími zariadeniami. Na únosných podložiach môžu byť cesty aj bez prevádzkového spevnenia. Minimálna šírka jazdného pruhu je 3,0 m, voľná šírka cesty minimálne 4,0 m. Maximálny pozdĺžny sklon nivelety cesty závisí od morfológie terénu, od druhu podložných zemín, ich únosnosti a druhu spevnenia povrchu, nemá však presiahnuť hodnotu 12 %;
- Lesné cesty 3. triedy: približovanie cesty slúžiace na vývoz a približovanie dreva zjazdne pre traktory, špeciálne vývozné a približovanie prostriedky. V priaznivých podmienkach je možný odvoz dreva. Minimálna voľná šírka cesty je 4,0 m. Obmedzujúcim faktorom je pozdĺžny sklon, únosnosť podložných zemín a ich náchylnosť na eróziu. Povrch môže byť vybavený prevádzkovým spevnením, čiastočným prevádzkovým spevnením alebo je bez spevnenia. Technická vybavenosť je obmedzená len na prípadné spevnenie povrchu, zlepšenie podlažia a na nevyhnutné odvodnenie;
- technologické komunikácie a zariadenia: dočasné približovanie komunikácie a zariadenia, technologické zariadenia a dopravné trasy a linky, ktoré slúžia na vyťahovanie a približovanie vyťaženého dreva z porastu alebo časti porastu. Povrch je vždy nespevnený, spravidla sa neodstraňuje ani vrchná organická vrstva. Zemné práce sa vykonávajú len vo výnimočných prípadoch. Celková šírka cesty je minimálne 1,5 m; bez technickej vybavenosti alebo len s minimálnou technickou vybavenosťou (napr. odvodnenie), keď sa ryhy po traktoroch a erózne ryhy zahádzu zvyškami po ťažbe; patria sem všetky ostatné nižšie druhy komunikačných zariadení nezaraďené do vyšších tried, ostatné účelové dopravné zariadenia dotvárajúce LDS ktoré plnia špecifické funkcie a požiadavky.

6.1.1.2 Podľa dôležitosti a priestorového usporiadania sa Lesné odvozné cesty triedia na jednotlivé kategórie charakterizované zlomkom X/Y. Čitateľ zlomku vyjadruje voľnú šírku cesty v metroch a menovateľ návrhovú rýchlosť v kilometroch za hodinu.

Dokument „Vytrasovanie jazdeckých ciest v kopaničiarskom a hornáckom regióne – štúdia rozvoja hipoturistiky“ vypracovala spoločnosť BigOak s.r.o. v spolupráci so Združením obcí kopaničiarskeho regiónu Veľká Javorina – Bradlo a MAS Hornácko a Ostrožsko s príspevom aktívnej pracovnej skupiny.

Kontakty:

BigOak s.r.o.

L.Podjavorinskej 10

915 01 Nové Mesto nad Váhom

info@bigoak.sk

0903 406 162, 0908 034 684

Združenie obcí kopaničiarskeho regiónu Veľká Javorina – Bradlo

Nám. M.R.Štefánika 560/4

907 01 Myjava

www.javorina-bradlo.sk

usiakova@brezova.sk

0905 384 982, 034/694 22 11

MAS Hornácko a Ostrožsko, o.s.

Zámecká 24

687 24 Uherský Ostroh

mikroregion@uhostroh.cz

mas@ostrozska.cz

+420 518 323 765, +420 724 503 950

Pracovná skupina:

Peter Nemček – koordinátor projektu

Peter Czere - starosta obce Priepasné

Janette Bouma - JK Betty Bukovec

Vojtech Tlčík – Agropenzión Adam

Miroslav Kubica – Vrbovce

Pavol Holič - Turá Lúka

p. Dvořák - Turá Lúka

Ing. Riška – Chvojnica

p. Podolanová – Ranch Javorina Lubina

Ing. Lenka Šomanová – Hyjé koně o.s.

Ing. Jana Fatěnová – Hyjé koně o.s.

„Spoločné dokumenty na podporu rozvoja cestovného ruchu regiónu pod Veľkou Javorinou“

